

Önkormányzati Hírlevél

2022. évi 12. szám

A Belügyminisztérium elektronikus hírlevele az önkormányzati tisztviselők számára

Megjelent: 2022. november 28.

Tartalomjegyzék

Szerkesztői rovat.....	2
HALASZTHATATLAN KÖZIGAZGATÁSI FELADATOK ELLÁTÁSA AZ IGAZGATÁSI SZÜNET IDŐTARTAMA ALATT	2
ÚTMUTATÓ A KÖZPONTOSÍTOTT KÖZBESZERZÉSI RENDSZERHEZ TÖRTÉNŐ ÖNKÉNT CSATLAKOZÁS FELTÉTELEIRŐL.....	4
FIGYELMŰKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK XXV. ÉVFOLYAM 3. SZÁMÁT.....	7
Jogszabályfigyelő.....	8
Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktussal összefüggő jogszabályfigyelő	9
ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁST ÉRINTŐ JOGSZABÁLYOK	9
EGYES JOGSZABÁLYOK, RENDELKEZÉSEK KIVONATA.....	18
TOVÁBBI JOGSZABÁLYOK, INTÉZKEDÉSEK	21
A Kúria helyi önkormányzatokat érintő döntései	24
A Jövő Nemzedékek Érdekeinek Védelmét Ellátó Biztoshelyettes elvi jogi összefoglalója és jogalkalmazási útmutatója.....	28
A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes közös jelentése	41
Jelentések, tájékoztatók.....	73
ÖNKORMÁNYZATOK ENERGIABESZERZÉSE – LEHETSÉGES SZCENÁRIÓK – MVM NEXT.....	73
EGYIK LEGFONTOSABB FELADATUNK PÁRBESZÉDET GENERÁLNI AZ ELMÉLETI ÉS A GYAKORLATI SZAKEMBEREK KÖZÖTT!.....	75
SZEMLÉLETVÁLTÁSRA VAN SZÜKSÉG A HAZAI SZENNYVÍZHASZNOSÍTÁSBAN!.....	78
NEMZETKÖZI KONFERENCIA A 10 ÉVES BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVRŐL	79
A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSA BUDAPESTRE.....	80
MEGSZÜNT A TARTÓSAN VÍZHIÁNYOS IDŐSZAK	82
AZ ELEKTROMOS EREDETŰ TÜZEK MEGELŐZHETŐEK.....	82
LEZÁRULT A SZÚNYOG-TENYÉSZŐHELYEK FELTÉRKÉPEZÉSÉNEK ELSŐ SZAKASZA	83
NOVEMBERBEN IS TŰZVÉDELMI TESZT	84
ÁSZ hírek.....	84
A PÉNZÜGYI SZEREPLŐK ÉGHAJLATVÁLTOZÁSSAL KAPCSOLATOS ATTITŰDJÉNEK ÉS A REALIZÁLÓDÓ KOCKÁZATOKNAK LEHETSÉGES REÁLGAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEI.....	84
A FÖLDGÁZ KÖZÉP- ÉS DÉLKELET-EURÓPÁBAN: EGYSÉGESÜLŐ PIAC ÉS ÚJ KIHÍVÁSOK.....	86
Fókuszban az IKIR – Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer.....	88
ŐSZI ROADSHOW AZ IKIR II. BEMUTATÁSÁRÓL.....	88
Figyelmébe ajánljuk	89
KÖZIGAZGATÁSI TEHETSÉGGONDOZÁSI PROGRAM	89
WEBINÁRIUM – AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSI VÍZGAZDÁLKODÁSI TERVE (ITVT) SZEREPE ÉS ELKÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATA	93
FIGYELMÉBE AJÁNLJUK AZ ORSZÁGOS GYALOGLÓ IDŐSKLUB HÁLÓZATÁT.....	94

VÁLOGATÁS A LECHNER TUDÁSKÖZPONT ANYAGAI KÖZÜL.....	96
Pályázati lehetőségek	97
KISBOLTOK TÁMOGATÁSÁRA INDUL PÁLYÁZAT	97
A KORMÁNY TÖBBLETTÁMOGATÁST AD ÖNKORMÁNYZATI ÉTKEZTETÉSI FEJLESZTÉSEKRE	97
EGYMILLIÁRD FORINTOS TÁMOGATÁS A SZOCIÁLIS FELADATOT ELLÁTÓ CIVIL FENNTARTÓKNAK	98
Pályázati hírek	98
KEDVEZŐBBÉ VÁLTAK AZ ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS FELTÉTELEI	98

Szerkesztői rovat

HALASZTHATATLAN KÖZIGAZGATÁSI FELADATOK ELLÁTÁSA AZ IGAZGATÁSI SZÜNET IDŐTARTAMA ALATT

Tisztelt Polgármester Asszony!
Tisztelt Jegyző Asszony!

Tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Jegyző Úr!

A különleges jogállású szerveknél és a helyi önkormányzatok képviselő-testületeinek hivatalánál elrendelhető igazgatási szünetre alkalmazandó veszélyhelyzeti szabályokról szóló 460/2022. (XI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-a jogszabályi felhatalmazást ad a helyi önkormányzat képviselő-testülete számára, hogy igazgatási szünetet rendeljen el. Az erről szóló határozatot 2022. november 30-ig a helyben szokásos módon kell közzétenni.

A Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése alapján az igazgatási szünet elrendelése esetén figyelembe kell venni

- a) a munkahely és az álláshelyen ellátott feladatok, illetve a munkakörök sajátosságait,
- b) azt, hogy az igazgatási szünet ne okozzon a helyi önkormányzat képviselő-testülete hivatala közfeladatainak ellátásában aránytalanul nagy sérelmet, és
- c) azt, hogy a különleges jogállású szerv, illetve a helyi önkormányzat képviselő-testülete hivatala halaszthatatlan közfeladatainak folyamatos és zavartalan ellátását biztosítani kell.

E körben a Miniszterelnökség és a Belügyminisztérium indokoltnak tartja felhívni a figyelmet az anyakönyvi feladatok ellátásának sajátosságaira, a születések és a halálesetek anyakönyvezésének folyamatos és zavartalan ellátásának a társadalmi jelentőségére, amelynek biztosítása érdekében a Korm. rendelet felhatalmazása alapján a munkáltatói jogkör gyakorlója akár az igazgatási szünet alatti munkavégzést is elrendelheti.

A munkáltatói intézkedés meghozatala során a feladatok sajátosságain túl mindenképpen mérlegelni szükséges a helyi sajátosságokat is, így különösen azt is, hogy a településen működik-e kórház, ami állandó jelleggel megnöveli a településen az anyakönyvi események számát. Ebben az esetben körültekintő munkáltatói megfontolást és intézkedést igényel a haladéktalanul anyakönyvezendő születések és halálesetek anyakönyvezése tekintetében a folyamatosság fenntartása. Mindezt természetesen a kórházzal nem rendelkező településeken is biztosítani szükséges, ugyanakkor az események kisebb számából fakadóan akár ügyeleti/készenléti rendszerben is biztosítható a helyi halálesetek bejelentésére és anyakönyvezésére vonatkozó jogszabályi kötelezettség.

Kérem, hogy igazgatási szünet elrendelése esetén az önkormányzat honlapján és/vagy a helyben szokásos módon a halaszthatatlan anyakönyvi ügyekre nézve – ideértve a születést és a halálesetet – szíveskedjenek külön tájékoztatást nyújtani, amely alapján az érintettek gyorsan és hitelesen tájékozódni tudnak az ügyintézési lehetőségekről. Kérem, hogy ügyeleti/készenléti rendszer kialakítása esetén munkanapokon a halálesetek bejelentésére vonatkozóan szíveskedjenek telefonos elérhetőséget biztosítani a hozzátartozók, illetve a temetkezési szolgáltatók számára, amelynek közzétételéről a kért formában szintén szíveskedjenek gondoskodni.

Tájékoztatom, hogy a Kormány a közigazgatás működését az igazgatási szünet ideje alatt nyitva tartó kormányablakok, valamint egyedi munkáltatói intézkedések útján biztosítja, így kérem, hogy a halaszthatatlan ügyekben az államigazgatási feladatok ellátását helyi szinten is biztosítani szíveskedjenek.

Együttműködését ezúton is köszönöm.

Budapest, 2022. november 25.

dr. Dukai Miklós
önkormányzati államtitkár
Belügyminisztérium

dr. György István
területi közigazgatásért felelős államtitkár
Miniszterelnökség

ÚTMUTATÓ A KÖZPONTOSÍTOTT KÖZBESZERZÉSI RENDSZERHEZ TÖRTÉNŐ ÖNKÉNT CSATLAKOZÁS FELTÉTELEIRŐL

Szerkesztői megjegyzés: Alább olvashatják *Dr. Dukai Miklós önkormányzati államtitkár úr* 2022. november 3-í, az ebr42 rendszerén keresztül már továbbított, *tájékoztató levelét* az energiaárak változásának önkormányzati gazdálkodásra gyakorolt hatása ügyében.

A jelenlegi helyzetben az önkormányzatoknak lehetőségük van a **Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (KEF)** központosított közbeszerzési rendszerén keresztül is az ajánlatkérésre. Ezzel kapcsolatban a KEF *útmutatót* állított össze az önkormányzatok számára, mely részletesen leírja a villamos energia és földgáz beszerzés vonatkozásában a központosított közbeszerzési rendszerhez történő önként csatlakozás feltételeit.

Tisztelt Polgármester Asszony!

Tisztelt Polgármester Úr!

Az energiaárak változásának önkormányzati gazdálkodásra gyakorolt hatása ügyében fordulok Önhöz.

2022. augusztus 1-jétől megváltozott az egyetemes földgáz- és villamosenergia-szolgáltatás igénybevételére jogosult ügyfelek köre. Az önkormányzatok, illetve intézményeik ettől az időponttól nem jogosultak egyetemes szolgáltatásra, ugyanakkor a Kormány a végső menedékes intézmény ideiglenes kiterjesztésével 2022. december 31-ig biztosította az energetikai beszerzéseik tekintetében késedelemben lévő önkormányzatok biztonságos energiaellátását.

2023. január 1-jétől piaci viszonyok szerinti szerződéses jogviszonnyá alakul a felhasználó és szolgáltató közötti jogviszony.

Több településvezető jelezte a kormányzati szereplők felé, hogy az új szerződés megkötése a beérkezett árajánlatokat figyelembe véve drasztikus, akár többszörös mértékű árnövekedést jelentene.

A kormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri az energiabeszerzések folyamatát.

Tájékoztatom, hogy – az energiaellátás folytonosságát biztosítva – lehetőség van a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (KEF) központosított közbeszerzési rendszerén ajánlatkérésre.

Budapest, 2022. november 3.

dr. Dukai Miklós
önkormányzati államtitkár
Belügyminisztérium

Útmutató önkormányzatok részére a központosított közbeszerzési rendszerhez történő önként csatlakozás feltételeiről, villamos energia és földgáz beszerzése tárgyban

Bevezetés

A Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (a továbbiakban: KEF), mint a Kormány által kijelölt általános hatáskörrel eljáró központi beszerző szervezet a *központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről* szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) alapján folytatja le a központosított közbeszerzési eljárásokat.

A KEF központosított közbeszerzési rendszerének online felülete a központosított közbeszerzési Portál (a továbbiakban: Portál, online elérési útvonal: <https://www.kozbeszerzes.gov.hu>).

A Korm. rendelet I. fejezetének első alcíme meghatározza azt az alanyi kört, amely köteles a Korm. rendelet 1. számú mellékletében meghatározott kiemelt termékek beszerzését a KEF központosított közbeszerzési rendszerén keresztül megvalósítani.

Az önkormányzatok nem tartoznak kötelezettként a Korm. rendelet alanyi hatálya alá, azonban a Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése értelmében, **önként csatlakozott szervezetként** jogosultak a központosított közbeszerzési rendszer szolgáltatásainak igénybevételére.

Az önként csatlakozó intézmény jogosult a központi beszerző szervezet által jóváhagyott igénybejelentés alapján egyes keretmegállapodásokhoz kapcsolódni, azonban nem köteles az összes beszerzését a központosított közbeszerzési rendszeren keresztül megvalósítani.

A beszerzések megvalósításához szükséges folyamatok a Portálon:

- Intézményi Regisztráció / Adat aktualizálás (frissítés),
- Igénybejelentés,
- Verseny újraindítás lefolytatása az adott keretmegállapodáshoz.

Intézményi Regisztráció / Adat aktualizálás (frissítés)

Amennyiben az intézmény rendelkezik regisztrációval a Portálon, szükséges az Intézmény adatainak ellenőrzése, frissítése.

Amennyiben az intézmény nem rendelkezik regisztrációval, abban az esetben új felhasználót kell regisztrálni a „Regisztráció” menüpontban, melyet követően lehetséges a felhasználó saját adatlapján 'Intézményeim' fül alatt „Új intézményt regisztrálok” nevű gombbal rögzíteni az Intézményt. A regisztrációhoz az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben (EKR) kapott EKRSZ azonosító számot is meg kell adni.

Az intézményi regisztrációhoz csatolandó dokumentumok:

- törzskönyvi kivonat,
- intézményi csatlakozási nyilatkozat (a nyilatkozatminta a Portálon a „Dokumentumtár – Sablonok” menüpontban található meg),
- a csatlakozási nyilatkozatot aláíró képviselőre jogosult közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott aláírási címpéldánya vagy ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-mintája.

Amennyiben a regisztrációs eljárás folyamán, a csatlakozási jogosultság vizsgálata során a KEF hiányosan, vagy be nem nyújtott dokumentumot észlel, úgy hiánypótlás keretében hívja fel a regisztráló Intézményt a megjelölt hiányok pótlására.

Igénybejelentés

Az intézményi regisztrációt követően rögzíteni kell az Intézmény **negyedéves igényét** a Portálon az „Igények és tervek” menüpont „Negyedéves igények” almenüjében „villamos energia”/„földgáz energia” termékre, olyan mennyiségben/összegben, amely a **teljes, opcióval növelt beszerzési értéket tartalmazza**. Az igényhez szükséges csatolni az Intézményi csatlakozási nyilatkozatot, amely a Portálon a „Dokumentumtár”-„Sablonok” menüpontban megtalálható. Az igény rögzítése a verseny újraindítás feltétele.

Versenyújraindítás

Az igény KEF által történt jóváhagyását követően a Portálon a „Megrendelések / Verseny újraindítások” menüpont „Verseny újraindítások” alpontjában kell az Intézménynek lefolytatnia a verseny újraindítást. A verseny újraindításhoz el kell készíteni az Ajánlattételi felhívást, a közbeszerzési dokumentumokat, valamint a műszaki mellékletet, mely tartalmazza a felhasználási helyek (POD-ok) adatait (cím, igényelt teljesítmény, POD típus, stb.).

Hatályos keretmegállapodások:

- Általános felhasználási célú villamos energia központosított beszerzése - 2022/23 keretmegállapodás azonosító: **KM01VE2223**
- Általános felhasználási célú földgáz energia beszerzése - 2022/2023 keretmegállapodás azonosító: **KM02GE2223**

A verseny újraindításhoz további információt a keretmegállapodások adatlapján a „Dokumentumok” alatt a megtalálható keretmegállapodások, keretmegállapodás módosítások tartalmaznak, valamint itt található meg az egyedi szerződés minták, valamint a földgáz energia esetében az ajánlati ártáblázat.

A Portálon a „Dokumentumtár” menüpont alatt elérhető tájékoztatók és felhasználói kézikönyvek részletes útmutatás nyújtanak a beszerzések eredményes megvalósítása érdekében.

A Portál online súgója bejelentkezést követően (jobb felső sarokban található ikonra kattintva) gyakorlati útmutatást nyújt a beszerzések eredményes megvalósítása érdekében.

Az eljárások lefolytatása során a hatályos magyar jogszabályok, kiemelten a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény, valamint a Korm. rendelet rendelkezései irányadók, figyelemmel a keretmegállapodások (és a módosításai) előírásaira.

Portállal kapcsolatos ügyféltámogatás a kkpsupport@kef.gov.hu e-mail címen érhető el.

Készítette: Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (2022. november)

FIGYELMÜKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK XXV. ÉVFOLYAM 3. SZÁMÁT

Elérhető az Önkormányzatok Elektronikus Hatásköri Jegyzékének **XXV. évfolyam 3.** (2022. III. negyedévi) **száma**. A képviselő-testület, a bizottság, a polgármester, a jegyző és az ügyintéző feladat- és hatásköreit ágazatoknak megfelelő bontásban tartalmazó hatásköri jegyzék megtalálható a Kormányportálon (www.kormany.hu → Közérdekű adatok és információk → Dokumentumtár keresője).

The screenshot shows the 'DOKUMENTUM' section of the Hungarian Government Portal. The main heading is 'Önkormányzatok Elektronikus Hatásköri Jegyzéke (2022. III. negyedév)'. Below this, there is a sub-heading 'Belügyminisztérium' and a note 'Tevékenységre, működésre vonatkozó adatok'. A 'Dokumentumok letöltése' button is visible. The main content is a grid of 12 download links, each with a 'File letöltése' button and a download icon. The links are as follows:

V_jogsabalyok_jegyzeke_2022_0930	U_szocialis_es_gyamugyi_agazat_2022_0930	U_penzugyi_agazat_2022_0930	U_igazsagugyi_agazat_2022_0930
U_epitesugyi_teruletfejlesztési_es_kulturalis_agazat_2022_0930	U_belugyi_agazat_2022_0930	T_szocialis_es_gyamugyi_agazat_2022_0930	T_penzugyi_agazat_2022_0930
T_oktatasi_agazat_2022_0930	T_muvelodesi_es_sport_agazat_2022_0930	T_munkaugyi_agazat_2022_0930	T_kozlekedesi_hirkozesi_es_vizugyi_agazat_2022_0930

(A fenti mező hiperhivatkozást tartalmaz, amely közvetlen elérést biztosít a kiadványunkat tartalmazó weboldalhoz.)

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Jogszabályfigyelő

HONVÉDELMI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 462/2022. (XI. 15.) Korm. rendelet a befogadó nemzeti támogatás részletes kormányzati feladatairól

A jogszabály lényege: A jogszabály értelmében a védelmi és biztonsági igazgatás területi és helyi szervei a befogadó nemzeti támogatás területi és helyi feladatainak megtervezése és végrehajtása érdekében összeállítják a területi és helyi befogadó nemzeti támogatásra vonatkozó intézkedési tervet.

Hatálybalépés: 2022. november 16.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2022. évi 187. szám](#), 7594. o. (2022. november 15.)

A jogszabály száma és címe: 427/2022. (X. 28.) Korm. rendelet a védelmi és biztonsági igazgatás területi és helyi szabályairól

A jogszabály lényege: A jogszabály tartalmazza a területi és helyi védelmi bizottság feladatait, a védelmi és biztonsági feladatokra való felkészülés települési szintű feladatait.

Hatálybalépés: 2022. november 1. és 2023. január 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2022. évi 175. szám](#), 7194. o. (2022. október 28.)

A jogszabály száma és címe: 428/2022. (X. 28.) Korm. rendelet a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség szabályairól

A jogszabály lényege: A jogszabály elsősorban a polgármester számára fogalmaz meg a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény szerinti gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségre való felkészülési feladatokat.

Hatálybalépés: 2022. november 1. és 2023. január 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2022. évi 175. szám](#), 7200. o. (2022. október 28.)

A jogszabály száma és címe: 402/2022. (X. 24.) Korm. rendelet a polgári védelmi kötelezettségről

A jogszabály lényege: A jogszabály tartalmazza a polgármester feladatait a polgári védelmi szolgálat elrendelése és ellátása során.

Hatálybalépés: 2022. november 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2022. évi 171. szám](#), 6971. o. (2022. október 24.)

A jogszabály száma és címe: 404/2022. (X. 24.) Korm. rendelet a védelmi és biztonsági képzések szabályairól

A jogszabály lényege: A jogszabály alapján a képzésen részt vesz a védelmi és biztonsági tevékenységre való települési szintű felkészülés keretében kijelölt referens.

Hatálybalépés: 2022. november 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2022. évi 171. szám](#), 6981. o. (2022. október 24.)

IGAZSÁGÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 22/2022. (X. 24.) IM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek időközi választása, a nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása, valamint a helyi népszavazások költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről szóló 6/2021. (VIII. 31.) IM rendelet módosításáról

A jogszabály lényege: A jogszabály módosítja az időközi választásokhoz kapcsolódó költségek normatíváit.

Hatálybalépés: 2022. október 25. és 2023. február 28. **Magyar Közlönyben való megjelenés:** [2022. évi 171. szám](#), 7014. o. (2022. október 24.)

Lezárva: 2022. november 22.

A jogszabályok tervezetéhez tartozó indokolások nyilvánosságát a Magyar Közlöny mellékleteként, önálló sorozatban megjelenő Indokolások Tára biztosítja. Az egyes jogszabályok, valamint a hozzájuk tartozó indoklások megjelenése nincs összhangban. A megjelent indoklások elérhetők a magyarkozlony.hu, valamint a [Nemzeti Jogszabálytár](#) oldalain.

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktussal összefüggő jogszabályfigyelő

ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁST ÉRINTŐ JOGSZABÁLYOK

478/2022. (XI. 24.) Korm. rendelet

egyres önkormányzati támogatásokkal kapcsolatos államháztartási szabályok veszélyhelyzet ideje alatti eltérő alkalmazásáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 52/A. §-át az e rendeletben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

2.§ (1) A Kormány egyedi határozata alapján az Áht. 14. § (3) bekezdése szerinti fejezet terhére nyújtott fejlesztési célú támogatásokkal összefüggő, 2022. június 1. napján fennálló támogatási jogviszonyokban a kedvezményezett kérelmére a támogató egyedi mérlegelés alapján a támogatásra irányadó végső felhasználási határidőt legfeljebb 2023. december 31. napjában határozhatja meg.

(2) E rendelkezés az Áht. 52/A. § (3) bekezdése szerinti határidő-hosszabbítástól függetlenül alkalmazható.

3.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

475/2022. (XI. 24.) Korm. rendelet

az önkormányzati tulajdonú víziközmű-szolgáltató társaságok működésének biztosításával kapcsolatban a veszélyhelyzet időszakában alkalmazandó szabályokról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ (1) Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vktv.) 5/H. §-át a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel kell alkalmazni.

(2) Ha az önkormányzati tulajdonban álló víziközmű-vagyon a Vktv. 5/H. § (2) vagy (3) bekezdése, illetve azokhoz kapcsolódóan a települési önkormányzat Vktv. 5/H. § (9) bekezdése szerinti társasági részesedése az államra átruházásra kerül, az átruházás egyben a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 14. § (1) bekezdése szerinti vagyonátadásnak minősül.

2.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Megjelentek a Magyar Közlöny 2022. évi 193. számában.

469/2022. (XI. 21.) Korm. rendelet

egyes kulturális intézmények működését érintő veszélyhelyzeti szabályokról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ (1) Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet (a továbbiakban: veszélyhelyzet) ideje alatt

- a) a muzeális intézmény,
- b) a nyilvános könyvtár,
- c) a levéltár,
- d) a közművelődési intézmény, valamint
- e) a közösségi színtér

esetében a minimális nyitvatartási időt, minimálisan biztosítandó kutatási időt a fenntartó határozza meg a kulturális intézmény vezetőjének szakmai javaslata alapján.

(2) A veszélyhelyzet ideje alatt az (1) bekezdés a)–e) pontja szerinti kulturális intézményre vonatkozóan

a) a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.),

- b) a muzeális intézmények működési engedélyéről szóló 376/2017. (XII. 11.) Korm. rendelet,
- c) a közlevéltárak és a nyilvános magánlevéltárak tevékenységével összefüggő szakmai követelményekről szóló 27/2015. (V. 27.) EMMI rendelet,
- d) a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről szóló 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet, valamint
- e) a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet

alapján kötött külön megállapodás szerinti minimális nyitvatartási időre, minimálisan biztosítandó kutatási időre vonatkozó szabályokat nem kell alkalmazni.

(3) A nyilvános könyvtár minimális nyitvatartási idejét a fenntartó úgy kell hogy meghatározza, hogy a nyilvános könyvtár a Kultv. 55. § (1) bekezdés g) és h) pontjában foglalt alapfeladatának eleget tudjon tenni.

(4) A levéltár a veszélyhelyzet ideje alatt is ellátja a közlevéltárak és a nyilvános magánlevéltárak tevékenységével összefüggő szakmai követelményekről szóló 27/2015. (V. 27.) EMMI rendelet 47. §-a szerinti tájékoztatás teljesítésével kapcsolatos feladatait.

(5) Közművelődési intézmény tevékenységének két hónapon túli szüneteltetése esetén a Kultv. 78/J. §-ától eltérően a kultúráért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) és a Közművelődési Kerekasztal véleményét nem kell beszerezni.

2.§ (1) Ha az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: Emtv.) 11. §-a alapján minősítéssel rendelkező előadó-művészeti szervezet (a továbbiakban: Szervezet) a működését a veszélyhelyzet ideje alatt szünetelteti,

a) a szünetelés ideje alatt a működésének finanszírozásával összefüggő hatályos megállapodás szerinti állami, valamint önkormányzati támogatást részére biztosítani kell,

b) az Emtv., valamint az előadó-művészeti szervezetek támogatásának részletes szabályairól szóló 428/2016. (XII. 15.) Korm. rendelet 9. §-a szerinti minősítéshez szükséges adatszolgáltatáshoz kapcsolódó keretszámokat (mutatókat) legalább azok 70%-áig szükséges teljesíteni 2023. szeptember 10. napjáig, és

c) a szünetelés ideje alatt elhalasztott előadásokat a szünetelés megszűnését követően pótolni kell, azzal, hogy az elhalasztott előadás pótlásának időpontja nem eshet a működés szünetelésével érintett évadot követő évad kezdő időpontját követő időpontra.

(2) A Szervezet fenntartója az (1) bekezdés szerinti szünetelés kezdő és befejező időpontjáról, valamint az elhalasztott előadások számáról a minisztert a szünetelés kezdő időpontját legalább három munkanappal megelőzően tájékoztatja.

(3) Az (1) bekezdés szerinti szünetelés alatt a Szervezet tekintetében nem alkalmazható az Emtv. 30. § (1) bekezdése, valamint az Emtv. 31. § (3) és (4) bekezdése.

3.§ A veszélyhelyzeti ideje alatt az 1. § (1) bekezdés a)–e) pontja szerinti kulturális intézmény és a 2. § (1) bekezdése szerinti Szervezet foglalkoztatottjának jogviszonya egyoldalúan, a foglalkoztatott hátrányára, a veszélyhelyzet miatt kialakult pénzügyi, gazdasági és szakmai körülményekre hivatkozva nem módosítható, illetve nem szüntethető meg, azzal, hogy a határozott idejű jogviszony lejártát ez a tilalom nem érinti.

4.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Megjelent a Magyar Közlöny [2022. évi 190. számában.](#)

461/2022. (XI. 14.) Korm. rendelet

a veszélyhelyzet ideje alatt a szomszédos országban fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel érkező személyek elhelyezésének támogatásáról és az azzal kapcsolatos egyéb intézkedésekről szóló 104/2022. (III. 12.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ A veszélyhelyzet ideje alatt a szomszédos országban fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel érkező személyek elhelyezésének támogatásáról és az azzal kapcsolatos egyéb intézkedésekről szóló 104/2022. (III. 12.) Korm. rendelet

a)3. § (1) bekezdésében a „2022. október 31.” szövegrész helyébe a „2023. január 31.” szöveg, valamint a „2022. november 15.” szövegrész helyébe a „2023. február 15.” szöveg,

b)3. § (2) bekezdésében a „2022. október 31.” szövegrész helyébe a „2023. január 31.” szöveg lép.

2.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

A 104/2022. (III. 12.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2022. november 17. napjával.

Megjelent a Magyar Közlöny 2022. évi 186. számában.

460/2022. (XI. 10.) Korm. rendelet

a különleges jogállású szerveknél és a helyi önkormányzatok képviselő-testületeinek hivatalánál elrendelhető igazgatási szünetre alkalmazandó veszélyhelyzeti szabályokról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ (1) A kormányzati igazgatási szünet elrendeléséről és a kormányzati igazgatási szünetre alkalmazandó veszélyhelyzeti szabályokról szóló 369/2022. (IX. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (2) bekezdése szerinti időszakra igazgatási szünetet (a továbbiakban: igazgatási szünet) rendelhet el

a) a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Küt.) 2. § (1) bekezdése szerinti különleges jogállású szerv tekintetében a különleges jogállású szerv vezetője,

b) a helyi önkormányzat képviselő-testületének polgármesteri hivatala, közös önkormányzati hivatala, a főpolgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal és a közterület-felügyelet (a továbbiakban együtt: helyi önkormányzat képviselő-testülete hivatala) tekintetében a helyi önkormányzat képviselő-testülete.

(2) Az igazgatási szünet elrendelése esetén figyelembe kell venni

a) a munkahely és az álláshelyen ellátott feladatok, illetve a munkakörök sajátosságait,

b) azt, hogy az igazgatási szünet ne okozzon a különleges jogállású szerv, illetve a helyi önkormányzat képviselő-testülete hivatala közfeladatainak ellátásában aránytalanul nagy sérelmet, és

c) azt, hogy a különleges jogállású szerv, illetve a helyi önkormányzat képviselő-testülete hivatala halaszthatatlan közfeladatainak folyamatos és zavartalan ellátását biztosítani kell.

(3) A különleges jogállású szerv az igazgatási szünet elrendeléséről 2022. november 23-ig

a) tájékoztatást ad a szerv honlapján, és

b) kezdeményezi az igazgatási szünet elrendeléséről szóló közlemény közzétételét a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben.

(4) A Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben az igazgatási szünet különleges jogállású szervnél történő elrendeléséről szóló közleményt 2022. november 30-ig közzé kell tenni.

(5) A helyi önkormányzat képviselő-testülete az igazgatási szünet elrendeléséről szóló határozatát 2022. november 30-ig a helyben szokásos módon közzéteszi.

(6) Az igazgatási szünet elrendelése esetén a Küt. és a különleges jogállású szervre irányadó jogszabályok rendelkezéseit, valamint a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) és a helyi önkormányzat képviselő-testülete hivatalánál foglalkoztatottakra irányadó jogszabályok rendelkezéseit az e rendeletben megállapított eltérésekkel kell alkalmazni.

2.§ (1) A munkáltatói jogkör gyakorlója – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – köteles az igazgatási szünetre eső valamennyi munkanapra szabadságot kiadni a különleges jogállású szervnél, illetve a helyi önkormányzat képviselő-testülete hivatalánál foglalkoztatott személyek (a továbbiakban együtt: foglalkoztatott) részére, azzal, hogy

a) ebben az esetben nem alkalmazandó a foglalkoztatottra irányadó jogszabály azon rendelkezése, amely szerint a szabadság egy részével a foglalkoztatott rendelkezik,

b) először a 2022. évben esedékes szabadságot kell kiadni,

c) ha a b) pont szerinti szabadság nem elegendő, a 2023. évben esedékes szabadságot kell kiadni.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazandó, és az igazgatási szünet alatti munkavégzés nem rendelhető el azokra a napokra, amikor a foglalkoztatott a jogviszonyára irányadó jogszabály alapján mentesül a rendelkezésre állási, illetve a munkavégzési kötelezettség alól.

(3) Ha a foglalkoztatott jogviszonya az igazgatási szünet alatt szűnik meg, és a foglalkoztatott nem rendelkezik igénybe vehető szabadsággal az igazgatási szünet időtartamára vonatkozóan, a foglalkoztatott mentesül a rendelkezésre állási, valamint a munkavégzési kötelezettség teljesítése alól, azzal, hogy a mentesülés időtartamára a foglalkoztatott az illetményével megegyező összegű díjazásra – külön megállapodás nélkül – jogosult.

3.§ (1) Az igazgatási szünet időtartama alatt – a foglalkoztatottak vonatkozásában az igazgatási szünet alatti munkavégzés munkáltatói jogkör gyakorlója általi elrendelése kivételével – a különleges jogállású szerv, illetve a helyi önkormányzat képviselő-testületének hivatala feladatait nem látja el, és az ügyfélfogadás nem működik.

(2) Az igazgatási szünettel érintett különleges jogállású szerv, illetve helyi önkormányzat képviselő-testületének hivatala tekintetében az igazgatási szünet időtartama nem számít bele

a) az előtte folyó hatósági és egyéb eljárások ügyintézési határidejébe,

b) azon bírósági eljárások határidejébe, amelyekben félként vesz részt,

c) a közigazgatási per indítására szolgáló határidőbe,

d) az általa megkötött szerződésben meghatározott kötelezettség szerződésszerű teljesítésének határidejébe,

e) az e rendelet hatálya alá nem tartozó szerv előtt folyó olyan eljárás ügyintézési határidejébe, amelyben ügyfélként vesz részt, illetve amely vele szemben indult, vagy amely igazgatási szünet alatti megkeresésével jár,

f) az adott szerv, illetve annak vezetője által indított bármely jogorvoslati eljárás kezdeményezésnek határidejébe, valamint

g) a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 42. § (1) bekezdése, valamint a postai szolgáltatások nyújtásának és a hivatalos iratokkal kapcsolatos postai szolgáltatás részletes szabályairól, valamint a postai szolgáltatók általános szerződési feltételeiről és a postai szolgáltatásból kizárt vagy feltételesen szállítható küldeményekről szóló 335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet 31. § (1) és (2) bekezdése szerinti rendelkezésre tartási határidőbe.

(3) Az (1) bekezdés különleges jogállású szerv, illetve a helyi önkormányzat képviselő-testületének hivatala feladatainak ellátására vonatkozó rendelkezését, valamint a (2) bekezdést az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 11. §-a szerinti automatikus döntéshozatali eljárásban nem kell alkalmazni.

(4) A (2) bekezdés d) pontja alkalmazása esetén az érintett kötelezettségvállalás pénzügyi teljesítésének 2023. évre áthúzódó összegét a különleges jogállású szerv és a fejezeti kezelésű előirányzat kötelezettségvállalással terhelt maradványának kell tekinteni, ha a pénzügyi teljesítés legkésőbb 2023. január 31-én megtörténik.

(5) Az igazgatási szünet időtartama alatt az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet 84. § (3) bekezdését nem kell alkalmazni.

4.§ (1) Ha a munkáltatói jogkör gyakorlója elrendeli a foglalkoztatottak vonatkozásában az igazgatási szünet alatti munkavégzést, az igazgatási szünet alatt felmentési, illetve felmondási idejét töltő foglalkoztatott számára az igazgatási szünet azon részére rendelhető el munkavégzés, amely vonatkozásában nem mentesítette a munkáltató a munkavégzési kötelezettség alól a foglalkoztatottat.

(2) Az igazgatási szünet alatti munkavégzés elrendelése esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója a foglalkoztatott jogviszonyának létesítő okiratában meghatározottól eltérő munkavégzési helyet is kijelölhet, azzal, hogy ebben az esetben a Küt. 32. § (2) és (5) bekezdését, illetve a Kttv. 51. § (2) és (6) bekezdését alkalmazni kell.

(3) A foglalkoztatottat az igazgatási szünet alatti munkavégzés elrendeléséről, valamint az (1) és (2) bekezdésben foglaltakról az igazgatási szünet alatti munkavégzés időpontját legalább két nappal megelőzően, rövid úton tájékoztatni kell.

(4) Az igazgatási szünet alatti munkavégzés elrendelése esetén az érintett foglalkoztatottra az elrendelt munkavégzés idejére nem alkalmazandó a 2. § (1) bekezdése.

(5) Az igazgatási szünet alatti munkavégzés elrendelésekor – a beosztás szerinti munkaidőt meg nem haladó időtartamú munkavégzés esetén – a foglalkoztatott jogviszonyára irányadó törvény rendkívüli munkavégzés ellenértékére vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandóak.

5.§ (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet 2023. január 9-én hatályát veszti.

6. §

7. §

8. §

9. §

Megjelent a Magyar Közlöny [2022. évi 184. számában](#).

[449/2022. \(XI. 9.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet során a közvilágítás üzemeltetésével kapcsolatos szabályokról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ (1) Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a települési önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése a település közvilágításának időtartamával, illetve mértékével kapcsolatos kérdéseket rendeletben szabályozhatja.

(2) Budapest főváros és kerületei tekintetében az (1) bekezdés szerinti jogalkotói hatáskört a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület esetében a fővárosi közgyűlés, egyéb fővárosi terület esetében a fővárosi kerület képviselő-testülete gyakorolhatja.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti önkormányzati rendeletben a közvilágításra vonatkozó helyi működési rendet közbiztonsági, vagyon- és személyvédelmi, valamint közútbiztonsági szempontokra figyelemmel kell megalkotni.

(4) Nem alkalmazható a közvilágítási üzemeltetési engedély, illetve semmis a villamosenergia-vásárlási vagy villamosenergia-vételezési szerződés mindazon rendelkezése, amely a közvilágítással kapcsolatos közbiztonsági kérdésben bármely szerv vagy hatóság jóváhagyását vagy véleményének beszerzését írja elő.

2.§ A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 99/A. § (1) bekezdésétől eltérően a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a közbiztonság érdekében kiadott határozatokban foglalt, közvilágítással kapcsolatos kötelezettség megszegése esetén a közvilágítási berendezések üzemeltetésére más közvilágítási engedélyest vagy elosztót nem jelölhet ki, ha a határozatokban előírt közvilágítással kapcsolatos kötelezettség nemteljesítése az 1. § szerinti önkormányzati rendelet végrehajtásából következik.

3.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

4.§ Felhatalmazást kap a települési önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése, Budapest főváros és kerületei tekintetében, a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület esetében a fővárosi közgyűlés, egyéb fővárosi terület esetében a fővárosi kerület képviselő-testülete, hogy a település közvilágításának időtartamával, illetve mértékével kapcsolatos kérdéseket rendeletben szabályozza.

Megjelent a Magyar Közlöny [2022. évi 183. számában](#).

442/2022. (XI. 7.) Korm. rendelet

a veszélyhelyzet idején az önkormányzatok és gazdasági társaságaik energiahatékonyság javítását szolgáló fejlesztésekhez történő adósságot keletkeztető ügyleteinek eltérő szabályairól

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ E rendelet hatálya az adósságot keletkeztető ügyletekhez történő hozzájárulás részletes szabályairól szóló 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet] 1. §-a szerint meghatározott szervezetekre – ide nem értve a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezeteket – terjed ki.

2.§ Az energiahatékonyság javítását szolgáló fejlesztésekhez kapcsolódó – az 1. §-ban meghatározott szervezetek költségvetési rendeletének, határozatának elfogadását követően benyújtott – kérelmek esetében nem kell alkalmazni a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 10/C. §-ának, valamint a 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. és 4. §-ának, 5. § (1) bekezdésének és 6. § (1) bekezdés e) pontjának előzetes adatszolgáltatásra vonatkozó rendelkezéseit, továbbá a 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 8. § (1) és (2) bekezdésében és 11/D. §-ában foglaltaktól eltérően a 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése szerinti miniszterek a 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdése szerinti tájékoztatást megelőzően is készíthetnek együttes előterjesztést a Kormány

részére, melyről a Kormány a 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdése szerinti tájékoztatást megelőzően is dönthet.

3.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Megjelent a Magyar Közlöny [2022. évi 181. számában.](#)

421/2022. (X. 27.) Korm. rendelet

az egyes intézmények veszélyhelyzeti működéséről szóló 353/2022. (IX. 19.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. § (3) és (4) bekezdésére, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ Az egyes intézmények veszélyhelyzeti működéséről szóló 353/2022. (IX. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az (1) bekezdésben foglaltak nem alkalmazandóak olyan sportlétesítményre, amely

a) esetben az adott sportágra vonatkozó, jelen rendelet hatálybalépését megelőzően hatályba lépett országos vagy nemzetközi szakszövetségi előírások alapján az edzés és verseny körülményeire való tekintettel 18 Celsius-foknál magasabb léghőmérséklet biztosítása szükséges, vagy

b) nem üzleti célú közösségi, szabadidős vagy kereskedelmi célú szálláshely-szolgáltatást is biztosít.”

2.§ Az R. 2. § (1) bekezdésében az „a (3) bekezdésben foglalt” szövegrész helyébe az „a (3) és (4) bekezdésben foglalt” szöveg lép.

3.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

A 353/2022. (IX. 19.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2022. október 30. napjával.

419/2022. (X. 27.) Korm. rendelet

az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében kihirdetett veszélyhelyzet során az egyes sportlétesítmények üzemeltetésének felfüggesztésével összefüggő veszélyhelyzeti szabályokról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. § (3) és (4) bekezdésére, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ E rendelet hatálya kiterjed

a) – a Magyar Nemzeti Bank, valamint a Magyar Nemzeti Banknak a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:2. §-a szerinti többségi befolyása alatt álló gazdasági társaság kivételével – azon sportlétesítményt üzemeltető gazdasági társaságra, amely felett az állam vagy a helyi önkormányzat a Ptk. 8:2. §-a szerinti többségi befolyással vagy közvetett befolyással rendelkezik,

b) azon sportlétesítményt üzemeltetőre, amely az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény hatálya alá tartozó szervezet, amelyben az állam vagy a helyi önkormányzat tagsági jogviszonnyal rendelkezik,

c) a központi költségvetési forrás igénybevételével megvalósított sportlétesítmény üzemeltetőjére,

d) a központi költségvetési forrás igénybevételével üzemeltetett sportlétesítmény üzemeltetőjére,

e) a sportlétesítmény-üzemeltetést mint közfeladatot ellátó közérdekű alapítványra, amely sportlétesítményt üzemeltet,

f) a külön jogszabályban meghatározott sportakadémiára és kiemelt régiós alközpontokra,

g) a sportról szóló törvény szerinti sporttevékenység végzésére alkalmas helyiséggel rendelkező köznevelési és felsőoktatási intézmény üzemeltetőjére, valamint

h) az a)–g) pont alá nem tartozó egyéb állami és önkormányzati szervezetre, aki sportlétesítményt üzemeltet

(a továbbiakban együtt: üzemeltető).

2.§ (1) Az üzemeltető az 1. § szerinti sportlétesítmény (a továbbiakban: Sportlétesítmény) üzemeltetésének tervezett felfüggesztését megelőző tíz munkanappal megelőzően – vagy ha az üzemeltetés felfüggesztéséről szóló döntés ennél később jutott az üzemeltető tudomására, legkésőbb a tudomásra jutást követő első munkanapon – a sportpolitikáért felelős miniszter részére köteles bejelenteni a felfüggesztésre vonatkozó döntést.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bejelentéssel egyidejűleg meg kell jelölni

a) a Sportlétesítmény üzemeltetése felfüggesztésének

aa) okát,

ab) tervezett kezdetét,

ac) tervezett időtartamát,

b) az üzemeltetés felfüggesztésével hátrányosan érintett sportszervezetek körét,

c) a Sportlétesítmény látogatói létszámának az a) pont ab) alpontjában megjelölt időpontot megelőző két naptári hónapra vetített átlagát,

d) a Sportlétesítmény üzemeltetésének az a) pont ab) alpontjában megjelölt időpontot megelőző két naptári hónapra, valamint az a) pont ac) alpontjában megjelölt időtartamot megelőző naptári év megfelelő időtartamára eső naptári hónapra vonatkozó költségét,

e) a Sportlétesítménynek a felfüggesztés a) pont ac) alpontja szerint tervezett időtartama alatt – a felfüggesztés elmaradása esetén – felmerülő azon költségei mértékét, amelynek biztosítására az üzemeltető a rendelkezésére álló erőforrások terhére nem képes,

f) a Sportlétesítmény harminc km-es körzetében található, a Sportlétesítményhez hasonló jellegű használatra alkalmas létesítmény nevét és címét.

3.§ Az 1. § g) pontja szerinti üzemeltető a 2. § szerinti bejelentést az üzemeltetésében álló intézményhez tartozó tornaterem, tornacsarnok vagy egyéb, sportrendezvény megtartására alkalmas ingatlan vagy létesítmény (e rendelet alkalmazásában a továbbiakban együtt: tornaterem) tekintetében akkor köteles megtenni, ha a tornatermet a 2021/2022-es tanév második félévében a köznevelési vagy felsőoktatási intézményen kívüli szervezet vagy személy sporttevékenység vagy sportrendezvény céljára igénybe vette, de az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa, valamint ezek magyarországi következményei miatt a 2022/2023-as tanév bármely időszakában akár a használatba adás, akár a használatbavétel finanszírozási okokra hivatkozással nem biztosítható.

4.§ A 2. § szerinti bejelentést önkéntesen az 1. § és a 3. § hatálya alá nem tartozó személy vagy szervezet is teljesítheti, ha sportlétesítményt üzemeltet.

5.§ E rendelet alkalmazásában sportlétesítmény a sportról szóló törvény szerinti sporttevékenység végzésére ellenérték fejében vagy anélkül használt vagy bármely személy vagy szervezet rendelkezésére bocsátott ingatlan, létesítmény vagy egyéb épület.

6.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Megjelentek a Magyar Közlöny [2022. évi 174. számában](#).

470/2022. (XI. 21.) Korm. rendelet

a veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltatásra jogosultak körének meghatározásáról szóló 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendelet és az egyes egyetemes szolgáltatási árszabások meghatározásáról szóló 259/2022. (VII. 21.) Korm. rendelet módosításáról

[...]

2. Az egyes egyetemes szolgáltatási árszabások meghatározásáról szóló 259/2022. (VII. 21.) Korm. rendelet módosítása

2.§ (1) Az egyes egyetemes szolgáltatási árszabások meghatározásáról szóló 259/2022. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R2.) a következő 4/D. alcímmel egészül ki:

„4/D. Önkormányzati bérlakások, állami bérlakások, szállóférőhelyek közös fogyasztására vonatkozó kedvezmények

7/I. § (1) Az ESZ-rendelet 7. § (4) bekezdése szerinti felhasználó az 5. § (1) bekezdésében meghatározott kedvezményes földgázmennyiségen felüli kedvezményes mennyiségre jogosult, amelyet az 5. § (1) bekezdés szerinti kedvezményes mennyiség és az épületben található önkormányzati bérlakások, állami bérlakások, önálló, műszakilag megosztott lakások és minden negyedik szállóférőhely számának szorzata alapján kell meghatározni. Ennek igénybeviteléhez a felhasználó mérési pontonként (felhasználási helyenként) nyilatkozik az épületben levő önkormányzati bérlakások, állami bérlakások, szállóférőhelyek, önálló, műszakilag megosztott lakások és az önálló, nem lakás céljára szolgáló helyiségek számáról, az egyetemes szolgáltató pedig a kedvezményes mennyiséget a nyilatkozat benyújtását követő hónap első napjától alkalmazza, a 9. §-ban foglaltakra figyelemmel időarányosan.

(2) A kedvezményes mennyiségre való jogosultság ellenőrzésére és annak jogosulatlan igénybevétele jogkövetkezményeire a 7. § (3) és (4) bekezdését kell alkalmazni.

(3) A kedvezményt az egyetemes szolgáltató által kiállított számla alapján az önkormányzati bérlakásban, állami bérlakásban, szállóférőhelyen, illetve önálló, műszakilag megosztott lakásban élők felé érvényesíteni kell.”

(2) Az R2. 7. § (3) bekezdésében a „felhasználó társasháztól vagy lakásszövetkezettől” szövegrész helyébe a „felhasználótól” szöveg lép.

3. Záró rendelkezések

3.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

A 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendeletet és a 259/2022. (VII. 21.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2022. november 24. napjával.

Megjelent a Magyar Közlöny 2022. évi 190. számában.

427/2022. (X. 28.) Korm. rendelet

a védelmi és biztonsági igazgatás területi és helyi szabályairól

[...]

4. A védelmi és biztonsági feladatokra való felkészülés települési szintű feladatai

18.§ (1) A polgármester a Vbö. 58. § (2) bekezdés e) pontjára figyelemmel a védelmi és biztonsági feladat ellátására való felkészülés és a védekezéssel összefüggő feladat ellátása érdekében honvédelmi referenst, valamint közbiztonsági referenst jelölhet ki.

(2) Az (1) bekezdés szerinti feladatot a polgármester döntése alapján egy személy is elláthatja.

19.§ (1) Honvédelmi referensként a polgármester a honvédelmi felkészülés és védekezés szakmai feladatában közreműködő, legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkező személyt jelölhet ki.

(2) Honvédelmi referens kijelölése a 200 főt meghaladó lakosságú településen nem mellőzhető.

(3) A közös önkormányzati hivatalt működtető települések polgármesterei közösen jelölik ki a honvédelmi referenst. Megállapodásuk hiányában ezt a jogkört a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti település polgármestere gyakorolja.

(4) A honvédelmi referens részt vesz a védelmi és biztonsági igazgatás területi vagy helyi szerve által szervezett honvédelmi képzésen, felkészítésen, illetve gyakorlaton.

(5) A honvédelmi referens a polgármester feladatmeghatározásának megfelelően vesz részt a polgármester honvédelmi feladatának tervezésében, szervezésében és végrehajtásában. Ennek keretében a felkészülés időszakában

a) részt vesz a települési honvédelmi terv elkészítésében,

b) közreműködik a településen végrehajtandó katonai igazgatási feladat szervezésében és végrehajtásában,

c) részt vesz a feladatkörét érintő képzésen, felkészítésen, illetve gyakorlaton,

d) közreműködik a honvédelmi nevelés települési feladatának szervezésében és végrehajtásában,

e) részt vesz a települést érintő honvédelmi gyakorlat szervezésében és végrehajtásában,

f) részt vesz a települést érintő polgári védelmi feladat, illetve gyakorlat szervezésében és végrehajtásában,

g) közreműködik a lakosság honvédelmi felkészítésével és tájékoztatásával kapcsolatos feladatban,

h) közreműködik a katonai hagyományápolással, hadisírgondozással kapcsolatos települési feladat szervezésében és végrehajtásában,

i) részt vesz a honvédelmi tárgyú rendezvényen,

j) kapcsolatot tart a területi védelmi bizottsággal, valamint a védelmi és biztonsági igazgatásban közreműködő más szervvel és szervezettel, közreműködik az ezen szerv által kért, honvédelmi és katonai igazgatási tárgyú adatszolgáltatás végrehajtásában.

20.§ (1) Közbiztonsági referensként a polgármester a védekezésre való felkészülés, a védekezés, a helyreállítás szakmai feladatában, továbbá rendvédelmi feladatában közreműködő, legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkező személyt jelölhet ki.

(2) A katasztrófavédelmi szempontból I. vagy II. veszélyességi osztályba sorolt településen közbiztonsági referens kijelölése nem mellőzhető.

(3) A közös önkormányzati hivatalt működtető települések polgármesterei közösen jelölik ki a közbiztonsági referenst, megállapodásuk hiányában ezt a jogkört a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti település polgármestere gyakorolja.

(4) A közbiztonsági referens a kijelölését követő 90 napon belül köteles elvégezni a közbiztonsági referensi tanfolyamot, és azon vizsgabizonyítványt szerezni.

(5) A közbiztonsági referens polgári védelmi felkészítésének tematikáját, tárgykörét, óraszámát külön jogszabály állapítja meg.

(6) A közbiztonsági referens a polgármester feladatmeghatározásának megfelelően vesz részt a polgármester védekezési feladatának tervezésében, szervezésében és végrehajtásában, aminek keretében a felkészülés időszakában

a) részt vesz a települési (fővárosi kerületi) veszélyelhárítási terv elkészítésében,

b) a polgármester döntésének megfelelően részt vesz a katasztrófavédelmi felkészítésen,

c) közreműködik a lakosság felkészítésével és tájékoztatásával kapcsolatos feladatban,

d) figyelemmel kíséri a lakosság veszélyhelyzettel kapcsolatos, a helyi sajátosságról és

a tanúsítandó magatartási szabályról történő tájékoztatását,

- e) közreműködik a lakossági riasztó és riasztó-tájékoztató végpont működőképességének és karbantartottságának ellenőrzésében,
 - f) a polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési polgári védelmi szervezet létrehozása és megalakítása során szakmai javaslattal segíti a polgármester döntését,
 - g) részt vesz a polgári védelmi kötelezettséggel terhelt állampolgár polgári védelmi szervezetbe történő beosztásában, a szervezet kiképzésének és gyakorlatának előkészítésében és lebonyolításában,
 - h) rendszeresen tájékoztatja a polgármestert a felkészülés időszakában végrehajtott feladatról, valamint
 - i) kapcsolatot tart a hivatásos katasztrófavédelmi szervvel, a katasztrófák elleni védekezésben közreműködő más szervvel és szervezettel.
- (7) A közbiztonsági referens a védekezés időszakában
- a) előkészíti a polgármester védekezéssel kapcsolatos szakmai döntését a lakosság és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme érdekében,
 - b) kapcsolatot tart a védekezést irányító és a védekezésben közreműködő szervvel, és erről tájékoztatja a polgármestert,
 - c) előkészíti a polgári védelmi kötelezettséggel terhelt állampolgár polgári védelmi szolgálatra kötelező határozatát és a települési polgári védelmi szervezet alkalmazásának elrendelésével kapcsolatos feladatot,
 - d) részt vesz a kitelepítés, a kimenekítés, a befogadás és a visszatelepítés feladatában.
- (8) A közbiztonsági referens a helyreállítás időszakában
- a) közreműködik a vis maior eljárásban,
 - b) részt vesz a kárfelmérésben, és szakmailag előkészíti a polgármester helyreállítással kapcsolatos döntését,
 - c) folyamatosan figyelemmel kíséri a helyreállítási és újjáépítési munka helyzetét, amelyről rendszeresen tájékoztatja a polgármestert,
 - d) közreműködik a településre érkező segélyszállítmánnyal és adománnyal kapcsolatos feladatban,
 - e) közreműködik a helyreállítási és újjáépítési tevékenység ellenőrzésében.

5. Záró rendelkezések

21.§ (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2022. november 1-jén lép hatályba.

(2) A 22. § 2023. január 1-jén lép hatályba.

22.§

Megjelent a Magyar Közlöny [2022. évi 175. számában](#).

[474/2022. \(XI. 23.\) Korm. rendelet](#)

egyres energiakereskedelemmel összefüggő tevékenységek veszélyhelyzet idején alkalmazandó szabályairól

[2022. évi XLII. törvény](#)

szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról és kezeléséről

Megjelentek a Magyar Közlöny [2022. évi 192.](#) számában.

[468/2022. \(XI. 21.\) Korm. rendelet](#)

a turizmus-vendéglátás ágazatot segítő intézkedésekről

Megjelent a Magyar Közlöny [2022. évi 190.](#) számában.

[15/2022. \(XI. 11.\) MK rendelet](#)

az áruk megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 6/2022. (I. 14.) Korm. rendelettel összefüggő kereskedői tájékoztatásról szóló 3/2022. (I. 26.) MK rendelet módosításáról

Megjelent a Magyar Közlöny [2022. évi 185.](#) számában.

[14/2022. \(XI. 9.\) MK rendelet](#)

a veszélyhelyzetre tekintettel a mikro-, kis- és középvállalkozásokat érintő negatív gazdasági hatások mérséklése érdekében szükséges intézkedésekkel összefüggő hitelezői tájékoztatásról

[455/2022. \(XI. 9.\) Korm. rendelet](#)

a polgári légiközlekedésben alkalmazandó nemzeti vészhelyzeti tervről és a légitársasági segítségnyújtási tervről

A Korm. rendelet 2022. december 9-én lép hatályba.

[454/2022. \(XI. 9.\) Korm. rendelet](#)

a késedelmi kamatra vonatkozó egyes anyagi jogi rendelkezések veszélyhelyzetre tekintettel történő eltérő alkalmazásáról

[453/2022. \(XI. 9.\) Korm. rendelet](#)

egyres államháztartási szabályok veszélyhelyzet ideje alatti további eltérő alkalmazásáról

[452/2022. \(XI. 9.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet idején a légitársaságok hozzájárulásának károsanyagkibocsátás-alapú átalakításáról

A Korm. rendelet 2023. január 1-jén lép hatályba.

[451/2022. \(XI. 9.\) Korm. rendelet](#)

az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 6/2022. (I. 14.) Korm. rendelet módosításáról

A 6/2022. (I. 14.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2022. november 12. napjával.

[448/2022. \(XI. 9.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltató ügyfélszolgálati többlettevékenységeinek biztosításához szükséges intézkedésekről

[447/2022. \(XI. 9.\) Korm. rendelet](#)

az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU tanácsi rendelet, valamint a belarusz helyzetre és Belarusznak az Ukrajna elleni orosz agresszióban való részvételére tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 765/2006/EK tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtási szabályairól

Megjelentek a Magyar Közlöny [2022. évi 183.](#) számában.

[444/2022. \(XI. 7.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet idején a látvány-csapatsport támogatását biztosító támogatási igazolás kiállításáról, felhasználásáról, a támogatás elszámolásának és ellenőrzésének, valamint visszafizetésének szabályairól szóló 107/2011. (VI. 30.) Korm. rendelet szabályainak eltérő alkalmazásáról

[443/2022. \(XI. 7.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltatóra jogosultak körének meghatározásáról szóló 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendelet és a veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltatóra jogosultak körének meghatározásáról szóló 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendelettel kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló 281/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelet módosításáról

A 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendeletet és a 281/2022. (VIII. 1.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2022. november 10. napjával.

Megjelentek a Magyar Közlöny [2022. évi 181.](#) számában.

[1519/2022. \(XI. 2.\) Korm. határozat](#)

a veszélyhelyzet idején a villamos energia és földgáz egyetemes szolgáltatás változatlan feltételek szerinti nyújtását biztosító rezsivédelmi szolgáltatás költségeinek ellentételezéséről

[433/2022. \(XI. 2.\) Korm. rendelet](#)

a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról

Megjelentek a Magyar Közlöny [2022. évi 178.](#) számában.

[425/2022. \(X. 28.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet során kiadott kormányrendeletek hatálybalépéséről és veszélyhelyzeti intézkedésekről

[424/2022. \(X. 28.\) Korm. rendelet](#)

az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról

[423/2022. \(X. 28.\) Korm. rendelet](#)

az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetéséről

Megjelentek a Magyar Közlöny **[2022. évi 175.](#)** számában.

[422/2022. \(X. 27.\) Korm. rendelet](#)

a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény szerinti díjazás kifizetésének veszélyhelyzeti szabályairól

[420/2022. \(X. 27.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet ideje alatt egyes államháztartási szabályok eltérő alkalmazásáról

[418/2022. \(X. 27.\) Korm. rendelet](#)

a rehabilitációs foglalkoztatás veszélyhelyzeti működéséről

[417/2022. \(X. 27.\) Korm. rendelet](#)

egyed egészségügyi ellátásokhoz való hatékonyabb hozzáférést elősegítő veszélyhelyzeti intézkedésekről

Megjelentek a Magyar Közlöny **[2022. évi 174.](#)** számában.

[415/2022. \(X. 26.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzetre tekintettel a mikro-, kis- és középvállalkozásokat érintő negatív gazdasági hatások mérséklése érdekében szükséges intézkedésekről

[414/2022. \(X. 26.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet idején a naperművek hálózati csatlakozásának gyorsításához szükséges intézkedésekről és a mikrogridek létrehozásáról

[413/2022. \(X. 26.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet idején a háztartási méretű kiserőművek közcélú hálózatba történő feltáplálásának kérdéseiről

2022. évi XXXII. törvény

a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvénynek a veszélyhelyzet meghosszabbításával összefüggő módosításáról

A módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2022. november 3. napjával.

Megjelentek a Magyar Közlöny 2022. évi 173. számában.

Lezárva: 2022. november 28. (Magyar Közlöny 2022. évi 194. szám)

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

A Kúria helyi önkormányzatokat érintő döntései

Az ügy tárgya: Rendelet - más jogszabályba ütközés

A döntés elvi tartalma: [39] A rekreációs célú földhasználati szerződés megszűnése esetén, a jogcím nélküli bérlőt terhelő díjfizetési kötelezettség nem tekinthető más jogszabály által nem szabályozott helyi társadalmi viszonynak, ezért az önkormányzat eredeti jogalkotói jogkörében nem állapíthat meg önkormányzati rendeletben a szerződés megszűnéséhez kapcsolódó szankciós jellegű díjfizetési kötelezettséget.

Az ügy száma: [Köf.5014/2022/4.](#)

Az indítvány lényege: [1] Az ügyben érintett önkormányzat, mint használatba adó és az alperes mint használó között rekreációs célú földhasználati szerződés jött létre a felperes tulajdonát képező 814 m² nagyságú, gyümölcsös és gazdasági épület, kivett saját használatú út művelési ágú, földterületet használata tárgyában. A szerződés alapján a használatba adó a bérlőt terhelő éves díj mértékéről „írásban előzetesen tájékoztatást ad a vonatkozó önkormányzati rendeletben meghatározottak szerint”. Az alperes a földterületet használja a felperessel kötött, határozott időre szóló haszonbérleti és földhasználati szerződések alapján.

[2] A felperes levelében tájékoztatta az alperest, hogy határozott idejű szerződés 2017. december 31-i megszűnéséről, valamint arról, hogy új használati szerződés megkötésére nincs mód, mivel az alperes a korábban megkötött szerződést megszegve, a bérbeadó hozzájárulása nélkül, valamint az építési jogszabályok megszegésével építkezett a telekingatlanon. Ennek megfelelően felszólította az alperest, hogy a telekingatlant 2018. január 31. napjáig kiürített állapotban, a felépítményeket a saját költségén elbontva adja át a felperesnek, az alperes azonban a felszólításnak nem tett eleget.

[3] A felperes keresetében az építmény elbontása, a telek kiürítése és annak a felperes részére történő birtokba adása mellett használati díj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A használati díj iránti követelését a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvényre (Földforgalmi tv.) alapozva, annak összecszerúségét az önkormányzat tulajdonában álló egyes vagyontárgyak bérbeadásáról szóló önkormányzati rendelet (Ör.) alapján a szerződés alapján fizetendő használati díj háromszoros összegében határozta meg.

[4] Az alperes a perbeli védekezése szerint az Ör. szerinti szankciós jellegű, háromszoros mértékű használati díj iránti követelés nem alkalmazható, mert nem minősül jogcím nélküli használatnak, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényből (Ptk.) fakadó visszatartási jogát gyakorolja. Az elsőfokú bíróság a keresetnek teljes egészében helyt adott, a használati díj tárgyában hozott döntését.

[5] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes fellebbezéssel élt, amelyben változatlanul vitatja az önkormányzati rendelet alkalmazhatóságát.

Részlet az indoklásból: [30] A Kúria Önkormányzati Tanácsának jelen ügyben abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a hivatkozott rendelkezések alapján az önkormányzat rendelete tartalmazhat-e a rekreációs célú földhasználati szerződés megszűnésének esetén a bérlő díjfizetési kötelezettségére vonatkozó, a Ptk.-án keresztül alkalmazandó Ptk.-tól eltérő szabályozást.

[31] Az Önkormányzati Tanács a fent hivatkozott rendelkezések alapján megállapította, hogy a Földforgalmi törvény 38. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 6:356. §-án keresztül alkalmazandó Ptk. 6:341. § (3) bekezdése az Ör. vitatott rendelkezésének tárgyát képező rekreációs célú földhasználati szerződés megszűnéséhez kapcsolódó, a bérlőt a jogosulatlan visszatartás esetén terhelő – időkorlát nélküli – meghatározott mértékű (szerződés alapján kikötött bérleti díj) fizetési kötelezettséget megállapító szabályozást tartalmaz. Ugyanígy, a szerződés megszűnése esetére vonatkozó díjfizetési kötelezettséget állapít meg az Ör. vitatott rendelkezése is azzal az eltéréssel, hogy a jogcím nélküli használat ellenértékét a harmadik hónaptól az eltelt idő arányában sávosan növekvő, azt a jogcím nélküli használat 13. hónapjától legfeljebb a földhasználati díj háromszoros összegét elérő mértékben határozza meg.

[32] Az Alaptörvény 32. § (2) bekezdése értelmében az önkormányzat eredeti jogalkotó jogkörében csak akkor alkothat jogszabályt, ha az adott (helyi társadalmi) viszonyra vonatkozóan nincs törvényi szabályozás. Jelen esetben az önkormányzati tulajdonban lévő, a Földforgalmi tv. hatálya alá tartozó földterület hasznosításáról magasabb rendű jogszabályok, a Földforgalmi tv. és a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (Fétv.), valamint a Ptk. rendelkeznek.

[33] A Kúria a fentiek alapján úgy ítélte meg, hogy az Ör. szerinti - a rekreációs célú földhasználat megszűnéséhez kapcsolódó, a bérlő számára díjfizetési kötelezettséget megállapító - szabályozás nem tekinthető más jogszabály által nem szabályozott helyi társadalmi viszonynak, az érintett önkormányzat e tárgyban csak akkor alkothat normát, ha arra törvényi felhatalmazással rendelkezik.

[34] A védiratban foglaltakkal összefüggésben a Kúria utal arra, hogy nem tekinthető önkormányzati rendeletalkotásra való felhatalmazásnak az a polgári jogi szabályozás, ami lehetővé teszi, hogy a felek a törvényi szabályoktól eltérjenek. Az önkormányzati rendelet közhatalommal megalkotott jogszabály – így a jogalkotási követelményeknek kell megfelelnie – még akkor is, ha az adott jogviszonyban az önkormányzat az egyik fél.

[35] A Ptk. haszonbérleti szerződésre vonatkozó szabályaitól való eltérésre normatív szabályozás útján tehát csak törvényi felhatalmazás alapján kerülhet sor, a vitatott rendeleti szabály megalkotására vonatkozó felhatalmazással pedig az önkormányzat - ebben a tárgykörben - nem rendelkezik. Ebből következően az önkormányzat eredeti jogalkotói jogkörében nem állapíthat meg önkormányzati rendeletben rekreációs földhasználati szerződés megszűnéséhez kapcsolódó szankciós jellegű díjfizetési kötelezettséget.

[36] A Kúria rámutat továbbá, hogy az Önkormányzati Tanács előtti normakontroll eljárásban nem képezheti vizsgálat tárgyát, hogy az Ör. vitatott jogszabályára alapítottan egyedi ügyekben jogerős ítéleteket hoztak. Az Önkormányzati Tanács eljárásában az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközését vizsgálja, melynek egyetlen mércéje a törvényesség. Az Ör. vitatott rendelkezése alapján meghozott hivatkozott bírói döntések a törvényesség/törvénybe ütközés bizonyítására nem alkalmasak.

[37] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fenti indokok és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 146. § (1) bekezdés b) pontja megállapította, hogy az Ör. vitatott rendelkezése nem illeszthető a jogszabály által biztosított keretek közé, ilyen tartalmú

szabályozásra az önkormányzat eredeti jogalkotói jogkörében nem jogosult. Az Ör. törvényi felhatalmazás nélkül beiktatott 109. § (8b) bekezdése tehát a Ptk. 6:356. §-án keresztül alkalmazandó Ptk. 6:341. § (3) bekezdésébe ütközik, ezért azt megsemmisítette.

[38] A Kp. 147. § (1) bekezdése értelmében, ha az önkormányzati rendelet rendelkezésének megsemmisítésére, illetve más jogszabályba ütközésének megállapítására bírói indítvány alapján került sor, a megsemmisített rendelkezés nem alkalmazható az indítványozó bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben. Ezen általános alkalmazási tilalom mellőzését a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 147. § (2) bekezdése alapján elrendelheti, ha azt a közérdek védelme, a jogbiztonság vagy a rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok alapvető jogainak védelme indokolja, de jelen esetben ilyen körülmények nem álltak fenn.

Alkalmazott jogszabályok: A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:356. §, 6:341. § (3) bekezdés,

A használati díj iránti követelését a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 38. § (2) bekezdés,

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény,

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 146. § (1) bekezdés b) pont, 147. § (1) bekezdés.

Az ügy tárgya: Telekadó - mértéke

A döntés elvi tartalma: [24] Önmagában a telekadóztatásra vonatkozó joggyakorlat ismertetése nem felel meg az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközését állító indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Az indítványban meg kell jelölni, hogy az alkalmazandó önkormányzati rendelet valamely rendelkezése mely más jogszabályba ütközik, mi ennek az indoka, és melyek az azt alátámasztó bizonyítékok.

Az ügy száma: [Köf.5015/2022/9.](#)

Az indítvány lényege: [1] A Törvényszék (indítványozó) előtt folyó per felperese egy zártkörűen működő részvénytársaság, 46 ingatlan tulajdonosa volt. A település jegyzője (elsőfokú adóhatóság) határozatával a felperest 2017. adóévre 1.012.800 forint telekadó megfizetésére kötelezte a perbeli ingatlan után.

[2] A felperes fellebbezése alapján eljáró Kormányhivatal (alperes) a másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot akként változtatta meg, hogy a felperes perbeli ingatlan után fizetendő, 2017. adóévi telekadó kötelezettségét 10.128.000 forint éves összegben állapította meg. Az alperes a határozatát az akkor hatályban lévő, a helyi adókról és a helyi adózással összefüggő egyes kérdésekről szóló önkormányzati rendeletére (Ör.) alapította. Az önkormányzati rendeletének 9. § (2) bekezdését 2018. január 1. napjával hatályon kívül helyezte.

[3] Az alapügy felperese keresetet terjesztett elő az alperes határozatával szemben, állítva, hogy a kiszabott adó mértéke konfiskáló, az nem igazodik sem az adóalany teherviselő képességéhez, sem a helyi sajátosságokhoz, továbbá az Ör. nem differenciál, s vele szemben diszkriminatív. Módosított keresetében elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság az alperes határozatát változtassa meg akként, hogy a 2017. évre kivetett telekadót törölje, adófizetési kötelezettségét 0 forintban állapítsa meg. Másodlagosan az alperes határozatának elsőfokú határozatra is kiterjedő megváltoztatását kérte úgy, hogy a fizetendő telekadó mértéke egyszer 100.- Ft/m² legyen az évenkénti (100.- Ft/m²/év) kötelezés helyett.

Részlet az indoklásból: [20] Az indítványozó megítélése szerint az Ör. azzal, hogy különböző adómértéket állapított meg belterületi és a külterületi telkek vonatkozásában ellentétes az Alaptörvény XXX. cikkében és a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) 6.§ c) bekezdésében rögzített arányos közteherviselés elvével, valamint a Htv. 7. § g)

pontjával. E megállapításának „indokolásaként” ismerteti a Kúria Önkormányzati Tanácsa és az Alkotmánybíróság telekadóztatási ügyekben hozott döntéseit, de nem jelöli meg, hogy a konkrét esettel az idézett határozatok hogyan hozhatók összefüggésbe. Állítása alátámasztásához sem a perben kirendelt szakértő szakvéleményének egyes konkrét megállapításaira nem hivatkozik, sem nem jelöli meg, hogy miért jogszabálysértő a kül- és belterületi ingatlanok közötti különbségtétel, amely az idézett gyakorlat alapján éppen a differenciálás meglétét támasztja alá, továbbá a felperes külterületi ingatlana tekintetében kedvezőbb, mintha arra a belterületi adómértéket kellene alkalmazni.

[21] Az indítványnak nem a Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlatát kell ismertetnie, hanem azt kell megjelölnie, hogy az előtte fekvő ügyben alkalmazandó önkormányzati rendelet (annak rendelkezése) mely más jogszabályba ütközik és mi ennek az indoka, továbbá melyek az azt alátámasztó bizonyítékok. Ezen indokok alátámasztásául szolgálhat a kialakult gyakorlat ismertetése, de önmagában a határozatokban foglaltak idézése nem felel meg a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) fent idézett, az indítvánnyal szemben támasztott követelményeinek. Így pl. az indítványban – amennyiben az konfiskáló adómértéket állít(ana) – be kell mutatni, hogy a szabályozás tárgyát képező telek milyen értéket képvisel; melyek a sajátosságai; milyen a településen lévő telkek értéke közötti, a helyi sajátosságokat is figyelembe vevő (pl. rendeltetés, földrajzi elhelyezkedése, a településre jellemző esetlegesen eltérő forgalmi értékek) különbségek vannak, mindezeket milyen bizonyítékok támasztják alá, és a hivatkozott szempontok miért nem érvényesülnek az Ö. szabályozásában. Mindezek kifejtése az indítványból teljességgel hiányzik.

[22] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványozó szerepét nem veheti át, ugyanis a bírói indítványra indult, önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárás során az indítvány és a védirat keretei között vizsgálódhat. Az indítványban meg nem jelenő, az indítványozó belső meggyőződését nem tükröző tények és körülmények figyelembevételére nincs lehetőség, hiszen ez a normakontroll eljárástól elkülönülő alapügyben történő érdemi állásfoglalást jelentené.

[23] A fent kifejtett indokok alapján a Kúria Önkormányzati Tanács a Kp. 142. § (2) bekezdése alapján a bírói indítványt – mint megalapozatlant – elutasította.

Alkalmazott jogszabályok: A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 6. § c) bekezdés, 7. § g) pont,

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 142. § (2) bekezdés.

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

A Jövő Nemzedékek Érdekeinek Védelmét Ellátó Biztoshelyettes elvi jogi összefoglalója és jogalkalmazási útmutatója

(Ügyszám: AJB-2810/2022.)

Tisztelt Olvasó!

„A Natura 2000 területeket érintő tevékenységek végzése kapcsán az MTA Fenntartható Fejlődés Elnöki Bizottságának felkérésére jogi összefoglalót és jogalkalmazási útmutatót készített a jövő nemzedékek védelméért felelős biztoshelyettes.

A dokumentumban áttekintette és összegezte a Natura 2000 területekre vonatkozó Alaptörvényből, alkotmánybírósági döntésekből, illetve az Európai Unió Bírósága által hozott határozatokból fakadó követelményeket, valamint a Natura 2000 területekre hatást gyakorló tevékenységek elfogadásának, engedélyezésének menetét, legfontosabb alapelveit. A szakmai anyag kiadásának célja az érintett hatóságok, önkormányzatok, tervezők, beruházók támogatása és segítség nyújtás a jövő nemzedékek érdekeit figyelembe vevő, az Alaptörvénnyel összhangban álló joggyakorláshoz.”

Dr. Bándi Gyula

a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó
biztoshelyettes

Az útmutató teljes szövege a következőkben olvasható, illetve megtalálható az Alapvető Jogok Biztosának Hivatal honlapján (<https://www.ajbh.hu/en/jnbh-figyelemfelhivasok1>) is.

A jövő nemzedékek szószólójának jogi összefoglalója és jogalkalmazási útmutatója a Natura 2000 területeket érintő tevékenységek kapcsán

I. Bevezetés

Magyarország természetvédelmi szempontból értékes területeit érintő beruházások kapcsán a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Fenntartható Fejlődés Elnöki Bizottságának (FFEB) elnöke több esetben is az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához fordult. A beadványok utaltak számos, a fenntartható fejlődés alapelveivel ellentétesnek tűnő tervezett, illetve már a kivitelezés stádiumában lévő fejlesztésre. Az MTA szakmai véleménye szerint a tervezett tevékenységek jelentős környezeti kockázatot jelentenek, káros hatással lehetnek sebezhető ökoszisztémákra és visszafordíthatatlan folyamatokat indíthatnak el. A kérdéskör tisztázása szorosan kapcsolódott e térségek Natura 2000 védelméhez és annak gyakorlatban nem kellően tisztázott helyzetéhez is. **Mindezek miatt az MTA FFEB kérte szakmai segítségemet a Natura 2000 területekre vonatkozó uniós és hazai előírások tisztázásában.**

A beadványok alapján, a tényállások tisztázása érdekében megkerestem az érintett szervezet részletes tájékoztatást kérve. Az Alaptörvényből és az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjából fakadó kötelezettségem folyamatosan figyelemmel kísérni a jövő nemzedékek érdekeinek érvényesülését, az Alaptörvény P) cikkével védett nemzet közös örökségének állapotát, védelmének helyzetét.

A jövő nemzedékek szószólójaként jelen témához részben kapcsolódó témakörökben több figyelemfelhívást adtam ki az elmúlt időszakban, így többek között természetvédelmi ügyekben a védett természeti területeket veszélyeztető beruházások kapcsán¹, a nemzeti parki területeket érintő bányászati célú tevékenységek engedélyezése tárgyában², valamint az építkezések (beruházások) környezetvédelmi és egyéb joghatásai³ tekintetében.

A korábban kifejtett témakörökön túl, **az MTA FFEB által felvetett kérdéskör specifikussága határozottan erősíti azt az igényt, hogy a jogszabályi oltalommal érintett területek közül a Natura 2000 területek használatának, a kapcsolódó hatósági és egyéb joggyakorlatnak a jövő nemzedékek érdekei védelme vetületében felvázolt alkotmányos kereteit áttekintsem.**

Jelen összefoglalóban kifejezetten a Natura 2000 területekre vonatkozó uniós és hazai előírások tükrében fejtem ki az alaptörvényi követelményeket, a Natura 2000 területekre hatást gyakorló tevékenységek elfogadásának, engedélyezésének menetét, legfontosabb alapelveit.

II. Natura 2000 területekre vonatkozó Alaptörvényi követelmények

Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallása kifejezi Magyarország elkötelezettségét a természeti értékeink megóvása iránt, ennek megfelelően kifejti, hogy *„[v]állaljuk, hogy örökségünket, [...] a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.”*

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatával kidolgozott, az Alaptörvény P) cikkéhez, valamint az egészséges környezethez, illetve a testi, lelki egészséghez való alapvető jogról szóló XX. és XXI. cikkekhez kapcsolódó alapjogi keretek megfelelően körülírják a nemzet közös örökségébe tartozó természeti erőforrások és a biológiai sokféleség védelmének, megőrzésének, valamint a jövő nemzedékek számára való fenntartásának követelményeit. Amíg a korábbi Alkotmány pusztán az egészséges környezethez való jogot deklarálta, addig az **Alaptörvény a biológiai sokféleséget külön nevesítve olyan értéknek tekinti, amely több minden más mellett a P) cikkében megjelenített nemzet közös örökségét képezi, ennek megfelelően védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.**

¹ Figyelemfelhívás a nemzet közös örökségének részét képező természeti kincseinket veszélyeztető beruházások kapcsán (2021. május 25.)

https://www.ajbh.hu/documents/10180/2926454/Figyelemfelhivás_természeti_kincseket veszélyeztető_beruházások/9bad690c-337b-ea69-cecf-1faefe5875f3

² Figyelemfelhívás a természetvédelmi célok megfelelő hatósági érvényesítéséről bányászati célú kutatási tevékenység engedélyezése során (2021. február 22.)

<https://www.ajbh.hu/documents/10180/2926454/A+Szószóló+figyelemfelhivása+a+természetvédelmi+célok+érvényesítéről/c10b74ab-1e64-33c5-a150-8750b9279ba7>

³ Figyelemfelhívás a szabályos és konfliktusmentes építések érdekében (2020. december 8.)

<https://www.ajbh.hu/documents/10180/2926454/figyelemfelhivás+a+szabályos+és+konfliktusmentes+építések+érdekében/be0fa011-3609-3433-61d2-fdbbd57c8289>

Ebből következően immáron közvetlenül az Alaptörvény P) cikkéből vezethető le az alkotmányozó azon akarata, hogy az emberi életet és létfeltételeit, így egyebek mellett a biodiverzitást, olyan módon kell védeni, hogy az a jövő nemzedékek életésélyeit biztosítsa, és a visszalépés tilalmának általánosan elfogadott elvéből következően semmiképpen se rontsa.⁴ Az államot az Alaptörvény P) cikkéből fakadó hármas kötelezettség (a nemzet közös örökségének védelme, fenntartása és jövő nemzedékek számára való megőrzése) teljesítése során fokozott felelősség terheli és ennek érvényesítésében egyfajta elsőség kötelezi, „hiszen e felelősség intézményvédelmi garanciák révén összehangolt érvényesítése, az intézményvédelem megalkotása, korrekciója és érvényesítése közvetlenül és elsődlegesen állami feladat”.⁵

A biológiai sokféleség csökkenésének trendjét valamennyi szakmai mutató egyértelműen alátámasztja mind globális, mind európai, mind pedig magyarországi szinten. A közelmúltban kiadott számos stratégiai dokumentum⁶, jelentés⁷ arra is felhívta a figyelmet, hogy a biodiverzitás pusztulása annak ellenére folytatódik, hogy annak megakadályozására az államok számos nemzetközi egyezményben, uniós és hazai jogszabályban vállaltak kötelezettséget. **A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása érdekében a leginkább kézenfekvő állami intézkedés a természetvédelmi szempontból értékes területek kijelölése**, hiszen tudományos bizonyítékok azt mutatják, hogy a biológiai sokféleség jobban fennmarad a védett természeti területeken, illetve a Natura 2000 területeken. A jogi értelemben valamilyen védettséget élvező területek hálózata a biológiai sokféleség megőrzéséhez jelenleg azonban önmagában nem elégséges, az e területekre vonatkozó védelmi előírások maradéktalan teljesítése, hathatós, szakszerű jogérvényesítés is szükséges.

Az Alkotmánybíróság 2017-ben a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, illetve az MTA Ökológiai Kutatóközpontja adatai alapján kiemelte, hogy „Magyarországon a természetközeli élőhelyek csökkenése magas, eléri a 0,44 százalékot évente, mely pusztulási rátával számolva Magyarország biológiai sokfélesége száz év alatt több mint egyharmadával fog csökkenni a környezet- és természetvédelem jelenlegi szintjének megőrzése mellett is. **Ezen folyamat lassítását biztosítja a Natura 2000 hálózat.**”⁸ „A biológiai sokféleséget ugyanis csak mint egységet lehet többé-kevésbé megvédeni, mert az egyes fajokkal kapcsolatos környezeti terhelések kihatnak a többi fajra, és végső soron a teljes ökoszisztémára. **A magyarországi biológiai sokféleség megmaradását a természeti védelem alatt álló területek, a Natura 2000 hálózat és a védelem alatt nem álló területeken is érvényes környezeti szabályok összessége együttesen szolgálják. A Natura 2000 területek különleges természetvédelmi jelentősége éppen abban áll, hogy megteremti az ember mezőgazdasági tevékenységébe ékelt természetes ökoszisztémák között az átjárást, az úgynevezett ökológiai folyosókat, amelyek éppen ezen ökológiai rendszerek fennmaradásához nélkülözhetetlen alapokat szolgálják. Ahogy azt is megállapította az Alkotmánybíróság, hogy „Magyarországon - és az Európai Unióban is - a Natura 2000 hálózat alapvető és nélkülözhetetlen eszköze a biológiai sokféleség megőrzésének.**”⁹

⁴ 28/2017. (X. 25.) AB határozat [28]

⁵ 3104/2017. (V. 8.) AB határozat [39]

⁶ http://www.biodiv.hu/convention/cbd_national/nemzeti-biodiverzitas-strategia/keszul-2030-ig-szolo-nemzeti-biodiverzitas-strategia; <https://termeszetvedelem.hu/nemzeti-termeszetvedelmi-alapterv/>

⁷ <https://ipbes.net/global-assessment>; <https://www.nfft.hu/nffs-negyedik-elorehaladasi-jelentese-2019-201>

⁸ 28/2017. (X. 25.) AB határozat [18]

⁹ 28/2017. (X. 25.) AB határozat [22]

Fentiek miatt globális és helyi szinten is nagyobb erőfeszítésekre van szükség, valamint az EU-nak is sokkal többet kell tennie a természetért egy valóban koherens transzeurópai természetvédelmi hálózat létrehozásával.¹⁰ Ezzel összhangban az EU Biodiverzitás Stratégiája 2030 *„megismétli, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell a Natura 2000 területek megőrzését, valamint a védett fajok és élőhelyek kedvező védeltségi állapotának fenntartását vagy helyreállítását; felszólít az élőhelyvédelmi irányelv teljes körű végrehajtására, hogy a természetvédelmi intézkedések összhangban legyenek a legújabb technikai és tudományos eredményekkel.”*¹¹

A természetvédelmi szempontból értékes területek védelme, fenntartása gazdasági szempontból is elengedhetetlen. A természetvédelmi irányelvek¹² célravezetőségi vizsgálata¹³ szerint a Natura 2000 hálózat előnyei évi 200–300 milliárd EUR közé tehetők. A hálózat beruházási igényei várhatóan akár 500 000 álláshelyet is létrehozhatnak.¹⁴ A környezet és a gazdaság érdekében, valamint az EU-nak a Covid19-válságból való kilábalásához is jobban kell védeni a természetet.¹⁵

Ennek szellemiségét tükrözi az Alaptörvény P) cikke is, amely alapján az állam és mindenki kötelezettsége a biológiai sokféleség, különösen a Magyarországon honos növény- és állatfajok védelme, megőrzése és fenntartása a jövő nemzedékek számára. Az Alkotmánybíróság számos esetben megerősítette, hogy az állam köteles a biológiai sokféleség megőrzésére és fenntartására, amely egy tartalmi, abszolút jellegű zsinórmértéket állít mindenkori tevékenységével szemben. **Vagyis sérti az Alaptörvény P) cikkét, ha az állam a biológiai sokféleséget leromlott állapotban örökíti tovább a jövő nemzedékek számára.**¹⁶

A jövő generációk érdekeinek védelme azonban nem csupán a P) cikkből vezethető le: az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében: *„Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.”* Az Alkotmánybíróság máshol arra is rámutatott: az állam alkotmányos feladata, hogy **a jövő nemzedékek bizalmi vagyonkezelőjeként járjon el**, és e minőségében köteles a jövő generációk érdekeit megfelelő módon érvényesíteni. Ennek értelmében az állam a jelen generációk számára csak addig a mértékig teheti lehetővé a természeti kincsek hasznosítását, ameddig az a természeti értékek hosszú távú fennmaradását nem veszélyezteti.¹⁷

Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy *„Magyarország, miközben szuverén módon rendelkezhet a saját természeti erőforrásai felett, ezen rendelkezési joga nem korlátlan: tekintettel kell lennie a biológiai erőforrások fenntartható módon történő használatára és a biológiai sokféleség megőrzésének kötelezettségére.”*¹⁸

Fontos hangsúlyozni, hogy az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének értelmezése nem függetleníthető Magyarország környezeti tárgyú, különösen a biológiai sokféleség védelmét érintő nemzetközi kötelezettségeitől sem.¹⁹

¹⁰ EU Biodiverzitás Stratégia 2030, Bizottsági közlemény: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0015.02/DOC_1&format=PDF

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021IP0277&qid=1648628894363&from=HU>

¹² Madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelv (lásd később részletesen)

¹³ https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/docs/nature_fitness_check.pdf

¹⁴ A tagállamok prioritizált intézkedési tervei 2020; Natura 2000 and Jobs: Scoping Study (A Natura 2000 és a munkahelyek – feltáró tanulmány): <https://ieep.eu/publications/natura-2000-and-jobs-scoping-the-evidence>

¹⁵ https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_hu

¹⁶ 28/2017. (X. 25.) AB határozat [32]

¹⁷ 14/2020. (VII. 6.) AB határozat [22]

¹⁸ 28/2017. (X. 25.) AB határozat [43]

¹⁹ 28/2017. (X. 25.) AB határozat [37]

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatával egyezően nincs akadálya annak, hogy az Alkotmánybíróság az Európai Unió konkrét normáira hivatkozzon határozatában, anélkül, hogy azok önálló értelmezését adná, vagy azt igényelné.²⁰

Több alkalommal hívtam fel a figyelmet arra a tényre, hogy **az Alaptörvény P) cikkéből eredő egyetemes hármass kötelezettség teljesítése egyben** egyike hazánk nemzetközi jog alatt különböző egyezményekben részes félként vállalt kötelezettségeinek, valamint **tagországgként az Európai Unió joganyagának való megfelelésének is eszköze.**²¹ Az uniós jog – mint Magyarország számára fontos környezetvédelmi szabályrendszer – figyelemmel kísérése, a fentiek szerint a szószóló feladatai közé tartozik.

III. Natura 2000 területekre vonatkozó uniós és hazai jogi alapok

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 hálózat egy olyan összefüggő európai ökológiai rendszer, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. A Natura 2000 hálózat, az Európai Unió két természetvédelmi irányelve alapján, az 1979-ben megalkotott madárvédelmi irányelv²² végrehajtásaként kijelölésre került különleges madárvédelmi területeket, valamint az 1992-ben elfogadott élőhelyvédelmi irányelv²³ végrehajtására létrehozott különleges természetmegőrzési területeket foglalja magába. E két irányelv az Európai Unió biológiai sokféleséggel kapcsolatos politikájának sarokköve, amely jelentős mértékben segíti az Alaptörvényben foglalt biodiverzitás-védelmi hazai feladatok ellátását is.

Magyarország európai uniós csatlakozásával az Európai Unió Natura 2000 hálózatának területe egy új régióval, a Pannon biogeográfiai régióval egészült ki, mely Magyarország teljes területét lefedi. A Pannon régióban számos olyan faj található, mely a többi tagállam területén, illetőleg a többi Natura 2000 régióban egyáltalán nem fordul elő. *„Ennek az ökoszisztémának egy sajátos, számos területen a többi alrendszerrel elkülönült szeletét képezi a Pannon biogeográfiai régió, melynek megővéseért, tekintettel arra is, hogy annak 80 százaléka Magyarország területére esik, Magyarország különleges felelősséggel tartozik. A biológiai sokféleség megővése ugyanakkor hosszú távú, kormányzati ciklusokon is átívelő gondolkodásmódot és szabályozást igényel.”*²⁴

Hazánk európai uniós csatlakozásának előfeltétele volt a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv átütetése a hazai jogrendbe és ennek alapján a Natura 2000 hálózat felépítése.

²⁰ 143/2010. (VII. 14.) AB határozat, 22/2012. (V. 11.) AB határozat [46]

²¹ A természeti értékek kapcsán a nemzetközi közösségek felé fennálló felelősségről lásd a kritikusan veszélyeztetett státuszú, kihalás szélére sodródott délvidéki földikútya megővéséről szóló állásfoglalást (2015. 09. 25.), a biológiai sokféleség védelmének alaptörvényi követelményei kapcsán kiadott figyelemfelhívást (2020. 11. 23.), a kulturális javak kapcsán pedig az egyetemes kultúra részeként is védelemben részesülésről a nemzet közös örökségének részét képező műemlékek védelme érdekében kiadott figyelemfelhívást (2020. 12. 22.), valamint a nemzet közös örökségének részét képező természeti kincseinket veszélyeztető beruházások kapcsán kiadott figyelemfelhívást (2021. 05. 25.).

A hivatkozott dokumentumok elérhetőek a <https://www.ajbh.hu/en/dr.-bandi-gyula> oldalon.

²² Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (madárvédelmi irányelv). Korábban 79/409/EGK irányelv.

²³ A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (élőhelyvédelmi irányelv).

²⁴ 28/2017. (X. 25.) AB határozat [19]

Ezt többek között a természetvédelmi törvény módosításával²⁵, illetve a Natura 2000 kormányrendelet²⁶ elfogadásával teljesítette Magyarország. A Natura 2000 területek pontos beazonosítását segítő helyrajzi számokat és térképeket, pedig miniszteri rendelet²⁷ tartalmazza.

A madárvédelmi irányelv általános célja a tagállamok területén természetes módon előforduló (itt élő, illetve vonuló) összes madárfaj, illetve azok élőhelyeinek védelme. Az élőhelyvédelmi irányelv fő célkitűzése a biológiai sokféleség megóvása, a fajok és élőhelytípusok hosszú távú fennmaradásának biztosítása, természetes elterjedésük szinten tartásával vagy növelésével.

A Natura 2000 területek kijelölését kizárólag európai közösségi jelentőségű ökológiai és természetvédelmi szakmai szempontok – az irányelvek mellékletében szereplő faj vagy élőhelytípus állománynagysága, állománysűrűsége, hazai elterjedése, hazai és nemzetközi védelmi helyzete, élőhelyigénye – figyelembevételével kellett elvégezni.²⁸ A Natura 2000 hálózat²⁹ létrehozása lehetővé teszi, hogy mindegyik uniós tagállam egy közös jogi kereten belül működjön együtt Európa (köztük hazánk) legveszélyeztetettebb és legértékesebb fajainak és élőhelyeinek megőrzése érdekében.

Igaz, hogy a Natura 2000 hálózat egy összeurópai rendszer alapjait biztosítja, de nemzeti sajátosságait is megőrzi, hiszen a hazai Natura 2000 területek kijelölését, csak a nálunk természetes módon előforduló, itt élő, pihenő, táplálkozó, költő, szaporodó fajok, valamint a hazánkban elterjedt élőhelytípusok alapozzák meg. **Mivel a Natura 2000 hálózat magyarországi elemei itt honos növény- és állatfajokból állnak, a nemzet közös örökségét képezik, amelyek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése alaptörvényi kötelesség.**

A Natura 2000 területek célja az azokon található fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartható gazdálkodás feltételeinek biztosítása.³⁰

Sem az uniós, sem a hazai természetvédelmi jogszabályok nem zárják ki, hogy a Natura 2000 területeken és azok környékén fejlesztésekre, beruházásokra kerüljön sor. Azt azonban előírják, hogyha egy terv vagy beruházás valószínűleg jelentős hatást fejt majd ki egy vagy több Natura 2000 területre, azt megfelelő vizsgálatnak kell alávetni és a várható hatások alapos feltárása és értékelése elengedhetetlen.³¹ Mivel a Natura 2000 hálózat az Európai Unió és hazánk legértékesebb és legsérülékenyebb élőhelyeit és fajait érinti, nyilvánvaló, hogy az ezekre a területekre valószínűleg jelentős negatív hatást gyakorló fejlesztések jóváhagyási eljárásai során szigorúan kell eljárni ahhoz, hogy teljesülhessenek a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvben leírt általános célkitűzések, valamint az alaptörvényi követelmények.

²⁵ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 41/A. §

²⁶ Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet (a továbbiakban: Natura Kr.)

²⁷ Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010 (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: Natura hrsz. r.)

²⁸ Élőhelyvédelmi irányelv III. melléklet, Madárvédelmi irányelv 4. cikk, Natura Kr. 9. számú melléklet

²⁹ A Natura 2000 Viewer segítségével megtekinthetők a Natura 2000 területek részletes leírásai és térképei az Európai Unió egész területén: <http://natura2000.eea.europa.eu/>

³⁰ Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk (1)-(2) bekezdés, Natura Kr. 4. §

³¹ Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk (3)-(4) bekezdés, Natura Kr. 10. §, 10/A. §

IV. Natura 2000 területeket érintő tevékenységek vizsgálatának menete

Az Alaptörvény uniós jogi klauzulát megfogalmazó E) cikke, a nemzetközi közösséggel való együttműködést, illetve a nemzetközi jog és a hazai jog viszonyát meghatározó Q) cikke, valamint a P) cikkéből fakadó alapjogi követelményekkel összhangban a Natura 2000 területekre várhatóan negatív hatást gyakorló tevékenység kapcsán a következő jogi összefüggésekre kell felhívni a figyelmet.

Minden olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, vizsgálni kell azoknak a Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásait (összefoglalóan: Natura 2000 vizsgálat).³² A Natura 2000 vizsgálat célja a terv vagy beruházás hatásainak értékelése a Natura 2000 terület védelmével kapcsolatos célkitűzések vonatkozásában, akár önmagában, akár egyéb tervekkel vagy beruházásokkal együtt. A következtetések lehetővé teszik az illetékes hatóságok számára, hogy megállapítsák, a terv vagy beruházás hátrányosan fogja-e érinteni az érintett terület épségét. A Natura 2000 vizsgálat középpontjában tehát kifejezetten azok a fajok és/vagy élőhelytípusok állnak, amelyek a Natura 2000 terület létrehozását indokolták.³³

Ami a földrajzi hatályt illeti, **a Natura 2000 vizsgálat rendelkezései nem kizárólag a Natura 2000 területen megvalósuló tevékenységekre vonatkoznak**, hanem olyan tervekre és beruházásokra is, amelyek a Natura 2000 területen kívül helyezkednek el, de valószínűleg jelentős hatással lennének rá, attól függetlenül, hogy milyen távolságra vannak a kérdéses területtől.³⁴ Az Európai Unió Bírósága emlékeztet arra, miszerint az a körülmény, hogy valamely beruházás a Natura 2000 területen kívül helyezkedik el, nem mentesít az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdésében előírt Natura 2000 vizsgálati, hatásbecslési követelmények alól.³⁵

A Natura 2000 vizsgálat az uniós és a hazai jogszabály alapján is egy teljesen elkülönült többlépcsős eljárás.³⁶ Az eljárás minden egyes szakaszát befolyásolják az azt megelőző szakaszban hozott megállapítások, így a szakaszok sorrendje kötött.³⁷

A Natura 2000 vizsgálat **első lépéseként az eljáró hatóság elvégzi az úgynevezett „elővizsgálatot (screening)”**.³⁸ Az „elővizsgálat” során a tervvel, illetve a beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel **döntenek arról, hogy várható-e jelentős hatás.** A jogszabály a tervet elfogadó, illetve a beruházást engedélyező, azaz eljáró szervre/hatóságra bízta annak eldöntését, hogy a hozzá beérkezett kérelem alapján a várható hatások jelentőségét megítélje. A Natura Kr.³⁹ meghatározza a Natura 2000 területet érintő hatások megállapításának szempontjait, amelyek részletes iránymutatást adnak az eljáró hatóság számára a hatások megítélése tekintetében. Ezen felül a természetvédelmi és más ágazati szerveknek/hatóságoknak az értékelési folyamat során együtt kell működniük annak biztosítása érdekében, hogy a vizsgálat a rendelkezésre álló legjobb információkon és tapasztalatokon alapuljon, és minden releváns szempontot megfelelően figyelembe vegyenek.

³² Ha valamely terv, program, beruházás közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését szolgálja, akkor nem szükséges a Natura 2000 hatásbecslés lefolytatása.

³³ C-387/15. és C-388/15. sz. ügy, 43–46. pont

³⁴ C-98/03. sz. ügy, 51. pont; C-418/04. sz. ügy, 232. és 233. pont

³⁵ C-98/03. sz. ügy, 44. és 51. pont; C-142/16. sz. ügy, 29. pont

³⁶ http://www.justiceandenvironment.org/fileadmin/user_upload/Publications/2016/AA_guide_hun.pdf

³⁷ Natura 2000 vizsgálat = Natura 2000 elővizsgálat (screening) + Natura 2000 hatásbecslés + közérdek vizsgálata

³⁸ A Natura Kr. 10. § (1) bekezdése, illetve az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk (3) bekezdése

³⁹ Natura Kr. 15. számú melléklete

Az, hogy mi számít „jelentős hatásnak”, objektív értelmezést igényel. A hatások jelentőségét a kérdéses terv vagy beruházás által érintett Natura 2000 terület egyedi vonásaira és természetvédelmi helyzetére nézve kell meghatározni, különösen figyelembe véve a terület természetvédelmi célkitűzéseit és ökológiai jellemzőit.⁴⁰

Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint az „elővizsgálat” nem lehet hiányos, továbbá annak olyan teljes, pontos és végleges megállapításokat és következtetéseket kell tartalmaznia, amelyek minden ésszerű tudományos kételyt eloszlatnak az érintett Natura 2000 területen tervezett munkálatok hatásait illetően.⁴¹

Amennyiben az eljáró hatóság azt állapítja meg, hogy a Natura 2000 területre gyakorolt hatás nem jelentős, a tervezett tevékenység nem ellentétes a Natura 2000 terület kijelölésének céljával, akkor a terv elfogadható, a beruházás engedélyezhető.

Jelentős hatás feltételezése esetén azonban a Natura 2000 vizsgálat következő szakasza szerinti eljárásokat kell lefolytatni.

A Natura 2000 vizsgálat **második lépcsőfoka** maga a Natura 2000 hatásbecslés, amelyet akkor kell végezni, ha az „elővizsgálat” alapján a tervnek, illetve beruházásnak jelentős hatása lehet.⁴² A jogszabályi rendelkezések egyértelműen meghatározzák, hogy milyen dokumentációk, illetve információk alapján, milyen eljárásrendben hozza meg a hatóság döntését a Natura 2000 hatásbecslésről.⁴³ A hatásbecslés során vizsgálni kell az egyéb ésszerű megoldásokat, azaz alternatívákat is.

A Natura 2000 hatásbecslést a környezeti vizsgálati eljárásban (SKV) kell lefolytatni, ha a kérdéses terv egyben a környezeti vizsgálatról szóló jogszabály⁴⁴ hatálya alá tartozik. Amennyiben a tevékenység környezeti hatásvizsgálati (KHV), illetve egységes környezethasználati (EKHE) engedélyezési eljárás köteles, akkor a Natura 2000 hatásbecslést annak a részeként kell lefolytatni a vonatkozó jogszabály⁴⁵ értelmében. Ekkor a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt a környezeti értékelés, a környezeti hatástanulmány vagy az egységes környezethasználati engedély iránti kérelem önálló részeként kell elkészíteni. Minden más esetben természetvédelmi hatóság hatósági, illetve szakhatósági eljárásában vagy szakkérdés vizsgálata során kell lefolytatni.

A Natura 2000 hatásbecslés alapján a terv akkor fogadható el, illetve a beruházás akkor engedélyezhető, ha megállapítható, hogy az a kijelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére, illetve a Natura 2000 területre kedvezőtlen hatással nem jár, továbbá nem ellentétes a jelölés céljaival.⁴⁶ Jóváhagyás csak azt követően lehetséges, ha meggyőződtek arról, hogy a terv vagy beruházás nem lesz káros hatással a Natura 2000 terület épségére.⁴⁷

Ez az eset csak akkor áll fenn, ha tudományos szempontból, észszerűen mérlegelve, kétség nélkül megállapítható, hogy ilyen hatások nem következnek be.

⁴⁰ Az Európai Bizottság útmutatója: A Natura 2000 területek kezelése: Az élőhelyek védelméről szóló 92/43/EGK irányelv 6. cikkének rendelkezései. (2019/C 33/01)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁴¹ C-258/11. sz. ügy, 44. pont; C-243/15. sz. ügy, 42. pont; C-387/15. és C-388/15. sz. ügyek, 50. pont; C-164/17. sz. ügy 39. pont

⁴² Natura Kr. 10. § (2) bekezdés

⁴³ Natura Kr. 10. § (2)-(11), 10/A. §, 14. számú melléklet

⁴⁴ Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: SKV Kr.)

⁴⁵ A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KHV Kr.)

⁴⁶ Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk (3) bekezdés, Natura Kr. 10. § (7) bekezdés

⁴⁷ C-258/11. sz. ügy, 31. pont; C-387/15. és C-388/15. sz. ügyek, 46. pont; C-164/17. sz. ügy, 32. pont; C-323/17. sz. ügy, 29. pont,

Ha bizonytalanság mutatkozik annak megítélésében, hogy valamely tervvel vagy beruházással kapcsolatban az érintett természeti terület épségét veszélyeztető káros hatások felléphetnek-e, az illetékes hatóság köteles megtagadni az engedély kiadását.⁴⁸ Az elvégzett vizsgálatnak a kérdéses tudományterületre vonatkozó legkorszerűbb ismereteket latba vetve teljes, pontos és végleges megállapításokat és következtetéseket kell tartalmaznia a szakterület legjobb tudományos ismereteinek fényében. Képesnek kell lennie minden ésszerű tudományos kétség eloszlatására az érintett Natura 2000 területre vonatkozóan javasolt terv vagy beruházás hatásait illetően. A Natura 2000 hatásbecslés következtetéseinek egyértelműen a terület épségére és természetvédelmi célkitűzéseire kell vonatkozniuk.⁴⁹

A Natura 2000 vizsgálat **harmadik részére**⁵⁰ akkor kerül sor, ha a kedvezőtlen hatás ellenére azt javasolják, hogy a terv vagy beruházás ne kerüljön elutasításra, hanem azt további mérlegelés tárgyává kívánják tenni. Ebben az esetben tehát, ha a terv, illetve a beruházás kedvezőtlen hatással jár, és a terv, illetve a beruházás megvalósítására egyéb ésszerű megoldás nincs, azonban a tervhez, illetve a beruházáshoz **közérdek** fűződik⁵¹, a terv mégis elfogadható, illetve a beruházás mégis engedélyezhető. Azonban ilyenkor minden szükséges kiegyenlítő (kompenzációs) intézkedést meg kell tenni a Natura 2000 terület általános egységességének megóvása érdekében. A jogszabályok alapján közérdeknek (tágabb fogalom, mint a kiemelt fontosságú közérdek) az ország társadalmi-gazdasági fejlődését szolgáló célok, érdekek minősülnek.⁵² **Összességében tehát csak abban az esetben lehet egy Natura 2000 területet érintő tervet, beruházást jóváhagyni, ha az nem sérti a terület integritását, nem ellentétes a kijelölés céljával. Az előbbi főszabály alól csak az olyan jelentős közérdek jelent kivételt, amelyik háttérbe szorítja a védelmi célokat.**⁵³

Amennyiben a tevékenység kiemelt jelentőségű fajra⁵⁴ vagy élőhelytípusra gyakorol jelentős hatást, akkor csak **kiemelt fontosságú közérdekből** (vagyis a közegészség, közbiztonság, környezetvédelem) vagy az **Európai Bizottság véleményének** kikérése alapján egyéb közérdeknek minősülő tény esetén engedélyezhető. A jogalkotó a kiemelt fontosságú közérdek fogalmát (ami szűkebb fogalom, mint a közérdek) a következők szerint határozza meg: „*kiemelt fontosságú közérdeknek minősül az emberi egészség és élet védelme, a köz biztonságának a fenntartása, valamint a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése.*”⁵⁵

Az Európai Bíróság döntése értelmében az „*érdeknek egyszerre kell »közérdeknek« és »nyomósnak« lenni, ami azt jelenti, hogy olyan jelentőséggel kell bírnia, amely az irányelvnek a természetes élőhelyek, a vadon élő állatok és növények védelmére irányuló céljával egyensúlyban áll.*”⁵⁶

⁴⁸ C-127/02. sz. ügy, 57. pont

⁴⁹ Az Európai Bizottság útmutatója: Tervek és projektek értékelése a Natura 2000 területekkel kapcsolatban – Módszertani útmutató a 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdéséhez. (2021/C 437/01)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC1028\(02\)&from=HU](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC1028(02)&from=HU)

⁵⁰ Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk (4) bekezdés, Natura Kr. 10. § (8) bekezdés

⁵¹ Natura Kr. 10/A. § (2)-(3) bekezdés

⁵² Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk (4) bekezdés, Natura Kr. 4. § (2) bekezdés a) pont, 10. § (8) bekezdés, 10/A. § (3) bekezdés

⁵³ Dr. Bándi Gyula: Natura 2000 jubileum: a hörcsög és az Audi, Európai jog: Az Európai Jogiakadémia folyóirata 2013/13: 11-19. oldal (2013)

<https://jak.ppke.hu/uploads/articles/60817/file/Bándi%20Gyula%20Natura%202000%20cikk.PDF>

⁵⁴ Natura Kr. 2. § b) pont: „*kiemelt közösségi jelentőségű fajok: a 2. B) és a 3. B) számú mellékletben meghatározott azon fajok, amelyek közösségi szempontból veszélyeztetettek, sérülékenyek, ritkák, illetőleg bennszülöttek, és amelyek megőrzéséért a Közösség kiemelt felelősséggel tartozik*”

⁵⁵ Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk (4) bekezdés, Natura Kr. 10/A. § (2)-(3) bekezdés

⁵⁶ C-182/10. sz. ügy, 75. pont; C-43/10. sz. ügy, 121. pont

Mindennek következtében az Alkotmánybíróság, illetve az Európai Unió Bírósága következetes gyakorlatára tekintettel ez semmiképpen sem jelenti azt, hogy a Natura 2000 oltalom alatt álló területekre jelentős hatást gyakorló tevékenységet rövid távú magánérdekekből engedélyezni lehetne, **hanem az csak a közérdek vagy kiemelt fontosságú közérdek által kényszerítve engedélyezhető, ha nincs más alternatív megoldás és lehetséges a beavatkozás negatív hatásait kompenzációs intézkedésekkel ellensúlyozni.**

A negatív hatást gyakorló, de közérdekből mégis engedélyezett tevékenységek esetén a természetvédelmi hatóság a terv kidolgozója, illetve a beruházás engedélyese részére a Natura 2000 területek egységességének, valamint az élőhelyek és a fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, illetve elérése érdekében **a várható kedvezőtlen hatással arányos, azt ellensúlyozó helyreállítási és fejlesztési feladat (kiegyenlítő intézkedés) elvégzését is előírja.**⁵⁷

Az eljárás során **külön figyelmet kell fordítani arra, hogy a Natura hatásbecslés eredményét a tervet elfogadó döntésben, illetve a beruházást engedélyező hatósági határozatban részletesen kifejtsek,** kitérve arra is, hogy mik a hatások, milyen alternatív megoldásokat vizsgáltak, adott esetben indokolni kell a közérdek, kiemelt fontosságú közérdek, kényszerítő indokok fennállását, illetve rendelkezni kell az esetleges kárenyhítő és kiegyenlítő intézkedésekről is. A határozatnak e tekintetben kellően alaposnak kell lennie annak bizonyításához is, hogy miként és milyen tudományos indokok alapján született meg a végleges döntés. Ennek alapján a Natura 2000 hatásbecslést indoklással kell ellátni és írásban kell rögzíteni.

A beruházás engedélyezése előtt az eljáró hatóság köteles közmeghallgatást tartani, ha a beruházás a Natura 2000 jelölő fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetében olyan változást okozhat, amely miatt az e fajok és élőhelytípusok által az érintett nyilvánosság⁵⁸ részére nyújtott szolgáltatás jelentős romlása következhet be.⁵⁹ **A nyilvánosság bevonása a Natura 2000 vizsgálatba önállóan a Natura Kr. alapján is megvalósulhat, vagy az SKV Kr., illetve a KHV Kr. részeként folytathatják le** a társadalmi részvételt biztosító eljárást. Utóbbi esetekben azok szabályai szerint kell az érintett nyilvánosságot tájékoztatni, értesítőt közzétenni, a dokumentációk véleményezhetőségét lehetővé tenni, társadalmi részvételt, közreműködést biztosítani, közmeghallgatást tartani.

V. Natura 2000 területek hasznosítására (is) vonatkozó alapelvek

A Natura 2000 területekre alkalmazandó előírások tekintetében az Európai Bizottság számos útmutatót⁶⁰ adott ki, amelyek nagyon részletesen kifejtik a Natura 2000 területekre hatást gyakorló fejlesztésekre vonatkozó fogalmakat, a Natura 2000 vizsgálat elveit, lépéseit és követelményeit, ezért csak a legfontosabb, alapjogi kötelezettségekkel összefüggő alapelveket ismertetem.

V/I. Mint minden uniós környezetvédelmi, természetvédelmi jogszabály, az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv is az **elővigyázatosság elvén** alapul.⁶¹

⁵⁷ Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk (4) bekezdés, Natura Kr. 10. § (9) bekezdés

⁵⁸ Natura Kr. 2. § p) pont érintett nyilvánosság: „az a természetes és jogi személy, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amelyre a 10. § (1) bekezdés szerinti tervről vagy beruházásról való döntés - különösen annak környezeti hatásai miatt - kihat vagy kihathat, valamint amely a döntésben érdekelt”

⁵⁹ Natura Kr. 10. § (11) bekezdés

⁶⁰ https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

⁶¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikke

Az elővigyázatosság elvét a magyar jog is elismeri és alkalmazza. A környezetvédelmi törvény⁶² értelmében az elővigyázatosság: „a környezeti kockázatok mérsékléséhez, a környezet jövőbeni károsodásának megelőzéséhez vagy csökkentéséhez szükséges döntés és intézkedés.” Ennek értelmében a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő, megelőzze a környezetszennyezést, kizárja a környezetkárosítást.

Az Alkotmánybíróság döntése alapján „a környezet megóvása érdekében, és ekként mind az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdése szerinti sarkalatos törvény elfogadásakor, mind pedig a Natura 2000 területekre vonatkozó részletszabályozás kialakítása során (ideértve azok állami tulajdonból történő értékesítését és az értékesítést követő jogi helyzetét is) ugyanis **a jogalkotónak az elővigyázatosság elvére is tekintettel kell lennie**, melynek értelmében az államnak kell igazolnia azt, hogy a tudományos bizonytalanságra is figyelemmel, a környezet állapotának romlása egy adott intézkedés következményeként bizonyosan nem következik be.”⁶³

Az Alaptörvényből fakadó, a jövő nemzedékekkel szemben fennálló felelősség azt kívánja meg a jogalkotótól, hogy intézkedései várható hatását a tudományos ismeretek alapján, az elővigyázatosság és a megelőzés elvének megfelelően értékelje és mérlegelje.⁶⁴ **A nemzet közös örökségébe tartozó vagyontárgyakkal való felelős gazdálkodás egyik Alaptörvényben nevesített célja**, nevezetesen a jövő nemzedékek szükségleteinek meghatározása nem politikai kérdés, **azt mindenkor tudományos igénnyel lehet és kell meghatározni, az elővigyázatosság és megelőzés elvének érvényesülésére is figyelemmel.**⁶⁵

Az említett alapjogi keretek követelményei itt is egyértelműek. Ezek között kiemelt helyen szerepelnek a megelőzés és elővigyázatosság elvei, valamint a visszalépés tilalma. A szóban forgó alkotmányos alapelvek a jogalkotók és a jogalkalmazók – így a hatóságok – számára is zsinórmértékül szolgálnak. A környezet és természet jogszabályokkal garantált, elért védelmi szintjét a hatóság egyedi döntése sem ronthatja le, mérlegelésében ez abszolút korlátot jelent.⁶⁶

Az Alkotmánybíróság mellett az Európai Unió Bíróságának számos ítélete is megerősítette, hogy az elővigyázatosság és a megelőzés elvét a Natura 2000 vizsgálat tekintetében is kiemelten alkalmazni kell, amely szerint a Natura 2000 területek védelme csak úgy biztosítható, ha már a jelentős hatások valószínűsége esetén is lefolytatják a hatóságok a Natura 2000 vizsgálatot, tehát nem kell hozzá a bizonyosságot megállapítani. Az Európai Unió Bírósága először a Waddenzee ügy ítéletében mondta ki, hogy a Natura 2000 vizsgálat megindításának „nem feltétele az, hogy a szóban forgó tervről vagy projektről teljes bizonyossággal meg lehessen állapítani, hogy jelentős hatással van az érintett természeti területre, elegendő a pusztán valószínűsége annak, hogy a szóban forgó terv ilyen hatásokkal járhat. [...] kötelező vizsgálatot folytatni, ha a természeti területet sújtó jelentős hatások bekövetkezésének elmaradása vonatkozásában kétség merül fel”⁶⁷

A hangsúly tehát nem a hatások jelenlétének, hanem azok hiánya bizonyításán van, az elővigyázatosság elvének megfelelően.⁶⁸ A Watt-tengerrel kapcsolatos ügyben is megerősítette az Európai Unió Bírósága, hogy „egy terv vagy projekt [...] csak akkor engedélyezhető, ha az illetékes nemzeti hatóságok megbizonyosodtak arról, hogy az nem jár

⁶² A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 4. §, 6. §

⁶³ 28/2017. (X. 25.) AB határozat [75]

⁶⁴ 13/2018 (IX. 4.) AB határozat [13]

⁶⁵ 13/2018 (IX. 4.) AB határozat [15]

⁶⁶ AJBH 2021. évi tevékenységéről szóló beszámoló.

⁶⁷ C-127/02. sz. ügy, 39–44. pont

⁶⁸ C-157/96. sz. ügy

az érintett természeti terület integritását veszélyeztető káros hatásokkal. **Ha bizonytalanság mutatkozik annak megítélésében, hogy valamely tervvel vagy projekttel kapcsolatban az érintett természeti terület integritását veszélyeztető káros hatások felléphetnek-e, az illetékes hatóság köteles megtagadni az adott tervre vagy projektre vonatkozó engedély kiadását. [...]** az illetékes nemzeti hatóságok csak akkor hagyhatnak jóvá egy tervet vagy projektet, ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület integritását. **Ez az eset akkor áll fenn, ha tudományos szempontból, észszerűen mérlegelve, kétség nélkül megállapítható, hogy ilyen hatások nem következnek be.**⁶⁹

Más ítéleteiben az Európai Unió Bírósága kimondta, hogy „az elővigyázatosság elvére figyelemmel úgy kell tekinteni, hogy ilyen kockázat áll fenn abban az esetben, ha az adott területre vonatkozó **legjobb tudományos ismeretek alapján nem zárható ki**, hogy a terv vagy projekt az e területre vonatkozó megőrzési célkitűzésekre hatással lehet. Ennek kockázatát többek között az ilyen terv vagy projekt által érintett terület egyedi környezeti jellemzőinek és feltételeinek figyelembevételével kell megítélni.”⁷⁰

Tehát bizonyítani azt kell, hogy a káros hatások nem lépnek fel, és minden megelőző intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy a valószínűsíthető kockázatok a valóságban ne következzenek be.⁷¹ Ebből következik, hogy a Natura 2000 vizsgálatnak kellően részletesnek és indokoltnak kell lennie, hogy bizonyítsa a káros hatások hiányát a kérdéses tudományterületre vonatkozó legkorszerűbb ismeretek tükrében.⁷²

A Natura 2000 területekre irányuló tevékenységek esetén a fentiek miatt, az Alaptörvényből fakadó kötelezettségek betartatása érdekében az elővigyázatosság és a megelőzés elve alapján a tulajdonosoknak, a területhasználóknak, a tervezőknek, a beruházóknak, valamint a hatóságoknak fokozott körültekintéssel kell eljárniuk.

V/II. A Natura 2000 területek tekintetében a **tulajdonjog korlátozásának kérdésköre** is számos esetben felmerül. Az Alaptörvény XIII. cikke alapján „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.” Az Alkotmánybíróság a döntéseiben következetesen hangsúlyozza, hogy a tulajdonhoz való jog nem korlátlan, az a köz érdekében és a közérdekkel arányos módon korlátozható.⁷³

Az Alaptörvény hatályba lépését követően az Alkotmánybíróság továbbfejlesztette a társadalmi felelősség kérdéskörét: „**A tulajdonhoz való jog tehát nem minősül korlátozhatatlan alapjognak: az Alaptörvényben foglalt feltételek teljesülése esetében – a megfelelő alapjogi garanciák tiszteletben tartása esetében – az állami beavatkozás nem kizárt. Különös jelentőséggel bír e körben az a tény, hogy amint azt az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének második mondata is deklarálja, „a tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”**⁷⁴ Itt is utalnék a kiemelkedő jelentőségű 14/2020. (VII. 6.) AB határozatra, amely szerint az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése a nemzetközi jogban „public trust” doktrínaként ismert környezeti és természeti értékekre vonatkozó koncepciójának alkotmányjogi megfogalmazásán alapul, melynek lényege, hogy az állam a jövő nemzedékek, mint kedvezményezettek számára egyfajta *bizalmi vagyongazdálkodóként* kezeli a rá bízott természeti és kulturális kincseket, és a jelen generációk számára csak addig a mértékig teszi lehetővé ezen kincsek használatát és hasznosítását, ameddig az a természeti és kulturális értékek, mint önmagukért is védelemben részesítendő vagyontárgyak, hosszú távú fennmaradását nem veszélyezteti.

⁶⁹ C-127/02. sz. ügy, C-461/17. sz. ügy, 33. pont

⁷⁰ C-441/17. sz. ügy, 111. és 112. pont,

⁷¹ C-157/96. sz. ügy, 63. pont

⁷² C-127/02. sz. ügy, 61. pont

⁷³ 64/1992. (XII. 17.) AB határozat

⁷⁴ 20/2014. (VII. 3.) AB határozat [155]

Az Európai Unió Bírósága a tulajdonhoz való jog gyakorlásának korlátozásait illetően emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 17. cikkében biztosított **tulajdonhoz való jog nem abszolút jog, és annak gyakorlását az Unió által kitűzött általános érdekű célok korlátozhatják.**⁷⁵ Így a Charta 52. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a tulajdonhoz való jog gyakorlása korlátozható, amennyiben ezek a korlátozások ténylegesen az elérni kívánt általános érdekű célkitűzéseket szolgálják, és nem járnak az elérni kívánt cél tekintetében olyan aránytalan és elviselhetetlen beavatkozással, amely magának az így biztosított jognak a lényegét sértené.⁷⁶ Márpedig az Európai Unió Bírósága állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy **a környezetvédelem e közérdekű célok között szerepel.**⁷⁷ A környezetvédelem tehát alkalmas a tulajdonhoz való jog gyakorlása korlátozásának igazolására.⁷⁸ **Továbbá az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata alapján a tagállamok az uniós jogot hajtják végre, amikor az élőhelyvédelmi irányelv követelményeinek megfelelően megteszik a megfelelő intézkedéseket** annak érdekében, hogy biztosítsák a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állat- és növényfajok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartását vagy helyreállítását, valamint különösen, hogy a Natura 2000 területeken megakadályozzák a természetes élőhelyek károsodását.⁷⁹ *„Egyébiránt a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvekben említett intézkedések tagállamok általi átültetése és végrehajtása elkerülhetetlenül következményekkel jár azon személyek tulajdonhoz való jogát illetően, akik a szóban forgó területeken található ingatlanok tulajdonosai, mivel e személyek legalábbis ezen ingatlanok használatának korlátozását szenvedik el.”*⁸⁰ **Ennélfogva a joggyakorlat alapján kimondható, hogy az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv alapján kijelölt Natura 2000 területeken a természetvédelmi, környezetvédelmi közérdekű célok érdekében akár a tulajdonjog is korlátozható.**

VI. Összegzés

Összefoglalva fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a Natura 2000 területeken – amelyek az Unió és hazánk közös természeti örökségének a védelmét hivatottak ellátni – csak olyan jellegű tevékenységek, beruházások tervezhetők, engedélyezhetők, amelyek aránytalanul nem korlátozzák a jövő generáció természethez, természeti erőforrásokhoz és egészséges környezethez való jogát. Mindezekre tekintettel indokolt, hogy az elővigyázatosság elvének megfelelően a Natura 2000 területeket közvetve vagy közvetlenül érintő tevékenységek tervezése, engedélyeztetése során minden garanciális jellegű anyagi jogi és eljárásjogi szabály betartásra kerüljön. Csakis kivételesen, a jogszabályokban meghatározott közérdekű esetekben kerülhet sor olyan hasznosításra, amely negatív hatást gyakorol a Natura 2000 területek célkitűzéseinek teljesülésére.

Budapest, 2022. október 26.

Dr. Bándi Gyula
a jövő nemzedékek szószólója

⁷⁵ C-8/15. sz. ügy, 69.pont; C-238/20. sz. ügy 33. pont

⁷⁶ C-8/15. sz. ügy, 70.pont; C-238/20. sz. ügy 34. pont

⁷⁷ C-379/08. és C-380/08. sz. ügy, 81. pont; C-238/20. sz. ügy 35. pont

⁷⁸ C-416/10. sz. ügy, 114. pont; C-238/20. sz. ügy 35. pont

⁷⁹ C-238/20. sz. ügy 52. pont

⁸⁰ C-238/20. sz. ügy 54. pont

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes közös jelentése

(Ügyszám: NAIH-3383/2021)

Közös jelentése a nemzetiségi önkormányzatok működési transzparenciájának vizsgálata tárgyában

Érintett szervek:

- Miniszterelnökség Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkársága
- Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkársága
- Belügyminisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Helyettes Államtitkársága
- Ágfalvi Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Német Nemzetiségi Önkormányzat Kerepes
- Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata
- Magyarországi Románok Országos Önkormányzat Hivatala

I. A vizsgálat megindítása

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (továbbiakban Hatóság) elnöke vizsgálatot indított a nemzetiségi önkormányzatok működési átláthatóságának érvényesülésével kapcsolatban, kiemelt figyelemmel az elektronikus közzététel és a közérdekű adatigénylés folyamataira. Tekintettel arra, hogy a nemzetiségi önkormányzatok működési kereteit nagymértékben a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njtv.) határozza meg, így a nemzetiségi jogok érvényesülésének komplex alapjogi megközelítésű vizsgálata érdekében szakmai szempontból indokolt volt a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes (továbbiakban: Nemzetiségi Biztoshelyettes) bevonása.

A Hatóság korábban részletesen átvilágította és elemezte A KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 azonosító számú „Az információszabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” című kiemelt projekt keretében az információszabadság érvényesülését a nemzetiségi önkormányzatok vonatkozásában is, a projekt megvalósításába a Nemzetiségi Biztoshelyettes munkatársa is bekapcsolódott. A közös jelentés későbbi fejezetében a projekt lényegi megállapításai is bemutatásra kerülnek.

2020-2021-ben a nemzetiségi önkormányzatok működési transzparenciájának vizsgálata tárgyában a Hatóság összesen 15 információszabadsággal kapcsolatos vizsgálati és konzultációs eljárást folytatott. A konzultációs kérdések főként arra irányultak, hogy ki az illetékes az adatigénylések teljesítése, illetve a kötelező közzététel megvalósítása tekintetében: a közérdekű adatokat kezelő nemzetiségi önkormányzatok vagy az Njtv. alapján a nemzetiségi önkormányzatok működését biztosító és ehhez kapcsolódva az adminisztratív feladatokat ellátó települési önkormányzatok polgármesteri hivatalai.

A vizsgálattal érintett ügyekben kiemelt kérdés volt az is, hogy a nemzetiségi önkormányzatok milyen mértékben láttak, illetve látnak el jogszabályban előírt veszélyhelyzettel kapcsolatos feladatokat, és ezzel összefüggésben az adatigénylések teljesítésénél jogszerűen alkalmazható-e a 45 napos kivételes határidő. Felmerült továbbá, hogy jogszerűen megállapítható-e költségtérítés olyan adatok esetében, amelyek a kötelező közzétételi körbe tartoznak.

A Hatóság a korábbi tapasztalatait és a beérkezett válaszokat feldolgozta, majd az Infotv. 59. §-a alapján jelentést készített – a speciális témára tekintettel a Nemzetiségi Biztosshelyettessel együttműködve –, amely tartalmazza a vizsgálat során feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat, következtetéseket és javaslatokat.

II. Az érintett alkotmányos jogok és elvek

- A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: *„Magyarország független, demokratikus jogállam.”* [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés];
- Az információszabadság, mint alapjog biztosítása: *„Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”* [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés];
- Nemzeti vagyon: *„Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon.”* [Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdés];
- A közpénzekkel való gazdálkodás ellenőrzése átlátható állami gazdálkodás követelménye: *„A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok.”* [Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdés];
- *„A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők.”* [Alaptörvény XXIX. cikk (1) bekezdés első fordulata];
- *„A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.”* [Alaptörvény XXIX. cikk (2) bekezdés];
- *„A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, a nemzetiségeket és a nemzetiségként való elismerés feltételeit, valamint a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg.”* [Alaptörvény XXIX. cikk (3) bekezdés első fordulata];

III. Az alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) (Alaptörvény);
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.);
- A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvtv.);
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. (Mötv.);
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njtv.);
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.);
- A közérdekű adat iránti igény teljesítéséért megállapítható költségtérítés mértékéről szóló 301/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet (költség-rendelet);
- A veszélyhelyzet idején az egyes adatigénylési rendelkezésektől való eltérésekről szóló 521/2020. (XI. 25.) Korm. rendelet (Korm. rendelet)

IV. Az információszabadság érvényesülése, a vizsgálathoz kapcsolódó alapjogi és jogszabályi háttér áttekintése

4.1. Alapelvek

Magyarország Alaptörvényének VI. cikk (3) bekezdése alapján *mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez*. Az információszabadság elsődleges rendeltetése az állam átláthatóságának biztosítása. Az Alkotmánybíróság a 32/1992. (V. 29.) AB határozatában kimondta, hogy ezen alapjog *„lehetővé teszi a választott népképviselői testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését.”* A közhatalmi döntéshozatalra gyakorolt ellenőrzés ugyanis csak akkor lehet sikeres és hatékony, amennyiben az állampolgárok megismerhetik a szükséges információkat.

Az adatnyilvánossággal összefüggésben a 3026/2015. (II. 9.) AB határozat megállapította, hogy *„[a]z Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdéséből – különösen annak utolsó mondatából – [...] egyértelműen következik, hogy a közérdekű adatszolgáltatás kötelezettsége nem függvénye annak, hogy közérdekű adatot birtokló szervezet milyen szervtípusba tartozik, milyen tulajdonban van, milyen tevékenységet folytat, a közérdekű adatszolgáltatásra irányuló kötelezettséget önmagában megteremti az a tény, hogy a szervezet közérdekű adatot birtokol.”*

Az információszabadság alapvető célja, hogy az állampolgárok az állam működését ellenőrizhessék a közérdekű adatok nyilvánossága révén. Az alapjog gyakorlásának egyik eszköze **a közérdekű adat megismerése iránti igény benyújtásának lehetősége**, míg a másik, proaktív formája, a bárki számára személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen biztosított **elektronikus közzététel**, amely ingyenesen hozzáférhetővé teszi a közérdekű adatok megismerését. Az adatigénylés joga alanyi jogot jelent: az adatigénylőnek joga van megismerni a közérdekű adatot, eziránt igényét bejelenteni. Az alapjog a nyilvánosság számára egy általános ellenőrzési jogot biztosít. Ebből következően a közfeladatot ellátó szerv, mint a közérdekű adatigénylés címzettje, nem vizsgálhatja, hogy az adatigénylő milyen célból kívánja a kért adatot megismerni.

A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog gyakran előkérdése és kiindulópontja egy másik alapjog, a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának [34/1994. (VI. 24.) AB határozat]. A közéletben való részvétel, vagyis a közügyekkel, az állami és önkormányzati szervek működésével, illetve hatékonyságával kapcsolatos vélemény kialakítása és kinyilvánítása ugyanis elképzelhetetlen lenne akkor, ha az érintett szervek eltitkolhatnák, vagy a saját belátásuk szerint tehetnék hozzáférhetővé a közérdekű adatokat. *„A nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése a demokratizmus egyik alapköve, a jogállami államberendezkedés garanciája.”* A közhatalom, ezen belül **a helyi közhatalom, gyakorlásának nyilvánossága** a demokratikus működés alapja, **a jogállami működés egyik sarkalatos pontja**.

Az Infotv. értelmező rendelkezései számos olyan fogalmat határoznak meg, amelyek az alapelvek tartalmának értelmezése szempontjából is nagy jelentőséggel bírnak, ilyen például a közérdekű adat és a közérdekből nyilvános adat, valamint az adatfelelős és az adatközlő fogalmak rögzítése.

Az Infotv. 3. § 5. pontja értelmében „**közérdekű adat**: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.”

Az Infotv. 3. § 6. pontja alapján „**közérdekből nyilvános adat**: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli”.

Az Infotv. 27. § (3) bekezdése alapján **közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak** a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli.

Az Infotv. 3. § 19. pontja szerint **adatfelelős** az a közfeladatot ellátó szerv, amely az elektronikus úton közzéteendő közérdekű adatot előállította, illetve amelynek a működése során ez az adat keletkezett.

Az Infotv. 3. § 20. pontja alapján **adatközlő** az a közfeladatot ellátó szerv, amely – ha az adatfelelős nem maga teszi közzé az adatot – az adatfelelős által hozzá eljuttatott adatot honlapon közzéteszi.

4.2. A közpénzekkel kapcsolatos adatok nyilvánossága

Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében az állam és a helyi önkormányzatok – a nemzetiségi önkormányzatok – tulajdona nemzeti vagyon, míg 39. cikk (2) bekezdése a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának követelményét, a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adattá minősítését alkotmányos rangra emelte: „*A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok.*”

Ezen alkotmányos követelmény kiterjed a közpénzekkel való gazdálkodás követhetőségére, átláthatóságára, a nemzeti vagyon átengedésének nyilvánosság előtti elszámoltathatóságára is. Maga az Alaptörvény fogalmazza meg e cikkében a közhatalom gyakorlásának, a közpénzek felhasználásának azon korlátját, hogy a nemzeti vagyont a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. Magyarország legmagasabb szintű jogforrása a nyilvánosság általi ellenőrizhetőséget egyrészt az egyének alapjogának deklarálásával biztosítja, másrészt – azt egyértelműsítve, kiegészítve – a közpénzek felhasználásával kapcsolatos adatokat közérdekű adattá nyilvánítja, harmadrészt az átláthatóságot a közfeladatot ellátó szervek, a közpénzekkel gazdálkodó szervek kötelezettségévé teszi.

A nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás szabályait a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény tartalmazza. Az Nvtv. 1. § (2) bekezdése szerint **nemzeti vagyonba tartozik** többek között:

„[...]

a) az állam vagy a **helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló dolgok,**

b) az a) pont hatálya alá nem tartozó, az állam vagy a **helyi önkormányzat tulajdonában lévő dolog, [...]**”

Az Alaptörvénnyel összhangban az Nvtv. 7. § (1) és (2) bekezdései kimondják, hogy „a nemzeti vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása. [...]”. Az Nvtv. fogalomrendszerében a **közfeladat** az Nvtv. 3. § 7. pontja értelmében „a jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat, amit az arra kötelezett közérdekből, jogszabályban meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelően végez [...]”.

Az Nvtv. 10. § (1) bekezdése értelmében „a nemzeti vagyont, annak értékét és változásait a tulajdonosi joggyakorló nyilvántartja. Az érték nyilvántartásától el lehet tekinteni, ha az adott vagyontárgy értéke természeténél, jellegénél fogva nem állapítható meg. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell a vagyon elsődleges rendeltetése szerinti közfeladat megjelölését is. A nyilvántartási adatok – a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat kivételével – nyilvánosak.”

Az Alkotmánybíróság 25/2014. (VII. 22.) határozata is a fenti érvelést követte. [30] Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése kinyilvánítja ugyanis, hogy a „közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok”, ezeket tehát „az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni”, és a nyilvánosság előtti elszámolást a „közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet” köteletségévé teszi.

Az Infotv. 27. § (3a) bekezdése értelmében az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesít, köteles e jogviszonnyal összefüggő és a (3) bekezdés alapján közérdekből nyilvános adatra vonatkozóan – erre irányuló igény esetén – bárki számára tájékoztatást adni.

4.3. A nemzetiségi önkormányzat működésének nyilvánossága

A nemzetiségi önkormányzatok működésének vizsgálatakor elsőként a nemzetiségi közügy és a nemzetiségi önkormányzat Njtv.-ben rögzített fogalmait szükséges áttekinteni.

Az Njtv. 2. § 1. pontja szerint **nemzetiségi közügy:**

a) az e törvényben biztosított egyéni és közösségi jogok érvényesülése, a nemzetiséghez tartozók érdekeinek kifejezésre juttatása – különösen az anyanyelv ápolása, őrzése és gyarapítása, továbbá a nemzetiségek kulturális autonómiájának a nemzetiségi önkormányzatok által történő megvalósítása és megőrzése – érdekében a nemzetiséghez tartozók meghatározott közszolgáltatásokkal való ellátásával, ezen ügyek önálló vitelével és az ehhez szükséges szervezeti, személyi és anyagi feltételek megteremtésével összefüggő ügy;

b) a közhatalmat gyakorló állami és helyi önkormányzati szervekben, továbbá a nemzetiségi önkormányzati szervekben való nemzetiségi képviselőhöz és mindezek szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek biztosításához kapcsolódó ügy.

Az Njtv. 2. § 2. pontjára figyelemmel **nemzetiségi önkormányzat**: törvényben meghatározott nemzetiségi közszolgáltatási feladatokat ellátó, testületi formában működő, jogi személyiséggel rendelkező, demokratikus választások útján e törvény alapján létrehozott szervezet, amely a nemzetiségi közösséget megillető jogosultságok érvényesítésére, a nemzetiségek érdekeinek védelmére és képviselésére, a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetiségi közügyek települési, területi (együttesen: helyi) vagy országos szinten történő önálló intézésére jön létre.

Az Njtv. 88/A. § értelmében a nemzetiségi önkormányzat működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatban határozza meg. Ugyanezen szakasz rendelkezik a nemzetiségi önkormányzatok szervezeti és működési szabályzatának kötelező elemeiről, melynek e) pontja rögzíti a **nyilvánosság biztosításának kritériumát**.⁸¹

Az Njtv. 91. § (1) bekezdése rendelkezik a **képviselő-testület ülésének nyilvánosságáról**, ugyanezen szakasz (2)-(5) bekezdései a zárt ülés tartásának feltételeiről.

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5036/2012/6. számú határozata szerint „[...] A nyilvánosság részben a képviselő-testület ülésein való részvételt, részben pedig az arról készült adatok megismerésének lehetőségét jelenti. A kettő együtt adja a nyilvánosságot, s ennek következményeként a közérdekű adatokhoz való hozzáférés lehetőségét, ami egyben megteremti a működés feletti kontroll gyakorlásának lehetőségét is”.

Az Njtv. 91. § (2) és (5) bekezdései rendezik a nyilvánosság alóli kivételes esetekben kötelezően tartandó zárt ülés szempontjait, ugyanezen szakasz (3) bekezdése az érintett kezdeményezésére, illetve a (4) bekezdés képviselő-testület mérlegelése alapján tartható zárt ülés feltételeit rögzíti.

Az Njtv. 96. § (1) bekezdés második fordulata értelmében a **zárt ülésen hozott képviselő-testületi határozat nyilvános**. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a külön törvény szerinti **közérdekű adat és a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell**.

Az Njtv. 76. § (5) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a **helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok között nincs alá- és fölérendeltségi viszony**. A nemzetiségi önkormányzat azonban szorosan kapcsolódik a helyi önkormányzati rendszerhez, a helyi nemzetiségi önkormányzatok ugyanis sajátos helyzetben vannak, mert bár a nemzetiségi közügyeket érintő feladataikat az Njtv. meghatározza, és azok ellátásához állami támogatást is

⁸¹ Njtv. 88/A. § A nemzetiségi önkormányzat működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzat határozza meg. A szervezeti és működési szabályzat legalább az alábbiakról rendelkezik:

- a) a nemzetiségi önkormányzat hivatalos megnevezéséről, székhelyéről, telephelyéről, elérhetőségéről;
- b) a képviselő-testület átruházott hatásköreinek felsorolásáról;
- c) a képviselő-testület üléseinek összehívásáról, vezetéséről, tanácskozási rendjéről, nyelvhasználatáról;
- d) a képviselőkre vonatkozó magatartási szabályokról, az ülés rendjének fenntartásáról és az annak érdekében hozható intézkedésekről;
- e) a nyilvánosság biztosításáról;
- f) a döntéshozatalról és a szavazás módjáról;
- g) a nemzetiségi önkormányzat ülésének jegyzőkönyvéről, vezetésének nyelvéről, valamint fővárosi és megyei kormányhivatalnak való megküldéséről;
- h) a közmeghallgatásról;
- i) a nemzetiségi önkormányzat szerveiről, azok jogállásáról, feladatairól;
- j) a nemzetiségi önkormányzat bizottságairól, működésük szabályairól;
- k) a helyi önkormányzattal vagy annak szerveivel való kapcsolattartás módjáról.

kapnak, ahhoz már nem rendelkeznek elegendő forrással, hogy önálló hivatalt tartsanak fenn. Ezért a helyi nemzetiségi önkormányzat a helyi települési önkormányzat segítségével és támogatásával tudja eredményesen ellátni a nemzetiségi jogok lehető legszélesebb körű érvényesítését.

A fentiekre tekintettel az Njtv. 80. § (1)⁸² bekezdése rögzíti, hogy az a **települési önkormányzat, illetve a hivatal**, amely a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, **biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit**, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról.

Az Njtv. 80. § (2) bekezdése szerint *„a települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal, a területi önkormányzat a területi nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan közigazgatási szerződésben megállapodik. (...) A helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában rögzíti a megállapodás szerinti működési feltételeket, a megállapodás megkötését, módosítását követő harminc napon belül.”*

Az Njtv. 80. § (3) bekezdése sorolja fel a közigazgatási szerződés kötelező elemeit.⁸³ Ezek között a d) pontban található utalás az adatszolgáltatási feladatok teljesítésével kapcsolatos

⁸² Njtv. 80. § (1) A települési önkormányzat, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról. Az önkormányzati működés feltételei és az ezzel kapcsolatos végrehajtási feladatok:

- a) a helyi nemzetiségi önkormányzat részére annak saját székhelyén havonta igény szerint, de legalább harminckét órában, az önkormányzati feladat ellátásához szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiség ingyenes használata, a helyiséghez, továbbá a helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségek és fenntartási költségek viselése;
- b) a helyi nemzetiségi önkormányzat működéséhez (a testületi, tisztségviselői, képviselői feladatok ellátásához) szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása;
- c) a testületi ülések előkészítése, különösen a meghívók, az előterjesztések, valamint a testületi ülések jegyzőkönyvei esetében, továbbá a jegyzőkönyvek benyújtásában való közreműködés és valamennyi hivatalos levelezés előkészítése és postázása;
- d) a testületi döntések és a tisztségviselők döntéseinek előkészítése, a testületi és tisztségviselői döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási, sokszorosítási, postázási feladatok ellátása;
- e) a helyi nemzetiségi önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási, iratkezelési feladatok ellátása;
- f) a jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszer használatának biztosítása, és
- g) az a)-f) pontban meghatározott feladatellátáshoz kapcsolódó költségek viselése a helyi nemzetiségi önkormányzat tagja és tisztségviselője telefonhasználata költségeinek kivételével.

⁸³ Njtv. 80. § (3) bekezdés: A (2) bekezdés szerinti megállapodásban rögzíteni kell

- a) a helyi önkormányzat és a helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetésének előkészítésével és megalkotásával, valamint a költségvetéssel összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével, továbbá a helyi nemzetiségi önkormányzat önálló fizetési számla nyitásával, törzskönyvi nyilvántartásba vételével és adószám igénylésével kapcsolatos határidőket és együttműködési kötelezettségeket, a felelősök konkrét kijelölésével,
- b) a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelezettségvállalásaival kapcsolatosan a helyi önkormányzatot terhelő ellenjegyzési, érvényesítési, utalványozási, szakmai teljesítésigazolási feladatokat, továbbá a felelősök konkrét kijelölését,
- c) a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelezettségvállalásának a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott szabályait, különösen az összeférhetlenségi, nyilvántartási kötelezettségeket,

előírásokra, feltételekre, de a nyilvánosság biztosításnak kérdése, a nemzetiségi önkormányzat működésének átláthatóságát biztosító feladatok felsorolása és a feladatellátás felelősei nem lettek egyértelműen rögzítve.

Az Njtv. fenti rendelkezései szerint a nemzetiségi önkormányzatok esetében a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának, illetve közös önkormányzati hivatalának a feladata annak biztosítása, hogy a nemzetiségi önkormányzat működése minden tekintetben jogszerű legyen. A szakmai segítségnyújtás terjedelmét, részleteit – így a nemzetiségi önkormányzat működésének átláthatóságát biztosító feladatok felsorolását és a feladatellátás felelőseit – az Njtv. 80. § szerinti megállapodásban fontos lenne kifejtetni és rögzíteni.

Mások a lehetőségei az országos nemzetiségi önkormányzatoknak, amelyek az Njtv. 121. §-a alapján rendelkeznek az általuk alapított költségvetési szervvel, az országos nemzetiségi önkormányzati hivatallal. Az Njtv. 88/A. §-ra figyelemmel a szervezeti és működési szabályzatban rögzített feladatokat, köztük a nyilvánosság biztosítását, az országos nemzetiségi önkormányzat működésének átláthatóságát az országos nemzetiségi önkormányzati hivatal saját hatáskörben köteles ellátni, biztosítani.

4.4. A közérdekű adat kiadásáért megállapítható költségtérítés

A költségtérítés megállapításának folyamatát az Infotv. a 29. § (3)-(6) bekezdésekben, valamint a költségtérítés-rendelet részletesen szabályozza.

A vizsgálat lefolytatásakor hatályban volt, költségtérítés megállapítására vonatkozó szabályok szerint az Infotv. 29. § (4) bekezdése kimondta, hogy *„[h] az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételeivel jár, vagy az a dokumentum vagy dokumentumrész, amelyről az igénylő másolatot igényelt, jelentős terjedelmű, illetve a költségtérítés mértéke meghaladja a kormányrendeletben meghatározott összeget, az adatigénylést a költségtérítésnek az igénylő általi megfizetését követő 15 napon belül kell teljesíteni. Arról, hogy az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételeivel jár, illetve a másolatként igényelt dokumentum vagy dokumentumrész jelentős terjedelmű, továbbá a költségtérítés mértékéről, valamint az adatigénylés teljesítésének a másolatkészítést nem igénylő lehetőségeiről az igénylőt az igény beérkezését követő 15 napon belül tájékoztatni kell”*.

A költségtérítés megállapítása vonatkozásában **2022. október 13. napjától új szabályok⁸⁴ alkalmazandók:** *„Az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az adatigénylés teljesítéséért - az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően - költségtérítést állapíthat meg akkor, ha a felmerült költség mértéke meghaladja a kormányrendeletben meghatározott, költségtérítésként megállapítható legalacsonyabb összeget, azzal, hogy az így meghatározott költségtérítés összege ekkor sem haladhatja meg a kormányrendeletben meghatározott legmagasabb összeget. A költségtérítés összegéről, valamint az adatigénylés teljesítésének a másolatkészítést nem igénylő lehetőségeiről az igénylőt az igény beérkezését követő 15 napon belül tájékoztatni kell. [Infotv. 29. § (3) bekezdés]*

d) a helyi nemzetiségi önkormányzat működési feltételeinek és gazdálkodásának eljárási és dokumentációs részletszabályaival, a belső ellenőrzéssel, valamint az ezeket végző személyek kijelölésének rendjével, és az adatszolgáltatási feladatok teljesítésével kapcsolatos előírásokat, feltételeket.

⁸⁴ file:///C:/Users/NAIH-210/Desktop/Tajekoztato_a_kozerdeku_adatigennyvel_osszefuggo_koltsegteritesre_vonatkozo_szabalyok_modositasarol.pdf

Az Infotv. 29. § (4) bekezdése a fentieket azzal egészíti ki, hogy „*Ha az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv a (3) bekezdés szerint költségtérítést állapít meg, az adatigénylést a költségtérítésnek az igénylő általi megfizetését követő 15 napon belül kell teljesíteni.*”

Az Infotv.-beli rendelkezések alapján a költségtérítés megállapításának tényéről és annak összegéről az adatigény teljesítését megelőzően kell tájékoztatni az igénylőt. A tájékoztatás kézhezvételét követően 30 nap áll az igénylő rendelkezésére, annak érdekében, hogy nyilatkozzon, továbbra is fenntartja-e adatigényét. Az információszabadság, mint alapjog érvényesüléséhez szükséges az is, hogy az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítésről szóló tájékoztatás kellően részletes legyen, abban a közfeladatot ellátó szervek kötelesek feltüntetni minden olyan indokot, illetőleg költségelemet, amelyek a megállapított összeg megalapozottságát támasztják alá.

A megfelelő tájékoztatás ugyanis nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az adatigénylő valóban tisztában legyen azzal, miért, mekkora összegű költségtérítést kell megfizetnie ahhoz, hogy a megismerni kívánt adatok birtokába jusson. A tájékoztatás alapján képes lesz a megfelelő döntést hozni a tekintetben, hogy megfizeti-e az adatkezelő által megállapított költségtérítés, vagy az összeg tekintetében él az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekkel.

Hangsúlyozandó, hogy a közfeladatot ellátó szervek a közérdekű adatigénylések teljesítésekor nem szolgáltatást nyújtanak, hanem az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogból eredő kötelezettségeiket teljesítik, ebből következően a közérdekű adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegéről nem kell számlát kiállítania az adatkezelőnek.

4.5. Elektronikus közzétételi kötelezettség

Az Infotv. 37. § (1) alapján a közzétételre kötelezett szerv a tevékenységéhez kapcsolódóan az 1. melléklet szerinti általános közzétételi listában meghatározott adatokat az 1. mellékletben foglaltak szerint közzéteszi.

Az Infotv. a közérdekű adatok megismerhetővé tételének három módját szabályozza: az általános tájékoztatási kötelezettséget [Infotv. 32. §], az egyedi adatigénylés alapján történő adatszolgáltatást [Infotv. 28. §-31. §] és az egyedi adatigénylés nélküli közzétételt [proaktív adatszolgáltatást, Infotv. 33. §-37. §].

Az elektronikus közzétételi kötelezettségre vonatkozó, az Infotv. 23. alcímében található közzéteendő adatok körét, az általános közzétételi listát az Infotv. 1. számú melléklete tartalmazza. Az Infotv. 37. § (1) bekezdése alapján minden közfeladatot ellátó szerv – az országos vagy térségi feladatot el nem látó közoktatási intézmények kivételével – köteles „*tevékenységéhez kapcsolódóan az 1. melléklet szerinti általános közzétételi listában meghatározott adatokat az 1. mellékletben foglaltak szerint közzétenni*”.

Az Infotv. 33. § (1) bekezdése alapján a kötelezően közzéteendő közérdekű adatokat [Infotv. 37. § és 1. számú melléklet] internetes honlapon, digitális formában, bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, kinyomtatható és részleteiben is adatvesztés és -torzulás nélkül kimásolható módon, a betekintés, a letöltés, a nyomtatás, a kimásolás és a hálózati adatátvitel szempontjából is díjmentesen kell hozzáférhetővé tenni (a továbbiakban: elektronikus közzététel).

Az Infotv. 33. § (3) bekezdése szerint, tekintettel arra, hogy a területi és helyi szervek tekintetében, például a települési önkormányzatok számára nem kötelező önálló honlap fenntartása, így választásuk szerint saját vagy társulásaik által közösen működtetett, illetve a felügyeletüket, szakmai irányításukat vagy működésükkel kapcsolatos koordinációt ellátó szervek által fenntartott honlapon is elegendő lehetnek elektronikus közzétételi kötelezettségüknek.

4.6. A veszélyhelyzet idején az egyes adatigénylési rendelkezésektől való eltérésről szóló 521/2020. (XI. 25.) Korm. rendelet alkalmazhatósága

Az Infotv. 29. § (1) bekezdése szerint a közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az igény beérkezését követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 15 napon belül tesz eleget.

Az 521/2020. (XI. 25.) Korm. rendelet ezt a határidőt megnöveli, de nem valamennyi közérdekű adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv esetében teszi lehetővé a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítési határidejének 15 nap helyett 45 napban történő megállapítását.

A Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése szerint a 45 napos válaszadási határidő alkalmazásának feltétele, „[...] ha valószínűsíthető, hogy az igénynek az Infotv. 29. § (1) bekezdése szerinti határidőben való teljesítése a közfeladatot ellátó szerv veszélyhelyzettel összefüggő feladatai ellátását veszélyeztetné. Erről az igénylőt az igény beérkezését követő 15 napon belül tájékoztatni kell.”

A Korm. rendelet 1. § (3)-(5) bekezdéseire vonatkozó alkotmányos követelmény megállapításáról szóló 15/2021. (V. 13.) AB határozat [vonatkozó bekezdéseiben az Alkotmánybíróság kifejtette: „[31] [A]z Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése értelmében „különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása - a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)-(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével - felfüggeszthető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható”. [...] [39] Általánosságban kijelenthető: a koronavírus-járvány leküzdése, ezen belül az egészségügyi, társadalmi és gazdasági hatásainak a csökkentése, a károk enyhítése olyan célok, amelyek alkotmányosan igazolják az alapjogok korlátozását, így a közérdekű adatok megismeréséhez való jognak a korlátozását is. [40] Az R. maga rögzíti, hogy a korlátozó szabály csak szükséges esetben alkalmazható, akkor, ha az adott szerv veszélyhelyzettel összefüggő közfeladatának ellátását veszélyeztetné a korábbi válaszadás. Az R. szövegezéséből egyértelmű, hogy az Infotv. rendelkezéséhez képest későbbi válaszadás elkerülhetetlenül szükséges ahhoz, hogy az adatkezelő szerv eredményesen működjön közre a koronavírus-járvány leküzdésében. [41] Absztrakt módon nem jelenthető ki az sem, hogy a szabályozás aránytalan alapjog-korlátozást valósítana meg: a koronavírussal szembeni védekezésben való közreműködés, mint alkotmányos cél arányban van azzal a hátránnyal, hogy az adatigénylő csak 45, illetve 90 napon belül jut a kért információhoz. [43] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított panasz keretei között csak a szabályozás alkotmányosságát vizsgálhatta; e vizsgálat alapján jutott arra a következtetésre, hogy nem sérti a válaszadási határidő felemelése a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, ha az valóban szükséges a járvány leküzdéséhez. [44] Az Abh. rámutatott, hogy az információszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni (Indokolás [39]). Nem csupán az R. szövegéből, hanem az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdéséből is következik, hogy az R. nem jelentheti a válaszadási határidő automatikus meghosszabbodását a különleges jogrend időtartama alatt.

A szabályozás csak akkor marad az alkotmányos értelmezési tartományban, ha az adatkezelő nem csupán általánosan hivatkozik a veszélyhelyzetre, hanem valóban valószínűsíti, hogy milyen közfeladatának ellátása került volna veszélybe, ha az Infotv.-ben rögzített határidőn belül kellett volna teljesítenie a válaszadási kötelezettségét. A valószínűsítés nem jelenthet pusztán általános hivatkozást a járványra, hanem az esetlegesen ellátatlanul maradó közfeladatot ténylegesen nevesíteni kell. Ennek elmaradása ugyanis megkérdőjelezi a szabályozás szükségességét, ami a fentiek értelmében a jogkorlátozás feltétele. [45] Az R.-nek az az értelmezése felel tehát meg az Alaptörvénynek, amelynek alkalmazása során az adatkezelő valószínűsíti, hogy miért az R. és nem az Infotv. szabályai szerinti határidőben válaszolta meg az adatigénylést. A világjárvány a társadalom mellett az állami szerveket is kihívás elé állítja, amelyek akár a megnövekedett feladatteher, akár a munkatársak megbetegedése miatt szembesülnek új kihívásokkal. A válaszadási határidő megnövekedésének (és ezzel a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozásának) számos alkotmányosan elfogadható indoka lehet, az azonban garanciaként következik az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdéséből, hogy az Infotv. szerinti határidőtől való eltérés konkrét okaira az adatkezelőnek kell rámutatnia. [...]"

Főszabály szerint az információszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni, ezért nem csupán a Korm. rendelet szövegéből, hanem az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdéséből is következik, hogy a Korm. rendelet nem jelentheti a válaszadási határidő automatikus meghosszabbodását a különleges jogrend időtartama alatt. A szabályozás csak akkor marad az alkotmányos értelmezési tartományban, ha az adatkezelő nem csupán általánosan hivatkozik a veszélyhelyzetre, hanem valóban valószínűsíti, hogy milyen közfeladatának ellátása került volna veszélybe, ha az Infotv.-ben rögzített határidőn belül kellett volna teljesítenie a válaszadási kötelezettségét. A valószínűsítés nem jelenthet pusztán általános hivatkozást a járványra, hanem az esetlegesen ellátatlanul maradó közfeladatot ténylegesen nevesíteni kell. Ennek elmaradása ugyanis megkérdőjelezi a szabályozás szükségességét, ami a fentiek értelmében a jogkorlátozás feltétele.

A válaszadási határidő megnövekedésének (és ezzel a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozásának) számos alkotmányosan elfogadható indoka lehet, az azonban garanciaként következik az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdéséből, hogy az Infotv. szerinti határidőtől való eltérés konkrét okaira az adatkezelőnek kell rámutatnia.

A veszélyhelyzeti jogszabályok nem állapítottak és jelenleg sem állapítanak meg **a nemzetiségi önkormányzatok számára a veszélyhelyzettel összefüggésben kötelezően ellátandó közfeladatot.**

Az Njtv. összhangban az Mötv.-vel részletesen, garanciális elemekkel bővítve, szabályozza a helyi önkormányzat – illetékességi területén élő nemzetiségi közösséggel, a nemzetiségi közösséghez tartozó személlyel, a nemzetiségi önkormányzatokkal és szervezetekkel kapcsolatos – kötelező feladatait. A nemzetiségi önkormányzat jogi személy. A nemzetiségi önkormányzati feladat- és hatáskörök a nemzetiségi önkormányzat testületét illetik meg, a nemzetiségi önkormányzatot az elnök képviseli. A települési nemzetiségi önkormányzat testülete a képviselő-testület, a területi és az országos nemzetiségi önkormányzat testülete a közgyűlés. Az Njtv. 78. § (1) bekezdése értelmében a nemzetiségi önkormányzatnak az Njtv. állapíthat meg kötelező feladat- és hatáskört, ezzel egyidejűleg a kötelező feladat- és hatáskör ellátásához az Országgyűlés biztosítja az azzal arányban álló forrást és eszközrendszert.

Az Njt. 153. § (1) bekezdésének értelmében, amennyiben az Njtv. eltérően nem rendelkezik, a nemzetiségi önkormányzatokra és az átalakult nemzetiségi önkormányzatokra alkalmazni kell a helyi önkormányzatokra vonatkozó jogszabályokat. Ebből következően az Infotv. rendelkezései a nemzetiségi önkormányzatokra is vonatkoznak. A veszélyhelyzethez kapcsolódó speciális példa, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (Kat.) 46. § (4) bekezdése alapján veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolta. A Kat. 46. § (4) bekezdése a nemzetiségi önkormányzatokra is alkalmazandó volt, esetükben a képviselő-testület, közgyűlés feladat- és hatáskörét a koronavírus-világjárvány elleni védekezés miatti veszélyhelyzetben a Kat.-ban megállapított megszorításokkal az elnök gyakorolhatta.

V. A Hatóság és a nemzetiségi biztoshelyettes közös vizsgálata, a célok és a beérkezett válaszok áttekintése

Már az I. fejezetben is nevesítettük az A KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 azonosító számú „Az információs szabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” című kiemelt projektet, melynek keretében a Hatóság átfogóan foglalkozott a nemzetiségi önkormányzatok vonatkozásában az információs szabadság érvényesülésével.

Emellett a Hatóság elnöke hivatalból közös vizsgálat lefolytatását kezdeményezte, melynek speciális témakörére tekintettel – azaz, hogy a transzparencia, az információs szabadság érvényesülése a nemzetiségi önkormányzatok működésével összefüggésben került áttekintésre, elemzésre – bevonta közreműködő partnerként a Nemzetiségi Biztoshelyetest.

A közös vizsgálat keretében kiemelten fontos volt a nemzetiségi önkormányzatok működési átláthatóságának érvényesülését, ehhez kapcsolódóan az elektronikus közzététellel és a közérdekű adatigényléssel kapcsolatos folyamatokat esetlegesen gátló elvi és gyakorlati akadályok feltárása.

Erre figyelemmel vizsgálták:

- mely területeken, hogyan és milyen mértékben valósul meg a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatokkal kapcsolatos kötelezettség teljesítésekor a helyi nemzetiségi önkormányzatok és a helyi önkormányzatok, illetve polgármesteri hivatalok közötti együttműködés;
- a nemzetiségi önkormányzatok e kérdéskörrel összefüggésben milyen feladatokat látnak el és milyen nehézségekkel találkoznak;
- az Njtv. 80. § (3) bekezdése alapján kötelezően megkötendő együttműködési megállapodás tartalma az információs szabadság alapjog érvényesülését biztosító feladatok tekintetében pontosan került-e megfogalmazásra, abból a kötelezett fél egyértelműen beazonosítja-e a feladatellátással kapcsolatos kötelezettségét;
- az együttműködési megállapodás alapján a helyi önkormányzatok, illetve polgármesteri hivatalok elegendő és megfelelő segítséget nyújtanak-e a helyi nemzetiségi önkormányzatok részére.

A közös vizsgálat célja, hogy a feltárt problémákat, megállapításokat, valamint az azok megoldását célzó szakmai javaslatokat a közreműködő közjogi tisztségviselők jelentésben foglalják össze.

5.1. A szakmai irányító és felettes szervek válasza

A Miniszterelnökség területi közigazgatásért felelős államtitkára 2021. november 26-án kelt levelében a Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkársága, valamint a Belügyminisztérium Társadalmi Felzárkóztatásért Felelős Helyettes Államtitkársága által – a fővárosi és valamennyi megyei kormányhivatal közreműködésével – összegzett tapasztalatokról adott tájékoztatást. A vizsgálat a 2014. évi őszi választásoktól 2021. július 20-ig tartó időszakra vonatkozott, a beérkezett válaszok a megkeresésben feltett kérdések, témakörök szerint csoportosítva kerülnek bemutatásra.

1. Melyek a nemzetiségi önkormányzatok működésének nyilvánosságát, átláthatóságát biztosító jogszabályi rendelkezések érvényesülésének törvényességi tapasztalatai, az alkalmazott törvényességi felügyeleti eszközök, valamint azok hatékonysága, kiemelt figyelemmel a kormányhivatalokhoz beérkezett jegyzőkönyvekben tapasztaltakra, a nemzetiségi önkormányzatok által működtetett honlapokra, közérdekű és közérdekből nyilvános adatok kezeléséből adódó törvényességi vizsgálatokra vonatkozóan?

A szakmai felügyeleti tevékenységet ellátó kormányhivatalok tájékoztatása alapján megállapítható, hogy az országos, a területi és a települési nemzetiségi önkormányzatok többnyire átláthatóan működtek a vizsgált időszakban, kirívóan súlyos törvénysértések nem történtek. A kibocsátott törvényességi felhívások jelentős részére a késedelmes vagy hiányos jegyzőkönyvek felterjesztésének a gyakorlata miatt került sor.

Egyes esetekben – országos, területi és települési szinten is – az ülések összehívásának, valamint az ülések megtartásának módja vezetett jogsértéshez. Előfordult, hogy a nemzetiségi önkormányzat elnöke olyan testületi ülést hívott össze, amelyen a képviselők személyesen nem jelentek meg, hanem interneten keresztül, elektronikus úton tartották meg az ülést, és a képviselők a szavazatokat írásban adták le. Ezen esetben a törvényességi felügyeleti eljárás eredményeképpen az ülést újra össze kellett hívni, miután a nem megfelelően összehívott üléseken meghozott döntések nem tekinthetők érvényes döntésnek.

A testületi ülés tartásával kapcsolatos gyakori problémák között említették a zárt ülés kérdésének helytelen megítélését. E jogintézményhez kapcsolódó jogsértésként említendő az az eset, amikor az érintett kérése ellenére sem rendelték el a zárt ülést, az nyílt ülésként folytatódott tovább, más esetben az érintett nyilatkozatát sem az ülés előtt írásban, sem az ülésen nem kérték arra nézve, hogy kérte-e a zárt ülés tartását. Arra is volt példa, hogy kötelezően zárt ülésen tárgyalandó esetben sem tartottak zárt ülést (pl. kiténtetési ügy tárgyalásakor) vagy, hogy a nemzetiségi önkormányzat több olyan napirendi pontot is zárt ülésen tárgyalt, amelyek tárgyalása tárgykörüknél fogva zárt ülésen nem is lehetséges. Ezekben az esetekben a nyilvánosság mellett sérült az adatok védelméhez fűződő érdek is. A helyes joggyakorlat követésére az illetékes kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárás keretében felhívta az érintett nemzetiségi önkormányzatok elnökeinek a figyelmét.

A nyilvánosság tárgyköréhez szorosan kapcsolódik a testületi üléseken történő nemzetiségi nyelvhasználat, hiszen a hazánkban élő és nemzetiségi képvisellel rendelkező állampolgárok részéről adott esetben elvárható, hogy az ülések az általa értett nyelven folyjanak. A tapasztalataik szerint a nyelvhasználat elsődlegesen a nemzetiségi nyelv szóbeli érintkezésben való használatára korlátozódik. Néhány esetben azonban előfordult, hogy nemzetiségi önkormányzatok testületi üléseiről készült jegyzőkönyvek nemcsak magyar nyelven, hanem vegyesen, magyar és nemzetiségi nyelven, vagy csak a nemzetiség nyelvén készültek.

A roma nemzetiségi önkormányzatok esetében is hasonló megállapítások kerültek megfogalmazásra, vagyis jellemzően jogszerűen, nyilvános ülések keretében hozták meg döntéseiket. Néhány kivételtől eltekintve a zárt ülések követelményeinek betartása is javuló tendenciát mutatott.

Az ülések nyilvánosságáról általában a helyben szokásos módon értesítették a lakosságot, azaz a meghívót a szervezeti és működési szabályzatuk alapján kifüggesztették, így értesítve az érdeklődőket. A lakosság a roma önkormányzatok üléseinek tartalmáról a polgármesteri hivatalok hirdetőtábláiról értesülhetett. A beszámolók szerint az ülések iránti érdeklődés a lakosság részéről csekély volt, ez alól kivételt képezett a rendezvénnyel kibővített közmeghallgatás.

A kormányhivatalok által biztosított információk alapján megállapítható, hogy valamennyi országos nemzetiségi önkormányzat rendelkezik saját honlappal, azonban a területi és a települési nemzetiségi önkormányzatok esetében, beleértve a roma önkormányzatokat is, ez nem mondható el: elsősorban a helyi önkormányzatok vagy az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott webhelyen teszik közzé a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatokat. Az így közzétett adatok köre jellemzően minimális, többnyire csak a képviselők és az önkormányzat alapadatai, néhány esetben jegyzőkönyvek és SZMSZ-ek lelhetőek fel, amit ritkán frissítenek, így sok esetben az adatok is elavultak.

A nyilvánosságot erősíti ugyanakkor, hogy több nemzetiségi önkormányzat, és néhány, általában nagyobb szervezettséggel, támogatottsággal bíró roma önkormányzat is rendelkezett saját oldallal a közösségi médiában (pl.: Facebook), amely oldalakon a nemzetiségi önkormányzatok a működésükkel kapcsolatos információkat tettek közzé. A kormányhivataloknak a honlapok folyamatos ellenőrzésére nincs hatáskörük, azok adattartalmát kizárólag ügyedi ügyek vonatkozásában vizsgálják.

2. A nemzetiségi önkormányzatok fordultak-e segítségért a kormányhivatalokhoz, illetve jelezték-e aggályaikat az önkormányzati működést jelentősen befolyásoló, a helyi önkormányzatoknak és a nemzetiségi önkormányzatoknak a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 80-86. § szerinti együttműködése kapcsán megkötött megállapodás során jelentkező problémák tekintetében?

Az Njtv. előírja, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat hivatala biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról. A megyei önkormányzat a területi nemzetiségi önkormányzattal, a települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan közigazgatási szerződésben állapodik meg.

A közigazgatási szerződések vonatkozásában megállapítható, hogy valamennyi nemzetiségi önkormányzat rendelkezik a helyi önkormányzattal megkötött megállapodással, ugyanakkor több esetben előfordult, hogy a helyi és a nemzetiségi önkormányzat közötti együttműködési megállapodást az érintettek határidőben nem vizsgálták felül. A kormányhivatalok e körülményt hivatalból észlelték és törvényességi felügyeleti jogkörben felhívták az önkormányzatokat a mulasztás orvoslására.

Néhány esetben a nemzetiségi önkormányzatok jelzéssel éltek a kormányhivatalok felé bemutatva az együttműködési megállapodások megkötésével összefüggésben a települési önkormányzat által felajánlott helyiséggel, tárgyi eszközök biztosításával, illetve egyéb, az együttműködési megállapodás tartalmával kapcsolatos aggályaikat. A kormányhivatalok a törvényi kötelezettségek megfelelő módon történő biztosítása érdekében segítették a felek megegyezését és konszenzus kialakítását. Előfordult azonban, hogy a kormányhivatal egyeztetési eljárása a felek között nem vezetett eredményre, és végül a felek közötti együttműködési megállapodást – annak tartalma megállapításával – a bíróság hozta létre ítéletében.

3. A nemzetiségi önkormányzatok kérték-e a kormányhivatalok segítségét a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerésére irányuló kérelmek, illetve a közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat tartalmazó dokumentumok nyilvánossága vonatkozásában?

A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerésére irányuló kérelmek, illetve a közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat tartalmazó dokumentumok nyilvánossága vonatkozásában megállapítható, hogy a nemzetiségi önkormányzatok – beleértve a roma nemzetiségi önkormányzatokat – többsége nem élt a kormányhivatalok segítségével, ezzel összefüggésben nem érkezett számottevő megkeresés hozzájuk. Azokban az esetekben, amikor a nemzetiségi önkormányzatok vagy a nemzetiségi képviselők a kormányhivatalok segítségét kérték a vizsgált kérdésben, ott a kormányhivatalok többségében telefonos, szóbeli tájékoztatást adott. Ilyen formában tisztázták például azt is, hogy az Infotv. rendelkezései a nemzetiségi önkormányzatokra is vonatkoznak.

Közérdekű és közérdekből nyilvános adatigénylések keretében a kérelmek jellemzően az adott nemzetiségi önkormányzat testületi üléseiről készült jegyzőkönyvek, valamint a nemzetiségi önkormányzatot, illetve nemzetiségi képviselőt érintő bírósági döntések megismerésére irányultak.

Az igénylők számára a nemzetiségi önkormányzatok jegyzőkönyveinek a másolatát – figyelemmel a zárt ülésre vonatkozó speciális rendelkezésekre – a kormányhivatalok minden esetben rendelkezésre bocsátották.

Emellett arra is volt példa, hogy a személyes adatokkal való visszaéléstől tartva az egyik nemzetiségi önkormányzat elnöke vizsgálatot kezdeményezett a kormányhivatalnál a helyi önkormányzattal szemben, mert a közérdekű adatigénylés teljesítése keretében olyan szociális tárgyú ügyiratokat is átadtak az adatigénylőknek, amelyek személyes adatokat (név, lakcím, települési támogatási összege) tartalmaztak, jellemzően támogatásban részesülő roma lakosokét. A kormányhivatal az Möt. 133. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében tájékoztatást kért az önkormányzat polgármesterétől. A polgármester az esetről részletesen tájékoztatta a kormányhivalt és kitért arra, hogy a szükséges intézkedéseket megtette a jövőbeni hasonló eljárás elkerülése érdekében. A kormányhivatal a vizsgálat eredményéről szóló tájékoztatás mellett felhívta az elnök figyelmét arra, hogy a személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülése érdekében mely szervek rendelkeznek hatáskörrel.

4. A szakmai irányító, illetve a kormányhivatal rendelkezik-e információval a tekintetben, hogy a nemzetiségi önkormányzatok a saját szervezetük, vagy az adminisztratív és egyéb feltételeket biztosító polgármesteri hivatalokkal közösen látják-e el a felügyeleti szerv felé teljesítendő feladataikat?

A kormányhivatalok válasza alapján megállapítható, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok, közöttük az Országos Roma Önkormányzat is rendelkezik saját hivatali szervezettel, a felügyeleti szerv felé kötelezettségeiket saját hivatali szervezetük útján teljesítik.

A területi és a települési nemzetiségi önkormányzatok, beleértve a roma nemzetiségi önkormányzatokat is, nem rendelkeznek saját hivatali apparátussal. A helyi önkormányzatok biztosítják a helyi nemzetiségi önkormányzatok működéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket, aktívan részt vesznek a szakmai segítségnyújtásban. A nagyobb városok esetében a nemzetiségi önkormányzatok működését önálló (nemzetiségi) referens is segíti.

A roma nemzetiségi önkormányzatok törvényességi felügyeletének szakmai irányítója kiemelte, hogy a roma önkormányzatok társadalmi kihívásokhoz igazodó közéleti szerepvállalási és feladatellátó képessége, felkészültsége, eszközökkel és információval való ellátottsága folyamatos fejlesztésre szorul.

A nemzetiségi önkormányzatok és képviselők szakmai felkészültsége, aktivitása, információhoz való hozzáférése, a digitális írástudás, digitális és irodai eszközökkel való ellátottsága, használata során helyi közösséget érintő döntéshozatalban való részvétele jelentősen javítandó.

5. A szakmai irányító álláspontja szerint, mely kérdésekben, milyen módon és mértékben tudnak segítséget nyújtani a nemzetiségi önkormányzatok számára a kormányhivatalok?

A területi és a települési nemzetiségi önkormányzatok nem rendelkeznek saját hivatali szervezettel. A kormányhivatalokat a területi és a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők több alkalommal keresik meg telefonon, írásban vagy személyesen, s kormányhivatalok munkatársai iránymutatást nyújtanak az érintettek számára. Többségében az Njtv. rendelkezéseinek gyakorlati végrehajtásával, értelmezésével kapcsolatos kérdésekre, a nemzetiségi feladatkörök tisztázásával, a képviselők juttatásaival, költségterítésével, a gazdálkodással és a központi költségvetésből származó pénzeszközök felhasználásával, valamint a nemzetiségi önkormányzatok veszélyhelyzet alatti törvényes működésével összefüggésben adtak szakmai állásfoglalást, tájékoztatást.

A szakmai irányító álláspontja szerint a kormányhivatalok a területi és a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők részére a jegyzőkönyvek készítésével, a feladatalapú és működési támogatások felhasználásával kapcsolatos szabályok és tapasztalatok vonatkozásában nyújthatnának még több szakmai segítséget, akár évente megtartott tájékoztató fórum vagy képzés keretében. Továbbá jelentős segítség lenne a területi és a települési nemzetiségi önkormányzatoknak – a nemzetiségi önkormányzatok munkáját érintő jogszabályok módosulása esetén – egy hivatalból megküldött, a jogszabályi változásokat összefoglaló tájékoztatás.

6. A felmerült problémák között melyek a legégetőbbek a nemzetiségi önkormányzatok feladatellátása területén? Melyek a megoldási javaslatok?

A SARS-CoV-2 koronavírus okozta tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzésére, illetve következményeinek elhárítására a veszélyhelyzet idején tett rendkívüli intézkedések következtében a 2020. évben és 2021. év első félévében nem, vagy csak korlátozottan voltak elláthatóak a kulturális autonómiával, a nemzetiségi léttel és az érdekképviselettel kapcsolatos feladatok.

A korábbi költségvetési törvények alapján a nemzetiségi önkormányzatok számára rendelkezésre álló forrás tekintetében meghatározó jelentőségű feladatalapú támogatás mértékét ezeknek a feladatoknak az ellátása határozta meg. A járványhelyzet kiszámíthatatlansága miatt a nemzetiségi önkormányzatok számára aggodalmat okozott a jövőbeni finanszírozás bizonytalansága.

A jogalkotó – a nemzetiségi önkormányzatokkal történt széleskörű egyeztetést követően – a 2021. évre vonatkozó költségvetési törvény módosítása, továbbá a 2022. évre vonatkozó költségvetési törvény megalkotása során megoldási javaslattal élt a vizsgált kérdés vonatkozásában. A 2022. évre vonatkozó feladatalapú támogatásra az a helyi nemzetiségi önkormányzat jogosult, amely nemzetiségi önkormányzat a költségvetési évet megelőző évben megtartott legalább kettő képviselő-testületi ülésre vonatkozó jegyzőkönyvét a fővárosi és megyei kormányhivatal részére benyújtja, továbbá a 2022. évi feladatalapú támogatás megalapozását szolgáló feladatmutató pontszám mértéke a helyi nemzetiségi önkormányzat 2018. év és 2020. év között kapott pontszámainak átlaga. Az előbbiek során ismertetett szabályozás lehetővé teszi, hogy a 2021. évben korlátozottan ellátható kulturális autonómiával, a nemzetiségi léttel és az érdekképviseléssel kapcsolatos feladatok esetén is biztosítva legyen – a 2022. évben – a nemzetiségi önkormányzatok finanszírozása.

A roma nemzetiségi önkormányzatok esetében a Belügyminisztérium a feladatellátás terén felvetődött speciális problémaként a képviselők mandátum gyakorlásához, illetve a képviselői jogviszony megszűnéséhez kapcsolódó kötelezettségek teljesítésének elmulasztását, a méltatlansági ügyek rendezését nevezte meg. Fontos elemként emelte ki az adott költségvetési évet megelőző költségvetési vagy pályázati források nem rendeltetésszerű felhasználásából eredő NAV inkasszónak vagy más jellegű – a nemzetiségi önkormányzatok részére járó működési és feladatalapú támogatás terhére történő – visszafizetési kötelezettségnek, és a szabályszerű elszámolásnak a kérdését.

7. A szakmai irányító rendelkezik-e információval a nemzetiségi önkormányzatok által átvett köznevelési, kulturális és szociális intézmények működési megfélelősége vonatkozásában? A fenntartó önkormányzatok fordulnak-e szakmai támogatásért a szakmai irányítóhoz, ha igen, mely területeket érintően?

A nemzetiségi önkormányzatok által átvett köznevelési, kulturális és szociális intézmények működése vonatkozásában a vizsgált időszakban az Emberi Erőforrások Minisztériuma volt az illetékes szakmai irányító. Az Njtv. 2020. évi átfogó módosítása révén az országos nemzetiségi önkormányzatok önként vállalt közfeladatai kiegészültek – az érintett miniszter engedélyével történő – szociális ellátó intézmény alapításával és fenntartásával.

Az egyedi ügyek vonatkozásában kiemelendő a nemzetiségi nevelési-oktatási feladat ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyonnak a fenntartó nemzetiségi önkormányzat tulajdonába adása kötelezettségének előírása. Az Njtv. 2020. július 1-jei módosítása előírja, hogy amennyiben a nemzetiségi nevelési-oktatási feladat ellátását szolgáló intézmény fenntartói jogát a nemzetiségi önkormányzat 2020. július 1-je előtt vette át a helyi önkormányzattól, akkor a helyi önkormányzat legkésőbb 2021. január 1-jéig a köznevelési közfeladat ellátásához kapcsolódó ingó és ingatlan vagyon vonatkozásában tulajdon-átruházási szerződést köt a nemzetiségi önkormányzattal. Az Njtv. előírja továbbá, hogy az ingó és ingatlan vagyont ingyenesen kell a fenntartó nemzetiségi önkormányzat tulajdonába adni. A szakterület állásfoglalásokkal, tájékoztatókkal, és az érintett hatóságokkal történő koordináció megszervezése révén segítette a nemzetiségi önkormányzatokat a hivatkozott szerződések megkötésében.

A roma nemzetiségi területen az anyagi erőforrások és a felkészült szakmai képzettséggel is rendelkező szakemberek hiányában nem jellemző az intézmény-átvételi kezdeményezés. Nemzetiségi intézményekkel jelenleg az Országos Roma Önkormányzat rendelkezik, amely 2017-ben korábbi nyolc intézményét átszervezte, és jelenleg hat intézményt működtet: Országos Roma Foglalkoztatási Központ, Országos Roma Kulturális és Média Centrum, Országos Roma Misszió, Országos Roma Sportközpont, valamint a Tiszapüspöki és Szirák településen fenntartott oktatási intézmények (amelyekben összesen 330 fő tanul). Ez utóbbi két településen élő lakosság több, mint fele roma származású, Tiszapüspökiben általános iskola, Szirákon szakiskola és 2018/2019. tanévtől érettségig adó képzés működik. Az elmúlt években a fenntartó Országos Roma Önkormányzat – lehetőségeihez mérten – folyamatosan fejlesztette iskoláit, a minimális eszközjegyzékben előírtak teljesítése, az eszközpark bővítése, az infrastruktúra állagmegóvása folyamatos volt.)

A roma nemzetiségi iskolák felszereltsége, anyagi erőforrásai elmaradtak az állami fenntartású iskolákétól, ezért a színvonalas oktatási körülmények megteremtése érdekében az Országos Roma Önkormányzat 2020-ban támogatási kérelemmel fordult a Belügyminisztériumhoz. A kérelem szakmai dokumentációja és a köznevelési intézmények felújítási költségeinek részletes költségvetése alapján a jelzett intézmények támogatásban részesültek. A beruházásra, felújításra elnyert pályázat a fent említett két roma köznevelési intézmény bővítését és felújítási munkálatait szolgálta. A szakmai irányító utalt arra is, hogy a Szirákon működő Teleki József Általános Iskola és Szakközépiskola tornatermének hiánya továbbra is megoldandó feladat, amely a szabályos működés alapfeltétele.

8. Jelenleg van-e folyamatban, illetve a jövőbeli jogalkotási tervek között szerepel-e olyan jogszabály, közjogi szervezetszabályozó eszköz megalkotása, amely hatást fog gyakorolni a nemzetiségi önkormányzatok és intézményeik transzparens működésére?

A nemzetiségi jogszabályokat folyamatosan felülvizsgálják a szakmai irányítók – a társadalmi igényekre és elvárásokra is figyelemmel – a nemzetiségi önkormányzatok és intézményeik transzparens működésének biztosítása érdekében. A válaszadás időszakában nem volt folyamatban, illetve a 2021. évi őszi jogalkotási tervben sem szerepelt olyan jogszabály vagy közjogi szervezetszabályozó eszköz megalkotása, amely szabályozási tárgykörében közvetlenül érintette volna a nemzetiségi önkormányzatok és intézményeik transzparens működését.

9. Rendelkeznek-e információval arról, hogy a nemzetiségi jogok és a sajátos nemzetiségi érdekek közül a nemzetiségi önkormányzatok mely jogok biztosítását preferálják, és melyek érvényesülését szeretnék erősíteni?

A szaktárcáknak nem volt tudomása a nemzetiségi önkormányzatok által megfogalmazott, a nemzetiségi jogok tárgykörét érintő jogalkotási javaslatról. Az Országgyűlés Magyarországi nemzetiségek bizottsága látja el a nemzetiségek képviselőit a törvényhozásban, célja a nemzetiségek alapvető jogai, egyéni nemzetiségi jogai, valamint a közösségi nemzetiségi jogok érvényesülése és érvényre juttatásának támogatása a döntéshozatalban való részvétellel.

A magyarországi nemzetiségek jogalkotásban történő részvételére a legutóbbi és egyben a legjelentősebb példa az Njtv. átfogó módosítása. A nemzetiségi-, valamint a nemzetiségi önkormányzati jogokat az Alaptörvény mellett az Njtv. tartalmazza. Az Njtv. meghatározza azokat a jogi kereteket, amelyek lehetővé teszik és biztosítják a nemzetiségek szabad identitásválasztása alapján az egyéni és közösségi jogaik érvényesülését, valamint a nemzetiségi lét megéléséhez szükséges intézményi alapokat. A 2020. évben az Njtv. átfogó felülvizsgálata és módosítása szükségessé vált.

A nemzetiségek saját országgyűlési képvisellete kezdeményezésére és előterjesztése alapján tárgyalhatta meg az Országgyűlés a felülvizsgálat eredményeként benyújtott törvényjavaslatot. A törvényjavaslat elkészítésében részt vettek a Magyarországi nemzetiségek bizottságának képviselői, a nemzetiségi országgyűlési képviselő, az országos nemzetiségi önkormányzatok képviselői, a Nemzetiségi Biztoshelyettes, a kormányhivatalok képviselői, valamint a szaktárcák képviselői. A módosítást az országgyűlési képviselők átfogó konszenzusával, négyötödös többséggel fogadta el az Országgyűlés 2020 júniusában.

A roma nemzetiségi önkormányzatok törvényességi felügyeletének szakmai irányítója kiemelte, hogy a roma nemzetiségi önkormányzatok működése, döntéseinek és döntéshozatali eljárásának jogszerűsége, a kormányhivatalok visszajelzésével is összhangban javuló tendenciát mutat. A tapasztalataik alapján a roma nemzetiségi önkormányzatok a kulturális rendezvények, gyermektáborok megszervezését, a gyermekek tanulmányi előmenetelét és az ösztöndíjazás valamilyen formáját részesítik előnyben. A roma nemzetiségi önkormányzatok tevékenységének átláthatóságát nagymértékben befolyásolja a médiajogok gyakorlásának visszaszorulása, a nemzetiségi média területén biztosított jogokkal a helyi szintű roma nemzetiségi önkormányzatok ritkábban élnek.

A nemzetiségi érdekek képvisellete, a nemzetiségi közfeladatok ellátása speciális jogi, közigazgatási tudást, illetve az oktatás, kultúra, média területét szabályozó ágazati jogszabályok ismeretét teszi szükségessé. A roma önkormányzati képviselők a klasszikus nemzetiségi közfeladatok ellátása mellett a roma közösségek sajátos társadalmi helyzetéből adódóan további oktatási, foglalkoztatási, lakhatási, egészségügyi, szociális feladatok ellátására kényszerülnek, továbbá a társadalmi előítéletek csökkentése érdekében fontos, hogy az eddigieknél hatékonyabban lássák el az őket megválasztó közösség érdekeinek képviselését.

A roma célcsoport speciális helyzetéből adódó közéleti szerepéhez képest kevés információval és gyenge érdekérvényesítő képességgel rendelkeznek, a gyakorlati tudás valamint a munkavégzéshez elengedhetetlen technikai háttér hiányosságai számos esetben digitális szakadékot eredményeznek. A roma önkormányzatok társadalmi kihívásokhoz igazodó közéleti szerepvállalási és feladatellátó képessége, felkészültsége, eszközökkel és információval való ellátottsága folyamatos fejlesztésre szorul.

VI. A kapcsolódó konkrét Hatósági ügyek bemutatása

6.1. Vizsgálat 1. – a közérdekű adatigénylés teljesítési határidejének meghosszabbítása miatti panasz

A panasz szerint 2020. november 30-án közérdekű adatigénylással fordult a beadványozó a nemzetiségi önkormányzathoz és az alábbi adatokat kérte megküldeni elektronikus másolatban az e-mail címére:

„A [...] 3 képviselő-testületi ülése kapcsán:

1. Ezen nyílt ülések előterjesztéseit, döntéseit, határozatait.
2. Ezen zárt ülések döntéseit, határozatait.
3. Ezen utolsó 3 képviselő-testületi ülés jegyzőkönyveit.”

A nemzetiségi önkormányzat a veszélyhelyzeti Korm. rendelet alapján az adatigénylés megválaszolására nyitva álló 15 napos határidőt további 45 nappal meghosszabbította.

Az Infotv. elektronikus közzétételi kötelezettséget megállapító rendelkezései⁸⁵ – melyek hatálya a nemzetiségi önkormányzatokra is kiterjed – lehetőséget biztosítanak a nemzetiségi önkormányzatnak, hogy akár saját honlapján hozza nyilvánosságra a kötelezően közzéteendő közérdekű adatokat. A közös fenntartású honlapon a közérdekű adatoknak a szervezetnek megfelelően elkülöníthetőknek kell lenniük.

A vizsgált ügyben az adatigénylő kizárólag olyan adatok, dokumentumok megismerését kérte a nemzetiségi önkormányzattól, melyek az általános közzétételi lista II. tevékenységre vonatkozó közzétételi egysége alapján kötelezően közzéteendő adatok. E tekintetben a Hatóság azt az álláspontot képviseli, hogy ezt az adatigénylést az Infotv. 30. § (2)⁸⁶ bekezdése szerint – az adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével, térítésmentesen – kell teljesíteni. A nemzetiségi önkormányzat SzMSz-e tartalmazta is ezt a teljesítési módot.

Az Infotv. 37/A. §-a állapít meg rendelkezéseket a közérdekű adatok központi elektronikus jegyzéke és az egységes közadatkereső rendszer kapcsán, emellett a 37/B. § (2) bekezdése hangsúlyozza, hogy a közérdekű adatokat tartalmazó adatbázisok, illetve nyilvántartások jegyzékének fenntartása, valamint a közadatkereső rendszerhez való csatlakozás nem ad mentesítést az elektronikus közzétételi kötelezettség teljesítése alól.

A helyi önkormányzat hivatalos weboldalán biztosított webhely áttekintését követően a Hatóság megállapította, hogy a nemzetiségi önkormányzat annak ellenére nem tett eleget az Infotv. 1. számú melléklete szerinti általános elektronikus közzétételi kötelezettségének, hogy arról a saját SzMSz-e egyértelműen rendelkezik és meghatározza a közzététel helyét, mely a települési önkormányzat saját honlapja.

A Hatóság elfogadhatatlannak tartotta a közérdekű adatigénylések teljesítési határidejének meghosszabbítását az alábbi okok miatt:

- 1) a megismerni kívánt adatok egyértelműen közérdekű adatok, melyeket a nemzetiségi önkormányzatnak az elektronikus közzététel körében nyilvánosságra kellett volna hoznia;
- 2) a testületi jegyzőkönyveket és azok mellékleteit az elnöknek jogszabályi kötelezettség alapján kell küldenie a területi illetékes Megyei Kormányhivatal vezetőjének, tehát az adatok az elnök rendelkezésére állnak;
- 3) az Njtv. 89. §-a és a nemzetiségi önkormányzat SzMSz 9. §-a szerint a nemzetiségi önkormányzat évente legalább négy ülést tart. A testületi ülésekkel (minimum négy ülés/év) kapcsolatban keletkező dokumentumok mennyisége nem indokolja az adatigénylés teljesítési időtartamának meghosszabbítását.

6.2. Vizsgálat 2. – a nemzetiségi önkormányzat elektronikus közzétételi gyakorlatának kifogásolása

A 2021. február 20-ai beadványban a panaszos a nemzetiségi önkormányzat közzétételi gyakorlatát kifogásolta, mely szerint az adatok nyilvánosságra hozatala titkosított, zárt PDF fájllokként történt.

⁸⁵ Infotv. 32. § - 37/B. §

⁸⁶ 30. § (2) Az adatigénylésnek közérthető formában és - amennyiben ezt az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv aránytalan nehézség nélkül teljesíteni képes - az igénylő által kívánt formában, illetve módon kell eleget tenni. Ha a kért adatot korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető az adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is. Az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni.

A Hatóság ellenőrizte a beadvány állításait, és meggyőződött arról, annak ellenére, hogy a közzétett dokumentumok letölthetőek, vannak azonban olyanok is, amelyek nem nyomtathatóak, amelyekből szövegrész nem másolható.

A Hatóság álláspontja szerint ebben az esetben a nemzetiségi önkormányzat az adatmegismerést korlátozott formában biztosította, megsértve az Infotv. 33. § (1)⁸⁷ bekezdését.

6.3. Vizsgálat 3. – az interneten közzétett tartalmak kifogásolása

2021. február 20-án érkezett beadvány szerint a nemzetiségi önkormányzat által interneten közzétett tartalmak nem felelnek meg a közzétételi kötelezettségben meghatározottaknak.

A megfelelő jogalkalmazás érvényre juttatása céljából a Hatóság részletesen kifejtette véleményét az önkormányzati működés során keletkező dokumentumok nyilvánossága, illetve a nem megismerhető adatok anonimizálása tekintetében.

Iratelv – adatelv érvényesülése

A nyilvános képviselő-testületi és bizottsági ülésen elhangzott előterjesztések, nyilatkozatok, az ott történt események közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatnak minősülnek, ezért az erre vonatkozó adatok, információk főszabály szerint bárki által szabadon, korlátozás nélkül megismerhetőek és terjeszthetőek.

Az AB, valamint a Hatóság eddigi gyakorlatát tekintve álláspontja szerint a testületi ülés nyilvánossága esetén mind az előterjesztések, a meghozott döntések, a szavazati arányok, mind pedig a jegyzőkönyv főszabály szerint nyilvános adatnak minősül. Ugyanakkor tekintettel az adatelv érvényesülésére előfordulhat az, hogy a nyilvános testületi ülés dokumentumaiban olyan adat is szerepel, mely nem közérdekű adat és nem közérdekből nyilvános adat. Ebben az esetben természetesen felismerhetetlenné kell tenni valamennyi érintett dokumentumban a védett adatot. Önmagában az a körülmény, hogy valamely védett, illetve védendő adat a nyilvános ülésen elhangzik, még nem eredményezi azt, hogy az adat e körülményből fakadóan közérdekből nyilvánossá válna. Az adatok védelmének kötelezettsége a nyilvánosság ellenére, illetve emellett is megmarad. A Hatóság – ahogy minden esetben – jelen vizsgálattal érintett ügy vonatkozásában is hangsúlyozza a magánszféra, a magántitok és a személyiségi jogok védelmének figyelembevételét és maradéktalan biztosítását a nyilvános üléseken, illetve azok előkészítése és jegyzőkönyvezése során egyaránt.

Anonimizálás

A nem megismerhető, védendő adatok felismerhetetlenné tétele – anonimizálás – vonatkozásában a Hatóság 2013. évben a honlapján közzétett egy gyakorlati útmutatót annak érdekében, hogy az adatkezelők olyan adattartalmú kivonatokat készítsenek, melyek megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

A Hatóság által készített gyakorlati útmutató elérhető a https://naih.hu/files/2014_02_03_anonimizalas_gyak_utm.pdf linken, valamint segítséget adhat az adatkezelők számára a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport 05/2014. számú véleménye⁸⁸ is.

⁸⁷ 33. § (1) Az e törvény alapján kötelezően közzéteendő közérdekű adatokat internetes honlapon, digitális formában, bárki számára, személyazonosság nélkül, korlátozástól mentesen, kinyomtatható és részleteiben is adatvesztés és -torzulás nélkül kimásolható módon, a betekintés, a letöltés, a nyomtatás, a kimásolás és a hálózati adatátvitel szempontjából is díjmentesen kell hozzáférhetővé tenni (a továbbiakban: elektronikus közzététel). A közzétett adatok megismerése személyes adatok közléséhez nem köthető.

⁸⁸ https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_hu.pdf

6.4. Vizsgálat 4. – szervezeti és működési szabályzat elektronikus közzétételének az elmaradása miatti panasz

2020. november 13-án érkezett beadványban a panaszos vizsgálat lefolytatását kezdeményezte amiatt, mert a nemzetiségi önkormányzat nem teljesítette a saját szervezeti és működési szabályzatának megismerésére irányuló közérdekű adatigénylését.

A közfeladatot ellátó szerv szervezeti és működési szabályzata közérdekű adat, mely kötelező közzétételét az általános közzétételi lista határozza meg. Ezért a Hatóság felszólította a nemzetiségi önkormányzatot a jogsértő helyzet megszüntetésére.

A közérdekű adat meghatározásából következik, hogy a nemzetiségi önkormányzat szervezeti és működési szabályzata, mint működést szabályozó közjogi szervezetszabályozó eszköz közérdekű adat, azaz bárki számára megismerhető, sőt az Infotv. 1. számú mellékletét képező általános közzétételi lista II/1. közzétételi egységében kötelezően közzé kell tennie a közfeladatot ellátó szervnek.

A Hatóság felhívta a nemzetiségi önkormányzat figyelmét továbbá arra, hogy a szervezeti és működési szabályzat megismerésének biztosításáért költségtérítés – hivatkozással az előző bekezdésben foglaltakra – nem számolható fel.

6.5. Vizsgálat 5. – nemzetiségi önkormányzati képviselő vagyonynyilatkozatának online felületen történő nyilvánosságra hozatala miatti panasz

A panaszos közérdekű adatigénylés útján a nemzetiségi önkormányzat képviselői 2020. évben tett vagyonynyilatkozatait szeretne volna megismerni. Az adatigénylésre válaszul a nemzetiségi önkormányzat a települési önkormányzat képviselő-testülete által biztosított online felületen hozta nyilvánosságra a képviselői vagyonynyilatkozatokat.

Az önkormányzati képviselők vagyonynyilatkozatának nyilvánossága tekintetében a Hatóság kiemelte, hogy az Njtv. 103. § (1) és (3) bekezdései csupán arról rendelkeznek, hogy a nemzetiségi önkormányzati képviselők vagyonynyilatkozatai nyilvánosak, azonban nem írja elő azok kötelező nyilvánosságra hozatalát. Következésképpen megállapítható, hogy az említett dokumentumok a nyilvános vagyonynyilatkozatok – az előzőekben említett – második, közérdekű adatigénylés útján megismerhető kategóriájába tartoznak. Amennyiben a vagyonynyilatkozatok közzététele mellett születik döntés, úgy akkor jogszerű, ha egyedi közzétételi listában – a Hatóság véleményének kikérése mellett – történik meg a dokumentumok nyilvánosságra hozatala.

6.6. Vizsgálat 6. – a nemzetiségi önkormányzat elektronikus közzétételi kötelezettségének kifogásolása

A közérdekű bejelentőrendszeren keresztül érkezett panasz a nemzetiségi önkormányzat elektronikus közzétételi kötelezettségét kifogásolta. A település jegyzője a Hatóság felszólítását követően – az önkormányzati honlap elkülönített felületén – a települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat között létrejött megállapodás szerint gondoskodott a nemzetiségi önkormányzat működése során keletkező közérdekű adatok elektronikus közzétételéről.

6.7. Vizsgálat 7. – közérdekű adatigénylésre nyitva álló határidő átlépésének kifogásolása

A 2021. február 2-án érkezett beadvány szerint a panaszos 2021. január 11-én küldött közérdekű adatigénylésében azt szeretne volna megtudni, hogy a nemzetiségi önkormányzat milyen, veszélyhelyzettel összefüggő közfeladatokat látott el 2020-ban.

A nemzetiségi önkormányzat 2021. február 4-i (az Infotv. szerinti 15 napos határidőt túllépve) válaszában kifejtette, hogy a Nektv. rendelkezései szerint meghatározott körben közfeladatot lát el. Kifejtette továbbá, „[E]zen felül Dr. Fürjes Zoltán államtitkár részemre is megküldött állásfoglalása szerint a veszélyhelyzet és katasztrófa védelem alatt a polgármesterekre vonatkozó jogállás vonatkozik a nemzetiségi önkormányzatok elnökeire is, ami alatt a polgármesterek szerepköre is értendő a törvényi korlátok mentén. A nemzetiségi önkormányzat ételosztás, maszkbeszerzés és egyéb téren személyesen is végez munkát, anyagi támogatást nyújtunk az iskola és az óvoda részére, elősegíti az online oktatást, nemzetiségi nevelést és a nemzetiségi szervezetek részére segítséget ad. [...]”

A Hatóság megkeresésére a nemzetiségi önkormányzat elnöke előadta, hogy a veszélyhelyzet idején az egyes adatigénylési rendelkezésektől való eltéréstől szóló 521/2020. (XI. 25.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése⁸⁹ alapján a teljesítési határidőt 15 nap helyett 45 napban állapították meg. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésében előírt tájékoztatási kötelezettség megvalósításáról az elnök nem nyilatkozott. Emellett becsatolta a veszélyhelyzet ideje alatt a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete jogkörében eljárva meghozott elnöki határozatokat.

A becsatolt dokumentumok megvizsgálását követően a Hatóság megállapította, hogy azok között néhány döntés valóban a járványhelyzettel összefüggésben született (pl. maszkvásárlásra, 100 adag tartós, illetve meleg étel vásárlására fedezet biztosítása, valamint a maszkviselési szabályok kialakítása). Emellett a Hatóság a normál képviselő-testületi működés körébe sorolja azokat a döntéseket, melyek a nemzetiségi oktatási, nevelési intézmények, tanulók részére állapít meg támogatást; vagy amelyben a testület a külföldi nyelvtanulási program elhalasztásáról dönt; továbbá a testület a magyar történelem és az Országház épületének a Virtuális Országház projektjének népszerűsíti, valamint a testület elrendeli a kozadattar.hu oldalra történő regisztrációt vagy a nemzetiségi önkormányzat testülete „üdvözli” a települési önkormányzat egyes döntéseit.

6.8. Vizsgálat 8. – panasz a közérdekű adatigénylés elmaradása miatt

2020. november 27-én érkezett panasz szerint a nemzetiségi önkormányzat nem teljesítette az ingó- és ingatlan leltár megismerésére vonatkozó közérdekű adatigénylést, továbbá a meghosszabbított teljesítési határidőn túl költségtérítést állapított meg az adat kiadásáért.

A panaszos által rendelkezésre bocsátott dokumentáció szerint a nemzetiségi önkormányzat úgy állapított meg 4.400 Ft / munkaóra / személy + oldalanként 2 x 100 Ft + Áfa költségtérítést, mely a fénymásolás, anonimizálás és digitalizálás díjából tevődött össze. E tekintetben a Hatóság álláspontja szerint értelmezhetetlen az anonimizálás, illetve a fénymásolás és a digitalizálás együttes kezelése. A Hatóság fontosnak tartotta kiemelni, hogy a közfeladatot ellátó szervek a közérdekű adatigénylések teljesítésekor nem szolgáltatást nyújtanak, hanem az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogból eredő kötelezettségeiket teljesítik. Ez azt jelenti, hogy a normál napi működés keretében, főszabály szerint ingyenesen kell az igényelt adatokat az állampolgárok rendelkezésére bocsátani.

⁸⁹ (3) Az Infotv. 29. § (1) bekezdésétől eltérően a közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek az adatot kezelő, az Infotv. szerinti közfeladatot ellátó szerv az igény beérkezését követő 45 napon belül tesz eleget, ha valószínűsíthető, hogy az igénynek az Infotv. 29. § (1) bekezdése szerinti határidőben való teljesítése a közfeladatot ellátó szerv veszélyhelyzettel összefüggő közfeladatai ellátását veszélyeztetné. Erről az igénylőt az igény beérkezését követő 15 napon belül tájékoztatni kell.

Fentiekre figyelemmel, a mennyiben nem rendelkezik a nemzetiségi önkormányzat szkennelvel, úgy – az intézményi leltár szerint – a digitalizálás elvégezhető azzal a digitális fényképezőgéppel is, mely a saját honlapon nyilvánosságra hozott eszközeleltárában szerepel.

A Hatóság a jövőre nézve javasolta, hogy újabb adatigénylés esetén először a helyi önkormányzat polgármesteri hivatal illetékes munkatársától kérjenek információt a tekintetben, hogy a nemzetiségi önkormányzat vonatkozásában rendelkezésre áll-e az adat, és ha igen, annak mekkora a terjedelme, így elkerülhető az, hogy az egy oldalas dokumentum megismerésének biztosításáért költségterítés kerüljön megállapításra.

VII. A KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 azonosító számú „Az információs szabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” című kiemelt projekt nemzetiségi önkormányzatok vonatkozásában született kutatási eredmények

7.1. A projekt kutatási eredményeinek általános összefoglalása

A Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Operatív Program keretében megvalósuló KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 „Az információs szabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” című kiemelt projekt (a továbbiakban: **Projekt**) kedvezményezettjeként a Hatóság célul tűzte ki az információs szabadság alkotmányos alapjog magyarországi állapotának átfogó, tudományos alapú feltérképezését, illetve a kutatási megállapítások alapján a jogi és egyéb szolgáltató környezet javítását célzó koncepciók, javaslatok és eszközök kidolgozását. A Projekt az információs szabadság hazai és nemzetközi gyakorlatát négy célterület-specifikus kutatásra bontva vizsgálta, amely célja a közzétételi kötelezettségek, a közérdeklődés-igénylések, illetve az információs szabadság érvényesülése aktuális gyakorlatának és tendenciáinak, a gátló tényezőknek, illetve az ezek ellen való fellépést segítő eszközöknek a feltárása.

A kutatások során az információs szabadsággal összefüggő kötelezettségeket és azok teljesítési gyakorlatát mind a négy célterület-specifikus kutatás holisztikus megközelítésben vizsgálta, amely az alábbi három, egymással szorosan összefüggő szintet definiálva különíti el a kötelezettségeket a hatályos jogi szabályozásra figyelemmel:

- Az első szintet a közfeladatot ellátó szervek **önkéntes, általános tájékoztatása** képezte. Ez a szint a jó kormányzás elvének megfelelően azon alapul, hogy a közzétételre kötelezett szervek transzparens módon tegyék nyilvánossá a közérdeklődésre számot tartó adatokat.
- A második szintet a közfeladatot ellátó szervek kötelező, **proaktív közzététele** képezte, amelyhez kötelezettségként általános, különös és egyedi közzétételi listák is tartoznak.
- A harmadik szintet az **egyedi adatigénylések** teljesítése, a kérelemre történő közzététel jelentette.

A kutatás elsődleges célcsoportjába a helyi önkormányzatok mellett a nemzetiségi önkormányzatok kerültek: az országos nemzetiségi önkormányzatok a mélyinterjúkban, a honlapelemzésben és a próba-adatigénylésben is érintettek voltak, a területi és települési nemzetiségi önkormányzatok pedig a kérdőíves felmérésbe kerültek bevonásra.

A kutatás keretében alkalmazott mérőeszközök eltérő reprezentativitást biztosító és megbízhatóságú eredményeket adnak.

- A honlapelemzés és a próba-adatigénylés a helyi önkormányzatok és az országos nemzetiségi önkormányzatok esetében teljes körű volt, azaz valamennyi érintett

szervezet vizsgálatára sor került. Ennek megfelelően e mérőeszközökből származó eredmények teljes mértékben objektívek, tényszerűek.

- Az online kérdőíves felmérés a helyi önkormányzatok földrajzi elhelyezkedés és településméret szerinti megoszlását tekintve reprezentatív, a nagy elemszám miatt igen megbízható eredményeket ad, ezért az ebből származó információk és következtetések ugyancsak szilárd alapját jelentik az értékelésnek.
- Bár az adatigénylői körben végzett online kérdőíves felmérés csak kisebb elemszámú (n=100) válaszadó bázison készült, az egyébként is szűk adatigénylői kör miatt a Kutatásba bevont szereplők véleménye jól általánosítható, hasznos információkat nyújt a „másik oldal” tapasztalatairól, meglátásairól (esetenként azt is jelezve, ahol az eredmények kevésbé megbízhatóak – például az alminta kis elemszáma miatt).
- A kvalitatív mérőeszközök – 50 darab önkormányzati mélyinterjú és 5 darab adatigénylői fókuszcsoporthoz tartozó interjú lebonyolítása – a fenti kvantitatív mérőeszközök eredményeit kiegészítik, mélyebb, ok-okozati összefüggésekre világítanak rá, illetve számszaki eredményeket magyarázó információkat adnak.

A kutatás eredményeit a **kutatási kérdések és hipotézisek értékelése** adja az alábbi összesítő táblázat szerint.

<p>Gyakori probléma a helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok közötti, a nyilvánossági teendőkhöz kapcsolatos feladatmegosztást tartalmazó megállapodás hiánya.</p>	<p>A kutatási eredmények a hipotézist alátámasztják: a nemzetiségi önkormányzatok döntő többsége a tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos feladatait vagy a helyi hivatallal megosztva végzi, vagy teljeskörűen a helyi hivatalhoz tartozik ez a feladatkör. Ennek ellenére az esetek több mint felében vagy nincs a fenti munkamegosztásra vonatkozó írásbeli megállapodásuk, vagy az nem tekinthető megfelelőnek (a dokumentum a feladatot és/vagy a felelősségi kört nem rögzíti, és nem telepíti valamelyik szervezethez).</p>
<p>A nemzetiségi önkormányzatok információszabadsággal kapcsolatos kötelezettségeinek teljesülése elmarad a helyi önkormányzatokétól.</p>	<p>A kutatási eredmények a hipotézist alátámasztják: bár az országos nemzetiségi önkormányzatok mind az elektronikus közzététel, mind pedig a próba-adatigénylés során valamelyest jobb gyakorlatot mutattak, mint a helyi önkormányzatok; ugyanakkor – a kérdőíves felmérés eredményei szerint – a települési nemzetiségi önkormányzatokat lényegesen rosszabb tudás, attitűd és gyakorlat jellemzi, mint a helyi szervezetet. A települési nemzetiségi önkormányzatokat egyaránt jellemzi a jogszabályi kötelezettségek ismeretének hiánya és a motiválatlanság (amely nagyrészt abból fakad, hogy e szervezetek ténylegesen nincsenek tisztában az információszabadsággal kapcsolatos kötelezettségeikkel).</p>

<p>Az információsabadsággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének módja, gyakorlata nagyban függ a településvezetés (polgármester, képviselők, jegyző) hozzáállásától.</p>	<p>A kutatási eredmények a hipotézist alátámasztják: a fókuszcsoporton résztvevők úgy látják, az egyéni hozzáállás (polgármester, jegyző részéről) dönt abban, mennyire működik nyilvánosan, átlátható módon egy önkormányzat. Ezt példázzák azok az esetek, amikor a vezetés cseréjével szűnt meg vagy éppen javult a transzparencia. Ezt a vélekedést támasztja alá az elköteleződési modell is: azok a szervezetek, amelyek jelentős mértékben elkötelezettek az átláthatóság iránt, mindent megtesznek a jogszabályi kötelezettségek betartása érdekében – sőt, többletvállalásokat is tesznek.</p>
<p>A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét ellátó kormányhivatalok korlátozott hatásköre az információsabadsággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésében nem segíti a jogkövető magatartás kikényszerítését.</p>	<p>A kutatási eredmények a hipotézist alátámasztják: az adatigénylők többsége úgy látja, hogy a kormányhivataloknak jelenleg nincs vagy nagyon korlátozott a szerepe ezen a területen. Emiatt az adatigénylőknek csak elenyésző része keresi meg ezeket a szerveket a nyilvánossággal, tájékoztatással kapcsolatban érzékelt visszásság esetén.</p>
<p>Szükség lenne egy olyan gyakorlati útmutatóra, amely teljeskörűen és közérthetően ismerteti a kötelezettségeket, valamint ezek elvárt teljesítési módját.</p>	<p>A kutatási eredmények a hipotézist alátámasztják: mindenképpen szükség lenne az információsabadsággal kapcsolatos kötelezettségek teljesülési gyakorlatának javítása érdekében gyakorlatorientált általános és témaspecifikus tájékoztató anyagokra. Az önkormányzatok olyan gyakorlati útmutatókat tartanának hasznosnak, amelyek nem jogvégzett kollégáik számára is közérthetőek, és minél inkább a gyakorlati példákra fókuszálnak.</p>
<p>Információ- és tudásmegosztó eseményekkel, a jó gyakorlatok bemutatásával javítható a teljesülési gyakorlat.</p>	<p>A kutatási eredmények a hipotézist alátámasztják: a gyakorlatorientált információs anyagok mellett a tudásátadás személyes formáit is nagyon hasznosnak tartanák az önkormányzatok: leginkább a képzéseket gondolják szükségesnek (46%); emellett minden harmadik önkormányzat egyéb tudásmegosztó eseményeket is szívesen fogadna. Ez utóbbi rendezvények kapcsán is fontos, hogy minél közérthetőbbek legyenek és gyakorlatorientált információk átadására fókuszáljanak.</p>
<p>Szükség lenne egy, a közérdekűadat-igénylések rendjét rögzítő szabályzat pontos tartalmát és felépítését ismertető útmutatóra.</p>	<p>A kutatási eredmények a hipotézist csak részben igazolják: az önkormányzatok közel fele szerint szükség lenne a belső szabályozás kialakításának támogatására – különösen igaz lehet ez a nemzetiségi önkormányzatokra, amelyek az átlagosnál jóval kisebb arányban rendelkeznek ezekkel a szabályzatokkal.</p>

Szoros együttműködésre, rendszeres konzultációkra, fórumokra lenne szükség a helyi önkormányzatok, a témában érintett hatóságok és civil szervezetek között.

A kutatási eredmények a hipotézist alátámasztják: minden második szervezet szerint közvetlenebb, személyesebb kapcsolatra lenne szükség a Hatóság munkatársaival; illetve szorosabb együttműködésre, rendszeres konzultációra a közfeladatot ellátó szervek, az érintett hatóságok és civil szervezetek között. Mivel a Hatóság értékelt tevékenységei közül a telefonos/személyes ügyfélszolgálattal, illetve a konzultációs beadvány, állásfoglalás kérés teljesítésével kapcsolatban volt a legkisebb az elégedettség, így e területeken mutatkozik leginkább igény a Hatóság szervezeti továbbfejlődésére.

Az együttműködések kapcsán a Kutatásban résztvevők véleménye szerint a **tudásmegosztásra** nemcsak a **nemzetiségi önkormányzatoknál** van szükség, hanem fontos lenne az **együttműködő helyi önkormányzatok hivatalaiban dolgozókat** is felkészíteni a nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatokra, a nemzetiségi jog megfelelő érvényesítésének elősegítésére.

Emellett a **helyi polgármesteri hivatal munkatársainak szemléletformálására** is szükség lenne annak tudatosításával, hogy a nemzetiségi önkormányzatokkal kötött megállapodásban foglaltak más feladataikkal egyenrangú kötelezettségeket jelentenek.

Hasznos lenne a **kormányhivataloknál olyan nemzetiségi referens munkatársakat alkalmazni**, akik tisztában vannak a nemzetiségi jogokkal és segíteni tudnák ennek érvényesítését. Helyi szinten pedig az eddigi mértéket meghaladó kooperatív segítséget, tájékoztatást és háttérismeretet szükséges adni.

Országos szinten is nagyobb hangsúlyt kell fektetni a nemzetiségi jogok megismertetésére, a **lakosság tájékoztatására** és társadalmi szemléletformálásra ahhoz, hogy a közösségekkel kapcsolatos ismeret, illetve a befogadó szemlélet utána területi szinten is megjelenjen.

A kutatásba bevont Nemzetiségi Biztoshelyettes tapasztalatai szerint is jellemzőek:

- az együttműködési megállapodással kapcsolatos anomáliák;
- az egyetértési és véleményezési joggal kapcsolatos problémák;
- a nemzetiségi ügyekkel foglalkozó önálló települési önkormányzati bizottság hiánya;
- a nemzetiségi képviselők bevonásának nehézségei a települési képviselő-testületi és bizottsági tevékenységbe;
- a zárt ülésen való részvétel, továbbá az önkormányzati adatok megismerhetősége korlátozott;
- a közmeghallgatás diszfunkciói;
- veszélyhelyzet alatti korlátozott nemzetiségi önkormányzati működés;
- az elektronikus közzététellel kapcsolatos gyakorlati problémák (közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat hozzáférhetetlen);
- az Ajbt. szerinti együttműködési kötelezettség megszegése;
- problémát jelent továbbá a nemzetiségi önkormányzati képviselők körében jellemző elöregedés, a tudás- és információtranszfer korlátozottsága.

A nemzetiségi önkormányzatok működését a legtöbb esetben a helyi önkormányzati hivatalok segítik, az együttműködésüket az Njtv. szerinti megállapodásban kell rögzíteni [Njtv. 80. § (3)]. Jelenleg azonban a közigazgatási szerződés kötelező elemei között a nyilvánossági kötelezettségekre vonatkozó munkamegosztás és együttműködési forma nincs egyértelműen megjelölve. **Rendkívül fontos lenne ezért, hogy ez a megállapodás minden esetben rögzítse** a nemzetiségi önkormányzatok tájékoztatási és információszabadsággal összefüggő kötelezettségeivel kapcsolatos feladatmegosztást is.

7.2. Honlapelemzés

A kutatás keretében az országos nemzetiségi önkormányzatok elektronikus közzétételi kötelezettségének teljesítése tekintetében is vizsgálták a honlapokat, eszerint az országos nemzetiségi önkormányzatok mindegyike rendelkezik saját honlappal. A **Közzétételi** használata körében azonban a nemzetiségi önkormányzatok közül 12 nem volt megtalálható a központi adatbázisban a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata kivételével, de ez a szervezet is utoljára 2017-ben frissítette adatait.

7.3. Próba-adatigénylés

Az önkormányzatok körében végzett próba-adatigénylés fókuszában az adatigénylések teljesítési gyakorlatának vizsgálata állt.

A 6 kérdésből álló próba-adatigénylés célja a közérdekűadat-igénylés teljesítési gyakorlatának vizsgálata a kutatásban érintett célcsoport esetében. Az adatigénylés tartalmának meghatározásakor szempont volt, hogy lehetőség szerint kis erőforrás igényű, a szervezetek számára könnyen rendelkezésre álló információk kérése történjen meg; valamint, hogy az adatigénylés egyúttal képes legyen differenciálni a válaszadókat a válaszadási hajlandóságuk mentén is. Az önkormányzati alrendszer szervei közül a próba-adatigénylésbe a helyi önkormányzatok, valamint az országos nemzetiségi önkormányzatok teljeskörűen bevonásra kerültek. A próba-adatigénylés esetében a mérőeszköz egy előre meghatározott szempontrendszer volt, amely mentén a kutatók feldolgozták és adatbázisba rögzítették az adatigénylésekre beérkező válaszok jellemzőit.

A nagy átlagot nézve azért felfedezhetők különbségek szervezettípusok szerint: **a nemzetiségi önkormányzatok jobb teljesítményt nyújtottak, mint a helyiek**: a 4. és a 6. kérdés átlagosnál jóval gyakoribb elutasítása miatt ezeknek a szervezeteknek a harmada 4 kérdést válaszolt meg jogszerűen; bár **közel harmaduk egyáltalán nem reagált a megkeresésre**.

7.4. Online kérdőíves felmérés

A kérdőív a helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok gyakorlatának feltárását célozta, ennek megfelelően az online adatfelvétel elemzési egysége maga a szervezet. Ugyanakkor, mint minden szervezeti adatgyűjtésnél, ezúttal is meg kellett határozni a szervezeten belül azt a konkrét szereplőt vagy a releváns szereplő kiválasztását segítő szempontokat, melyek mentén a kérdőív eljuthatott a szervezetről releváns információt szolgáltatni képes kitöltőhöz.

A felmérésben **összesen 1.125 szervezet** vett részt: a 866 (77%) helyi önkormányzat mellett **259 (23%) nemzetiségi önkormányzat** töltötte ki – legalább részben – a kérdőívet. A nemzetiségi önkormányzatok közül a települési szervezetek 22%-kal, a megyei és országos szervezetek pedig 2%-kal képviseltetik magukat a mintában. A kutatási jelentés megállapítja továbbá, hogy a nemzetiségi önkormányzatok esetében **szinte kizárólag a nemzetiségi önkormányzat vezetője** (elnöke, elnökhelyettese, képviselője) töltötte ki a kérdőívet.

A nemzetiségi önkormányzati hivatal az esetek 4%-ában (megyei és országos nemzetiségi önkormányzatoknál), a helyi önkormányzat vezetője, hivatalának munkatársa pedig az esetek 3%-ában járt el.

Az általános tájékoztatásra használt eszközök tekintetében megállapítható, hogy a **nemzetiségi önkormányzatok a helyi önkormányzatokhoz képest jóval ritkábban kommunikálnak** a helyi lakossággal, civil szervezetekkel: az említett kommunikációs eszközök száma és gyakorisága is kisebb volt az átlagosnál.

- Leggyakrabban használt kommunikációs eszköz, csatorna a lakossági fórum, rendezvény (62%) és a plakát, szórólap (59%).
- Minden második nemzetiségi önkormányzat használja a települési hirdetőtáblát, valamint a honlapot.
- Közösségi médiát 40% alkalmaz kommunikációs céllal, a helyi televízió, rádió csatornát pedig a szervezetek negyede.
- A további eszközök ezeknél jóval kisebb arányban jelennek meg.

7.5. Nemzetiségi önkormányzatokra vonatkozó kérdések

A nemzetiségi önkormányzatok többsége (83%-a) szerint a helyi önkormányzatok, illetve hivatalok teljesítik a nemzetiségi nyelven történő tájékoztatással, közzététellel kapcsolatos feladataikat: 62% szerint a jogszabályi kötelezettségek teljesülnek, sőt, **21% úgy látja, még ezen felül is kiemelt figyelmet fordítanak erre.** 4% tapasztalt már problémát e tekintetben és csak **13% az, aki kifejezetten elégedetlen a helyi önkormányzat teljesítményével e tekintetben.**

A nemzetiségi önkormányzatoknak csupán **16%-a látja el maga teljeskörűen** az információszabadsággal kapcsolatos feladatait. **A többség (54%) ezeket a feladatokat a helyi hivattal megosztva végzi; 30% esetében pedig teljeskörűen a helyi hivatalhoz tartozik ez a feladatkör.**

A helyi **önkormányzatok** által nyújtott **segítség** az esetek 42%-ában a szükséges **szabályzatok, formanyomtatványok biztosítására** terjed ki és hasonló arányban jellemző az is, hogy a nemzetiségi önkormányzatra vonatkozó **közzétételt a hivatal végzi.** Minden harmadik esetben átfogó irányító, ellenőrző szerepet játszik a helyi önkormányzat. A nemzetiségi önkormányzatok negyede-ötöde esetében pedig **tanácsokkal látják el őket, vagy a hivatal válaszolja meg a közérdekűadat-igényléseket.**

A jogszabály kötelezővé teszi közigazgatási szerződés megkötését és annak felülvizsgálatát. Azonban egyértelműen nem írja elő az önkormányzatok transzparens működésével kapcsolatos feladatok együttműködési megállapodásban történő rögzítését. Ezt igazolja az a tény is, hogy **a nemzetiségi önkormányzatok több mint harmada (37%-a) szerint nincs a fenti munkamegosztásra vonatkozó írásbeli megállapodás** közte és a helyi önkormányzat között, további 4% szerint pedig van ugyan megállapodás, de az sem a feladat-, sem a felelősségi kör megosztását nem rögzíti. **Az írásbeli megállapodások 41%-a tekinthető teljesen megfelelőnek** (mind a feladatot, mind a felelősségi kört rögzíti, és valamelyik szervezethez telepíti).

A fenti hiányosság ellenére a **nemzetiségi önkormányzatok kétharmada teljes mértékben elégedett a helyi hivatal együttműködésével, harmada azonban elégedetlen:** 23% nem teljesen elégedett és 2,5% az, aki kifejezetten elégedetlen a helyi hivatal ezirányú tevékenységével, kooperativitásával.

7.6. Megjelölt fő problémák:

- A helyi önkormányzatok polgármesteri hivatali dolgozói leterheltek, nem jut idejük a nemzetiségi önkormányzattal kapcsolatos feladatokra.
- Nincs, vagy akadozó a kapcsolat a helyi önkormányzati vezetőkkel, döntéshozókkal; nem vonják be a nemzetiségi önkormányzat képviselőit a nemzetiségi kérdések, ügyek előkészítésébe; nincs tájékoztatás; nem válaszolnak érdemben a kérdésekre; nincs valódi együttműködés.
- Nem mellérendeltek, inkább „másodrendűek”, nem tekintik komoly partnernek.
- Nem érzik a hivatalok a felelősséget.
- Hiányzik az anyagi támogatás.
- Technikai feltételek hiányoznak (pl. iroda, hiába sok a nemzetiség; közös számítógépet használnak, ami adatvédelmi szempontból problémás).

VIII. Összegzés és javaslat

Az átfogó vizsgálat során a nemzetiség önkormányzatok transzparenciája tekintetében a szakmai irányító szervek, valamint a kormányhivatalok álláspontja alátámasztotta a Projekt keretében végzett kutatás eredményeit.

- Az országos nemzetiségi önkormányzatok mindegyike rendelkezik saját honlappal, ugyanakkor ez a megállapítás nem igaz a területi és a települési nemzetiségi önkormányzatokra.
- A területi és települési nemzetiségi önkormányzatok többsége vagy a helyi önkormányzatok, vagy az országos nemzetiségi önkormányzatok weboldalain keresztül tesz eleget elektronikus közzétételi kötelezettségének. Ezeket az adatokat ritkán aktualizálják, így ezek időben elavultak.
- Pozitívum, hogy több nemzetiségi önkormányzat van jelen a közösségi médiában, ahol a működésükkel kapcsolatos információkat is közlésezik.
- Valamennyi válaszadó nemzetiségi önkormányzat rendelkezik az Njtv. szerinti együttműködési megállapodással (közigazgatási szerződéssel), azonban a megállapodások megkötésével összefüggésben szükség volt a kormányhivatalok koordinációs szerepére, illetve előfordult, hogy az egyeztetés eredménytelensége miatt az együttműködési megállapodást – tartalmának megállapításával – járásbíróság hozta létre ítéletében.
- A nemzetiségi önkormányzatok jellemzően kevés olyan megkeresést kaptak, melyek közérdekű adatok megismerésére irányultak. Előfordult ugyanakkor, hogy a testület, illetve képviselője számára tisztázni kellett, hogy a nemzetiségi önkormányzat az Infotv. hatálya alá tartozik.
- Amennyiben a kormányhivatalhoz fordult az adatigénylő, kérésére minden esetben rendelkezésére bocsátották a nemzetiségi önkormányzatok jegyzőkönyveinek másolatát – figyelemmel a zárt ülésre vonatkozó speciális rendelkezésekre. Jellemzően tehát az adatigénylők a kormányhivataloktól igényelték a nemzetiségi önkormányzatokra vonatkozó közérdekű adatokat.
- Előfordult, hogy a helyi önkormányzat a személyes adatokkal együtt bocsátott nemzetiségi lakosokat érintő szociális tárgyú ügyiratokat az adatigénylő részére.
- Az országos nemzetiségi önkormányzatok saját hivatali szervezetük útján látják el adminisztratív feladataikat, azonban a területi és települési nemzetiségi önkormányzatok esetében a helyi önkormányzatok hivatalai látják el ezt a feladatot.
- A nemzetiségi önkormányzatok és képviselők szakmai felkészültsége, aktivitása, információhoz való hozzáférése, valamint a digitális írástudás, digitális és irodai

eszközökkel való ellátottsága, használata és a helyi közösséget érintő döntéshozatalban való részvétele jelentősen javítandó.

- A nemzetiségi önkormányzati képviselők többségében az Njtv. gyakorlati végrehajtásával, értelmezésével kapcsolatos kérdésekben keresték meg a kormányhivatalokat.
- A nemzetiségi érdekek képviselője, a nemzetiségi közfeladatok ellátása speciális jogi, közigazgatási tudást, illetve az oktatás, kultúra, média területét szabályozó ágazati jogszabályok ismeretét teszi szükségessé.
- A roma nemzetiség speciális helyzetéből adódó közéleti szerepéhez képest kevés információval és gyenge érdekérvényesítő képességgel rendelkezik. A gyakorlati tudás, valamint a munkavégzéshez elengedhetetlen technikai háttér hiányosságai digitális szakadékot eredményeznek. A roma önkormányzatok társadalmi kihívásokhoz igazodó közéleti szerepvállalási és feladatellátó képessége, felkészültsége, eszközökkel és információval való ellátottsága folyamatos fejlesztésre szorul.

A szakmai irányító álláspontja szerint a kormányhivatalok a következő szakmai segítséget tudnák a jövőben nyújtani a nemzetiségi önkormányzatok számára:

- a jegyzőkönyvek készítésével kapcsolatos tájékoztatás,
- elsődlegesen képzés keretében tájékoztatás a feladatalapú és működési támogatások felhasználásával kapcsolatos szabályokról,
- a nemzetiségi önkormányzatok működését érintő jogszabályi változásokat összefoglaló tájékoztató anyag készítése, hivatalból történő megküldése.

A Projekt eredményeként (is) meghatározott fő problémák:

- A hivatali dolgozók leterheltsége a nemzetiségi önkormányzathoz köthető feladatellátás elmaradását eredményezi.
- Nem valósul meg valódi együttműködés a nemzetiségi ügyek kapcsán a nemzetiségi önkormányzat és a helyi önkormányzat között.
- Az együttműködési megállapodások (közigazgatási szerződések) nem tartalmaznak rendelkezéseket az információszabadság érvényesítése körében ellátandó feladatok, illetve azok megosztása vonatkozásában.
- Hiányzik a pénzügyi támogatás, és emellett a nemzetiségi önkormányzatok technikai eszközökkel való ellátottsága is alacsony szintű.

A vizsgálati eljárás alapján tett megállapítások:

A vizsgálat során a következő kérdések mentén történt a nemzetiségi önkormányzatokat érintő közérdekű adatigénylések és kötelező elektronikus közzététel működésének feltárása:

Közérdekű adatigénylések teljesítése vonatkozásában

1. Mely szerv minősül adatkezelőnek a nemzetiségi önkormányzatok működésével kapcsolatban keletkező közérdekű adatok tekintetében?
2. Mely szerv köteles az adatigénylések eljárásrendjére vonatkozó szabályzat megalkotására?
3. Mely szervnek kell teljesítenie a nemzetiségi önkormányzatra vonatkozó közérdekű adatigényléseket?
4. Nem képviselő-testületi hatáskörbe tartozik annak eldöntése, hogy válaszol-e az önkormányzat a benyújtott közérdekű adatigénylésre, illetve, amennyiben válaszol és költségtérítés megállapítása szükséges, annak megállapítása mekkora összegben történik?

5. Információszabadság vizsgálat lefolytatása estén a Hatósággal történő hivatalos levelezésről sem kell a képviselő-testületnek (veszélyhelyzetben a képviselő-testület hatáskörében hozott elnöki határozattal) döntést hoznia.

Kötelező elektronikus közzététel megvalósulása terén

1. Mely szerv látja el az elektronikus közzétételt?
2. Mely szerv az adatfelelős, illetve mely az adatközlő?
3. Helyileg hol valósuljon meg az elektronikus közzététel? A nemzetiségi önkormányzat honlapján (amennyiben rendelkezik ilyennel), vagy a települési önkormányzat honlapján?
4. A közérdekű adatigénylésre kiadandó adatok közzététele (legyen szó bármilyen adatról) nem elfogadható eljárás.

A konkrét egyedi ügyek vizsgálatait is összegezve a közös jelentés aláírói indokoltnak látják a **jegyző, illetve a hivatali apparátus aktív közreműködését a helyi nemzetiségi önkormányzatok** működése során keletkező és a működésre vonatkozó **közérdekű és közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságának biztosítását eredményező kötelező elektronikus közzététel** – tehát a megfelelő dokumentumok megfelelő közzétételi egységekben történő nyilvánosságra hozatala –, valamint a **közérdekű adatigénylések teljesítésében**.

E feladatok ellátása feltételezi a **helyi nemzetiségi önkormányzatok és a helyi önkormányzatok, valamint a polgármesteri hivatalok** kölcsönös, hatékony és folyamatos – a konszenzussal kialakított megállapodásban és a belső normában is szabályozott – **együtműködését**.

A közös jelentés aláírói fontosnak tartják továbbá, hogy a **jogalkotó** az Njtv. 80. § (3) bekezdésében a közigazgatási szerződés **kötelező tartalmi elemei között kifejezetten rendelkezzen** a nemzetiségi önkormányzat transzparenciáját segítő feladatokról és azok megosztásáról.

A megfelelő szabályozottságon túl fokozott **jelentősége van** a jövőben a **nemzetiségi önkormányzatok munkáját alapjaiban segítő tájékoztató és esetkezelő folyamatoknak**. Ezért a közös jelentés aláírói továbbra is kiemelten kezelik a hozzájuk a nemzetiségi önkormányzatoktól érkező konzultációs megkereséseket, valamint a nemzetiségi önkormányzati működéssel kapcsolatos beadványokat.

Emellett a közös jelentés aláírói szorgalmazzák a szakmai irányítók, a kormányhivatalok, a Hatóság és a Nemzetiségi Biztoshelyettes együtműködésével olyan **tájékoztató, oktató anyag kidolgozását**, ehhez kapcsolódóan pedig **személyes és online képzések szervezését**, amelyek a helyi önkormányzati képviselőkhez hasonlóan a nemzetiségi önkormányzati képviselők számára is megfelelő tudást és ismeretet biztosítanak a nemzetiségi önkormányzat transzparens, az Infotv.-nek megfelelő működése érdekében.

Budapest, 2022. október 21.

Dr. Péterfalvi Attila
a Nemzeti Adatvédelmi és
Információszabadság Hatóság elnöke
egyetemi tanár

Dr. Szalayné Dr. Sándor Erzsébet
a Magyarországon élő nemzetiségek
jogainak védelmét ellátó Biztoshelyettes
egyetemi tanár

Jelentések, tájékoztatók

ÖNKORMÁNYZATOK ENERGIABESZERZÉSE – LEHETSÉGES SZCENÁRIÓK – MVM NEXT

- I. **Közbeszerzésre kötelezett önkormányzatok, amelyek 2022. augusztus 1. előtt versenypiaci körülmények között – azaz nem egyetemes szolgáltatás keretében – vételeztek villamos energiát és földgázt**
- **Villamosenergia-ellátás:** a villamosenergia-ellátási szerződések lejáratára jellemzően december 31. Azon önkormányzatok esetében, amelyeknek 2022. december 31-én lejár a villamosenergia-ellátási szerződésük – közbeszerzési kötelezettség megállapítása esetén, **közbeszerzés eljárás lefolytatása útján – gondoskodniuk kell új villamosenergia-ellátási szerződések létrejöttéről.**
 - **Földgáz ellátás:** a földgáz ellátási szerződések jellemzően október 1. nappal járnak le. Felhívjuk a figyelmet, hogy azon önkormányzatok, amelyek még nem kötöttek szerződést és az állami tulajdonban lévő MVM Next Energiakereskedelmi Zrt. (az „MVM Next”) ellátásában voltak korábban, azoknak a jövőben az MVM Next biztosítja az ellátást úgynevezett „BASIC tarifa” alkalmazásával. Fontos megjegyezni, hogy a „BASIC tarifa” egy átmeneti megoldás, a jogszabályi kötelezettséget – miszerint közbeszerzési eljárás alapján kell biztosítani az ellátást – nem helyettesíti. Ezeken felül a „BASIC tarifa” alkalmazása hosszú távra nem javasolt, mert a „BASIC tarifa” feltételei rögzítettek, azokon változtatni, az egyedi igényekre szabni nem lehetséges. **A „BASIC tarifát” alkalmazó önkormányzatoknak ezért mielőbb közbeszerzési eljárást célszerű lefolytatniuk.**
 - Jelen helyzetben **javasolt a közbeszerzési eljárásokat a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (a „KEF”) központosított közbeszerzési rendszerén keresztül megvalósítani**, azaz a KEF által biztosított Keretmegállapodásokhoz csatlakozni, és azok keretein belül egyedi verseny-újrainvitásokat elindítani. **Az így indított eljárások lebonyolításának időigénye rövidebb egy nyílt közbeszerzési eljáráshoz képest.** Lehetőség van kiszámítható fix áras, illetve piackövető termékkel való szerződéskötésre, ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy az így megkötött jogviszonyokban a szállítások végdátuma földgáz esetén 2023. október 1. 06.00, míg villamos energia esetén 2023. december 31. 23:59.
- II. **Közbeszerzésre nem kötelezett önkormányzatok, amelyek 2022. augusztus 1. előtt versenypiaci körülmények között – azaz nem egyetemes szolgáltatás keretében – vételeztek villamos energiát és földgázt (Megjegyzés: az önkormányzatok alanyi jogon közbeszerzésre kötelezettek, az adott beszerzési eljárás tárgya, és a becsült értéke határozza meg, hogy közbeszerzési eljárást kell lefolytatni, vagy elegendő normál beszerzést a belső szabályzat alapján.)**

- **Villamosenergia-ellátás:** azon önkormányzatok, akiknek 2022. december 31-én lejár a villamosenergia-ellátási szerződésük, gondoskodniuk kell a következő szerződéses időszakról annak érdekében, hogy villamos energia ellátásuk biztosított legyen. **Amennyiben az önkormányzat a villamos energia beszerzés vonatkozásában nem köteles közbeszerzési eljárást lefolytatni, akkor a vonatkozó beszerzési szabályok alapján villamosenergia kereskedő útján köteles villamos energiát beszerezni.** Jelezzük, hogy az állami tulajdonban lévő MVM Next esetében e-mail-es (onkormanyzat.ajanlatkeres@mvm.hu) ajánlatkérésre is van lehetőség.
- **Földgáz ellátás:** a földgáz ellátási szerződések jellemzően október 1. nappal járnak le. Felhívjuk a figyelmet, hogy azon önkormányzatok, amelyek még nem kötöttek szerződést és az állami tulajdonban lévő MVM Next ellátásában voltak korábban, annak a jövőben az MVM Next biztosítja az ellátást úgynevezett „BASIC tarifa” alkalmazásával. Ezeken felül a „BASIC tarifa” használata hosszú távra nem javasolt, mert a „BASIC tarifa” feltételei rögzítettek, azokon változtatni, az egyedi igényekre szabni nem lehetséges. Jelezzük, hogy az állami tulajdonban lévő MVM Next esetében e-mail-es (onkormanyzat.ajanlatkeres@mvm.hu) ajánlatkérésre is van lehetőség.

III. Egyetemes szolgáltatásra nem jogosult, nyilatkozat útján végső menedékes ellátásban lévő önkormányzatok

- **Mind villamos energiában, mind földgázban azok az önkormányzatok, amelyek nyilatkoztak, hogy adott – 2022. augusztus 1. előtt egyetemes szolgáltatásban lévő – fogyasztási helyek (POD-ok) esetében kérik a végső menedékesi ellátást, úgy számukra az MVM Next biztosítja a következő évben is az ellátást, ehhez az önkormányzatoknak semmit nem kell tenniük, nem kell újra nyilatkozni november 30-ig sem. Ebben az esetben 2023. január 1-jétől fix áron vásárolhatják a villamos energiát / földgázt. A fix ár meghatározására 2022. december 16-át követően kerül sor a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a „MEKH”) által jóváhagyott MVM Next földgázkereskedelmi üzletszabályzatban foglaltak szerint. 2022. november 30. előtt az MVM Next-nek nincs lehetősége a szolgáltatási jogviszony időtartamára alkalmazott fix ár megadására, hiszen az érintett volumen befolyásolja a fix ár kialakulását. Az MVM Next jelenleg arról tud tájékoztatást adni, hogy az ár megállapítására használt képletben milyen tényezőket vesz figyelembe.**
- Amennyiben az önkormányzatok az előző pontban nyújtott lehetőséggel nem kívánnak élni, azaz más kereskedővel akarnak szerződni (vagy egyéb beszerzési eljárás keretében kötnek szerződést az MVM Next-tel), akkor 2022. november 30-ig nyilatkozniuk kell arról, hogy nem kívánnak élni az előző bekezdésben szereplő lehetőséggel. Ebben az esetben a beszerzési eljárás attól függ, hogy az érintett önkormányzat az energiabeszerzés tekintetében közbeszerzésre kötelezett-e (ekkor igénybe veheti a fenti KEF-es konstrukciót), vagy pedig saját hatáskörben bonyolíthatja e le az energia beszerzését. Erről az MVM Next tájékoztató levelet küldött. A nyilatkozattételi lehetőség elérhető a MVM Next honlapján ([Nyilatkozattételi lehetőség @MVM Next](#)), ha visszautasítják az

önkormányzatok ezt az ellátási formát, másik energiakereskedővel kell szerződni.

IV. Egyetemes szolgáltatásra nem jogosult, végső menedékes ellátásba be nem jelentkezett önkormányzatok

Ezen önkormányzatoknak a lehető leghamarabb cselekedniük kell, mivel jogosultság hiányában akár szankcionálható módon kerülhetnek ki az egyetemes szolgáltatásból. Az érintett önkormányzatok a napokban kapnak tájékoztatást, hogy az egyetemes szolgáltatásra jogosultságukról nyilatkozniuk kell az alábbi felületen:

- <https://www.mvmnext.hu/egyetemesvaltozasok/esz-jogosultsag-aram>
- <https://www.mvmnext.hu/egyetemesvaltozasok/esz-jogosultsag-foldgaz>

Az önkormányzatoknak azon felhasználási helyein, amelyek nem jogosultak egyetemes szolgáltatásra, nincs teendőjük (kizárólag azokon a felhasználási helyeken kell nyilatkozniuk, ahol jogosultak egyetemes szolgáltatásra). Részükre 2023. január 1-jétől az MVM Next a III. pont 1. bekezdésében meghatározott konstrukcióval automatikusan biztosítja az energia ellátást. Akik a fenti konstrukcióval nem szeretnének élni, az alábbi linken tudják tájékoztatni az MVM Next-et vagy kérhetik ugyanezen a felületen a társaság egyedi ajánlatát:

- <https://www.mvmnext.hu/egyetemesvaltozasok/nem-esz-jogosult-tajekoztatas-aram>
- <https://www.mvmnext.hu/egyetemesvaltozasok/nem-esz-jogosult-tajekoztatas-foldgaz>

Készítette: MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.

EGYIK LEGFONTOSABB FELADATUNK PÁRBESZÉDET GENERÁLNI AZ ELMÉLETI ÉS A GYAKORLATI SZAKEMBEREK KÖZÖTT!

Nyolcadik alkalommal rendezték meg az *Önkormányzatiság napjainkban* című konferenciát. Az esemény a Nemzeti Községi Egyetem (NKE) Ludovika Főépület Szent László Kápolnájában került sor november 4-én. A rendezvényt Budai Balázs, az NKE Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar (ÁNTK) tanszékvezető egyetemi docense moderálta.

„A mai konferencia bizonyíték arra, hogy a 2015 novemberében megfogalmazott hagyományteremtő szándék sikeres valósággá vált” – mondta köszöntőbeszédében Kristó Katalin. Az NKE fejlesztési rektorhelyettese elmondta, hogy a konferenciasorozat sikere abban is áll, hogy nemcsak az egyetemi oktatók és hallgatók számára nyitott, hanem a polgármesterek, jegyzők, és más köztisztviselők számára is. Kristó Katalin kiemelte: a konferencia egyik legfontosabb célja párbeszédet generálni az elméleti és a gyakorlati szakemberek között. „A Nemzeti Községi Egyetem, ahogyan eddig is, a jövőben is igyekszik hidakat építeni, hogy az elméleti és gyakorlati tudás találkozási pontjává válhasson!” –fogalmazta meg a fejlesztési rektorhelyettes.

„Önkormányzatok nélkül nem lehet országot működtetni” – hangsúlyozta *Merre tovább Önkormányzatok?* című nyitóelőadásában Tóth József, Polgár város polgármestere.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) Hajdú-Bihar Megyei Tagozata tagozatvezetője elmondta: ma Magyarország Alaptörvényének 31. cikke és a helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezik a települési önkormányzatok működéséről. Polgár város polgármestere arról is beszélt, hogy a jogszabályi háttér alapján a kormányzat mennyi és milyen szerepet szán az önkormányzatoknak, és ez milyen kihívások elé állítja a hajdú-bihari hátrányos helyzetű kistérség központját az Észak-Alföldi Régióban. „A települési önkormányzatok erős legitimitációval rendelkező döntéshozói testületek, amelyek a helyi közügyek intézésére hivatottak, legyen szó vízdíjról, járóbetegellátásról, vagy iskolafenntartásról” –fogalmazta meg Tóth József. A polgármester kiemelte, számukra egyebek mellett a települési oktatás feladatköre, a helyi iskola ügye, a helyben tanuló diákok megtartása a legfontosabb. Hozzátette, meglátása szerint a saját bevétellel, saját vagyonnal rendelkező, kevésbé kiszolgáltatott települési önkormányzati rendszer elérésére kellene törekednünk, mely nem függetlenül, hanem a kormányzattal szerves együttműködésben, de lehetőség szerint önállóan, aktív közösséggel működik.

„Nekünk nem sírni kell, hanem megküzdeni a világgal” – idézte Tamási Áront Pető Zsolt az *Önkormányzati feladatellátás jövője egy kisvárosi polgármester szemszögéből* című előadásában. Abony város polgármestere ismertette a jogszabályban meghatározott kötelező és önként vállalt feladatok körét. Pető Zsolt beszélt a mindennapi kihívások mellett az aktuális kihívásokról is. Hozzátette, okunk van a bizakodásra, mert Varga Mihály pénzügyminiszter szerint „a jövő év lesz a legnehezebb, de a recesszió elkerülhető”. A felmerülő problémák leküzdésében hangsúlyozta: az adaptivitás és önellátó képesség erősítése a cél. „Az önkormányzati feladatvállalás jövője a mindennapi kihívások és feladat átrendeledések mellett az önellátó képesség erősítése. Adaptivitás, avagy légy jobb mindhalálig!” – hívta fel a figyelmet a polgármester. Hozzátette, a jelenlegi városvezetőknek nem szabad elfeledkezni arról, hogy az önkormányzás nemcsak jog, hanem kötelezettség is. Jog a helyi közügyek önálló intézésére, ugyanakkor kötelezettség a város szolgálatára.

„Bár háborús helyzet van, háborúzás ne legyen!” – figyelmeztetett Szabó Gellért, Szentkirály község polgármestere *A kistelepülések helyzete és lehetőségei, közfeladatok és ellátásuk falun* című előadásában, melyben a falusi közeg ismertetését és lehetőségeinek feltárását helyezte fókuszba. A Magyar Faluszövetség elnöke beszélt a kistelepülések feladatköreinek megváltozásáról és a munkaszervezés kihívásairól településüzemeltetés terén. Majd szó esett a finanszírozási és a fejlesztési nehézségekről is. „Bár a kulturális-közösségi élet a településen „takarékon” működik, azaz kényszermegoldásokat vezetünk be, a saját lábbon való működés igencsak nehézségekbe ütközik” – foglalta össze Szabó Gellért.

„A társadalmi innováció új, újszerű válaszokat ad egy közösség problémáira azzal a céllal, hogy növelje a közösség jólétét” – fogalmazta meg Gyergyák Ferenc *Az innováció az önkormányzatokban* című előadásában. A TÖOSZ főtitkára, az ÁNTK mesteroktatója hozzátette: „Az innováció egy kreatív ötletből születő folyamatot jelöl, amely megvalósítja az ötletet, alapvetően szakmai fejlődést jelent.” Gyergyák Ferenc ismertette: a TÖOSZ 2022 februárjában online kérdőíves felmérést végzett 3178 települési önkormányzat körében az önkormányzati innováció megvalósulása, segítő és akadályozó tényezőinek feltárása érdekében. A felmérés eredményének összefoglalása szerint bár az önkormányzat feladata a lakosság szolgálata, és az önkormányzatiság a lakosság bevonásáról is szól, az önkormányzatoknak folyamatosan keresniük kell az innováció lehetőségeit. Megállapítható: a válságok mindig innovációt szülnek. A TÖOSZ főtitkára kiemelte, sem a település lélekszáma nem befolyásoló tényező az önkormányzatok számára az innovációra való nyitottság terén, sem az adóerő-képesség nem gátja egyértelműen az innovációnak. „Az innováció lehetősége

és megvalósítása sokkal inkább függ attól, hogy az adott önkormányzatnál van-e olyan döntéshozó vagy döntéshozónak tanácsadó személy, aki nyitott és elkötelezett az innovációra!” – fogalmazta meg Gyergyák Ferenc.

A Polgármesteri jutalmazás a veszélyhelyzet ideje alatt című előadásában Danka Ferenc, a Pest Megyei Kormányhivatal Törvényességi Felügyeleti Főosztályának főosztályvezetője beszélt a 2020 november-decemberében felmerült különleges jogrendi esetekről. A pandémia alatt megnövekedett polgármesteri feladatokra való tekintettel a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét ellátó kormányhivatalnak is kiemelten kellett foglalkoznia a joggyakorlatban még példa nélkül álló, meglehetősen összetett esetekkel. Danka Ferenc ismertette: a vészhelyzeti szabályozás alapja Magyarország Alaptörvény 53. cikke, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. §. (4) bekezdése (Katv.), valamint az Alaptörvény 33. cikk (1) bekezdése volt. A kérdés jogi megítélését nehezítette, hogy az ügyben jogalkalmazói tapasztalat még nem alakulhatott ki, nem volt kimunkált joggyakorlat, a bíróságok részéről sem mutatkozott egységes felfogás arról, hogy hozhatott-e döntést a polgármester polgármesteri jutalmáról arra a törvényi rendelkezésre hivatkozással, hogy a helyi önkormányzat képviselőtestületének feladat- és hatáskörét – veszélyhelyzetben – a polgármester gyakorolja? Mindkét esetben a következő ítélet született: amennyiben a polgármester a képviselő-testület munkáltatói szerepkörébe helyezkedve saját maga számára jutalmat állapítana meg, az többszörös jogi akadályba ütközne. Ezek alapján a polgármester a képviselő-testület e jutalmazásra vonatkozó hatáskörét nem gyakorolhatja jogszerűen, ebből kifolyólag az őt csupán helyettesítő alpolgármester sem hozhat meg ilyen döntéseket. A bíróság álláspontja szerint az alpolgármester jogszabályi felhatalmazás és hatáskör hiányában meghozott perbeli határozata önmagában olyan súlyos jogszabálysértés, amely a határozat megsemmisítését indokolja. Ezért a bíróság a közigazgatási cselekményt – a közlésére visszamenőleges hatállyal – megsemmisítette.

„Tíz éve látja el a közigazgatási továbbképzési feladatokat a Nemzeti Közzolgálati Egyetem,– emelte ki Klotz Balázs *Önkormányzatok és közzolgálati továbbképzés* című záróelőadásában. Az NKE Közigazgatási Továbbképzési Intézetének igazgatója ismertette az intézeti működés tekintetében azt a négy elemet, amely a tudatos építkezést, illetve az egyéni fejlesztési igényeket szolgáló programok, korszerű tanulási eszközök és fejlesztő környezet biztosítását szolgálja. *Digitalizáció* (92%-ban e-learning-re alapozva), *innováció* (ismeretbővítés, informális tanulási módszerek a felnőttképzésben, közösségi tanulási terek kialakítása szakértőktől szakmai csoportokban), *motiváció* (mérhető fejlődés kompetenciaméréssel A1-C2 besorolással, önfejlesztési lehetőségek, kiemelten kezelt vezetőképzés, Közzolgálati Tudásportálhoz való hozzáférés) és *minőség* (elméleti és gyakorlati szempontok alapján folyamatos monitorozással, illetve partnerség a tisztviselők rendszerszintű képzésében, több közigazgatási szervvel való együttműködésben a tananyagok tekintetében). 2019 decembere és 2022 novembere között 15 383 képviselő és 1353 polgármester vett részt az önkormányzati képviselők képzésén. „Hitvallásunk a képzés! Legjobb befektetés a tanulás! Az így megszerzett tudást soha senki nem veheti el tőlünk. Az idő folyamán inflálódott tudás szinten tartásában pedig az NKE továbbra is partner!” – foglalta össze Klotz Balázs.

Forrás: www.uni-nke.hu, Nemzeti Közzolgálati Egyetem

SZEMLÉLETVÁLTÁSRA VAN SZÜKSÉG A HAZAI SZENNYVÍZHASZNOSÍTÁSBAN!

A 2022 nyarán tapasztalt vízhiány is rámutatott arra, hogy a vízgazdálkodásban a tisztított szennyvíz központi tényező, és hasznosításának előnyeit figyelembe kell venni – hívta fel a figyelmet köszöntőjében Murányiné Krempels Gabriella, a Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság főosztályvezetője a *Szennyvizek öntözési célú hasznosítása* című konferencián. Az eseményt a Magyar Tudomány Ünnepe Programsorozat keretében rendezték meg november 16-án, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) Víz tudományi Karának (VTK) bajai campusán.

A plenáris előadások sorát Bíró Tibor, a VTK dékánja nyitotta meg az *Európai szennyvízöntözési jó gyakorlat* bemutatásával. A mediterrán régiós és a nyugat-európai módszertan is a körkörös vízgazdálkodás alapjaira építi a szennyvizek újrahasznosításának, illetve visszaforgatásának lehetőségét. A klímaváltozással járó hatások fokozódásával egyre inkább felértékelődik a szennyvízöntözés kérdésköre. A jó gyakorlatok elsajátításához a mediterrán térség szakembereivel közös munkacsoportok létrehozása szükséges – tudhattuk meg a dékán előadásából.

Patziger Miklós, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem docense a Magyarországon jellemző szennyvíztisztítási technológiai folyamatok részleteibe nyújtott betekintést, ismertette a releváns működési jellemzőket és kibocsátási paramétereket. Sütő Vilmos, a Bácsvíz Zrt. főmérnöke a tisztított szennyvíz körkörös gazdaságba való bevezetésének lehetőségeiről adott áttekintést.

A plenáris előadásokat követően a Magyar Hidrológiai Társaság Mezőgazdasági Vízgazdálkodási Szakosztályának vezetőségválasztó ülésére került sor. A konferencia délután tovább folytatódott Laurinyecz Pál, a VIZITERV Environ Kft. műszaki igazgatóhelyettesének előadásával, aki az alkalmas szennyvíztisztító telepek és potenciálisan öntözhető területek térinformatikai lehatárolási módszertanáról adott átfogó képet. Szendi Jenő, a KITE Zrt. ügyvezetője a szennyvizek és hígtrágya öntözési célú hasznosításának lehetőségeit vázolta az önjáró esztető öntözőgépek alkalmazási példáján keresztül.

Fülöp Sándor, az NKE VTK docense a szennyvízöntözés elterjedését segítő jogszabályi környezet részleteit ismertette, rávilágítva a hulladékgazdálkodási, vízgazdálkodási, vízvédelmi, talajvédelmi, növényvédelmi, közegészségügyi szabályozási szempontok összehangolásának szükségességére. A konferencia zárásaként Szabó Zoltán, a Nemzeti Népegészségügyi Központ laborvezetője előadásában a települési szennyvizek és szennyvíziszapok közegészségügyi vonatkozásait ismertette.

A konferenciáról készült felvétel és az előadások [ITT](#) érhetők el.

Forrás: www.uni-nke.hu, Nemzeti Közszolgálati Egyetem

NEMZETKÖZI KONFERENCIA A 10 ÉVES BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVRŐL

A magyar Btk. 10 éve - Európai kihívások, közép-európai válaszok a 21. század bűnügyi tudományában című kétnapos nemzetközi konferenciát tartottak a Kúria és a Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet közös szervezésében 2022. november 8-án Budapesten.

Varga Judit igazságügyi miniszter megnyitó beszédében felidézte, a büntető törvénykönyv tíz évvel ezelőtti megalkotása szervesen illeszkedett abba a jogalkotási folyamatba, amely az alaptörvény elfogadását követően a sarkalatos és a kódexjellegű törvényeken át a magyar jogrendszer legfontosabb elemeinek felülvizsgálatát célozta. Az Országgyűlés tíz éve, 2012-ben fogadta el Magyarország negyedik büntető törvénykönyvét, mely a nemzeti együttműködés programja megvalósításának, a magyar jogrendszer megújításának egyik kiemelten fontos állomása volt- tette hozzá a miniszter.

Az új Btk. megalkotását azonban nemcsak a közbiztonság romló állapota, hanem a gyorsan változó társadalmi-gazdasági környezet, valamint a nemzetközi jogi kötelezettségek teljesítése is indokolta – emelte ki az igazságügyi miniszter.

Pintér Sándor belügyminiszter előadásában elmondta, hogy 2010-ben 428 ezer bűncselekmény és 201 ezer szabálysértés történt, ezek zavarták az állampolgárokat, ezért a rend és biztonság érdekében változtatni kellett a Btk.-n. Jelezte, hogy idén az első kilenc hónapban már csupán 109 ezer bűncselekményt követtek el.

A belügyminiszter úgy értékelte, hogy az új Btk. és büntetőeljárás törvény gyorsította a bűnüldözési folyamatokat, egyszerűsítette az eljárásokat, csökkentette a leterheltséget és növelte az eredményességet.

Hangsúlyozta, hogy nem csupán a büntető törvénykönyvet változtatták meg: figyelembe vették a bűnmegelőzési lehetőségeket is. Megújították a bűnmegelőzési tanácsot, továbbá megoldották, hogy akinek nem biztosított a megélhetése, részt vegyen a közfoglalkoztatásban, így ne bűncselekmény elkövetésével szerezzen anyagi javakat - jelentette ki. Hozzátette, hogy mind a szabálysértési, mind a büntetőeljárás törvény módosítása hozzájárult a közbiztonság javulásához. Kiemelte, hogy mindenképpen választ kellett adni az illegális bevándorláshoz kötődő bűncselekményekre, így például az embercsempészsre. A rendőrség jó teljesítményt nyújtott az elfogásokban, ugyanakkor a büntetés-végrehajtás területén növeli az állam terhét, hogy több mint kétezer külföldi embercsempészt magyar börtönben kell tartani.

A tárcavezető elmondta, hogy a titkos információgyűjtés korábban nem volt a Btk. része, ami visszaélésekre adott lehetőséget, majd kitért a kiberbűnözés problémáira is. Pintér Sándor a nyomozásokat támogató fejlesztésekről is beszélt, így a házi őrizet elektronikus rendszerének bevezetéséről és a távmeghallgatás alkalmazásáról. Utóbbi nagymértékben hozzájárult a koronavírus-járvány idején a bíróságok működőképességének fenntartásához.

Polt Péter legfőbb ügyész hangsúlyozta, hogy az új Btk. célja volt az is, hogy a visszaeső elkövetők szigorúbb büntetéseket kapjanak, valamint megoldásra váró problémaként említette a kriptovaluták témáját. A legfőbb ügyész úgy vélekedett: az új Btk. kellő alapot biztosít a jövő kihívásainak kezeléséhez.

Forrás: www.kormany.hu

A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSA BUDAPESTRE

Hogyan hat a klímaváltozás a főváros életére és gazdaságára? Ez volt a központi kérdés azon az online beszélgetésen, melyet november 8-án folytatott Kutasi Gábor, az NKE EJKK Gazdaság és Versenyképesség Kutatóintézetének vezetője vendégével, Érfalvy Áronnal, a Belváros-Lipótváros Vagyonkezelő Zrt. (BVL) fejlesztési igazgatójával.

Amint arra az V. kerület fejlesztési igazgatója a beszélgetés során többször is rámutatott, a fő feladat nem annyira a városok élhetőségének a megőrzése, mint inkább annak megteremtése. Ennek során egy, a hosszú évszázadok emberi tevékenysége nyomán előállt „adósságot” kell rendezni, hogy az ne maradjon a következő nemzedékekre. Ezen adósságrendezés során pedig a cél olyan fenntartható megoldások keresése, amelyek lehetőleg nem hoznak létre újabb problémákat.

Csapdák a fenntartható működés útján – A számos gyakorlati példa között említette a Bástya park projektet, amely jól szemlélteti azokat a kihívásokat, amelyekkel a fővárosnak szembe kell néznie a hasonló belvárosi munkálatok során. A parkosítás során ebben az esetben sem elsősorban a zöldfelület *helyreállításáról* beszélhetünk, hiszen annak az alapját biztosító, mindössze 20-25 cm vastag termőréteg a törmelék *felett* helyezkedik el, így az elsődleges feladatot ennek a törmeléknek az eltávolítása jelenti, ami alkalmanként több ezer köbméter megmozgatásával, elszállításával jár. Emellett az ilyen helyszíneken a talajban rengeteg az elhagyott vezeték, a különböző rétegekben különböző időszakokból származó sírok, illetve olykor világháborús bombák is találhatóak. Kiemelte, hogy a fenntartható, élhető városi környezet megvalósítása komplex élettér-helyreállítással jár, aminek része a talajkultúra, a szénkörforgás és vízkörforgás helyreállítása is.

A beszélgetés során szó esett az úgynevezett ökológiai csapdák elkerüléséről is, amelyeket gyakran egy-egy korábbi probléma megoldása vagy az előre nem látott körülmények okoznak. A BLV fejlesztési igazgatója példaként említette, amikor a fővárosban a virágok öntözése vagy éppen a komposztálandó nyereség elszállítása fosszilis üzemanyagokat használó gépjárművekkel történik, de a parkosítási projektek során elszállítandó törmelék – tehát tulajdonképpen a zöldítés – is ilyen járművekkel történik. Az efféle csapdák elkerülésére a lehetséges helyszíni megoldások előnyben részesítését javasolta, mint amilyen például az eső- és talajvíz hasznosítása a fővárosi növények öntözésére.

Mindezek mellett elmondta: a városok jelenleg nem tudnak teljes mértékben önállóan és fenntarthatóan működni. Amint fogalmazott: „Ahol az ember megjelenik, nagyon hamar válik nem fenntarthatóvá az erőforrások felhasználása.”

Energiatermelés és -felhasználás – A szakember hozzátette, hogy mérvadó számítások szerint a városok az egy négyzetméterre eső energiafelhasználásukat összességében nem képesek egy négyzetméteren előállítani. Egyes létesítmények, épületek esetében ez megoldható, de a város átlagában nem, így azt valahonnan mindig importálni kell a környezetéből. A főváros kevésbé kihasznált lehetőségei között említette a terület geotermikus adottságait, amely a jövőben akár nagyobb szerepet is betölthet az energiatermelésben az energiaárak függvényében. Példaként hozta fel az energiaellátás kihívásaira a 2021-ben átadott V.30 Belvárosi Sportközpontot, amelynek a tetejét teljes egészében az elérhető legjobb hatásfokú napelemek borítják, ám ez mindössze az épület részleges – „fél szint és a liftek” – áramellátását fedezi.

A sportközpont ugyanakkor talajhőt is hasznosít, ám ehhez a kis mélységben elérhető 28-30 fokos víz nem lett volna elég. A mélyebbre fúrva elért 60 fok körüli termálvíz viszont már komolyan hozzájárul a központ energiaellátásához.

Ennek kapcsán is emlékeztetett ugyanakkor arra, hogy jól kell megtervezni a természeti erőforrásokkal való együttműködést. Mivel a termálvíz is véges erőforrás, annyit kell kivenni belőle, amennyi visszapótlódik. Bár a termál kutak esetében a vizek visszatáplálására kerül sor, ez egy kicsit hűti a vízbázist, tehát itt is alapos tervezésre van szükség a csapadék elkerülésére.

Kék és zöld – Szóba került a zöld átállás, amelynek az egyik lényegi eleme az, hogy úgy lesz élhetőbb a környezetünk, ha többre kerül a fogyasztásunk, legyen szó akár a hagyományosnál drágább elektromos autókról, az ökológiai lábnyom megadóztatásáról vagy egyéb megoldásokról. Ettől továbblépve említette Erfalvy Áron a kék átállás koncepcióját, ahol már nagyobb hangsúlyt kap az erőforrások rendszerszintű fenntarthatósága, a minden fizikai termék, minden beruházás teljes élettartamának a megtervezése, figyelembe véve többek között a rekultiváció költségeit is.

A kék átállást a fővárosi közterületi projektekre vonatkoztatva kívánatosnak nevezte azt, hogy azok lehetőleg olyan funkciókkal kerüljenek kialakításra, amelyek kitermelik az adott közterület fenntartásának költségeit, például az öntözés díját, illetve az időszakos rekultiváció költségét.

Mi a teendő? – A városfejlesztési szakember összegzésként hat irányelvet fogalmazott meg a klímaváltozás negatív hatásainak a csökkentésére, valamint az élhető városi – és nem csak városi – környezet fenntartására. Ezek közül első helyen említette a területfoglalás csökkentését, a lakosok koncentráltabb elhelyezkedését a kisebb környezeti terhelés érdekében. Ezzel kapcsolatban rámutatott, hogy a fővárosban is zajlik az ilyen „városközpontok” kialakulása. Szükségesnek nevezte továbbá a környezet „visszavadtítását”; a természeti körforgások helyreállítását; a technológiáknak csak a lehető legszükségesebb alkalmazását, ahol nincs más megoldás; a környezeti egyensúlyra való törekvést; valamint az ökológiai csapdahelyzetek korábban már említett elkerülését, hogy ne is legyen szükség a megoldásukra.

Végül a háborús hatásokkal kapcsolatos kérdésre válaszolva kifejtette, hogy az mindenképpen új tényezőket adott hozzá az egyenlethez. Bár a gazdasági helyzetre gyakorolt hatásával megakasztja az átálláshoz szükséges nagyobb léptékű projektek finanszírozását, ugyanakkor felerősítheti az eddigi válságtüneteket a klímaváltozásban, illetve a korábbiaknál sokkal élesebben ráirányítja a figyelmet a véges erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás kérdéseire. Ennek a megvalósulásához azonban kiemelt jelentőségűnek nevezte az egyén szintjén megvalósuló, idővel társadalmi szinten összeadódó szemléletváltást.

Forrás: www.uni-nke.hu, Nemzeti Közzolgálati Egyetem

MEGSZŰNT A TARTÓSAN VÍZHIÁNYOS IDŐSZAK

A Hivatalos Értesítő 63. számában megjelent – a Hivatalos Értesítő 14. számában, 2022. március 21. napjával kihirdetett – a tartósan vízhiányos időszak 2022. október 31-i megszüntetéséről szóló tájékoztató.

A vonatkozó törvényi szabályozás alapján tartósan vízhiányos időszakban nem kell a vízhasználónak vízkészletjárulékot fizetnie az öntözési, halgazdálkodási és rizstermelési vízhasználat vízmennyisége után. A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996-os kormányrendelet alapján a tartósan vízhiányos időszak kezdete előtt 14 napon belül, azaz 2022. március 7. és 21. között történt vízkivételekhez kapcsolódó vízkészletjárulék összegét 20 százalékkal kellett csökkenteni.

A kedvezmény és a mentesség érvényesítése érdekében fontos eljárási szabály, hogy a vízkészletjárulék-kedvezmény ideje alatt és a tartósan vízhiányos időszak kezdőnapja és végnapja között mért vagy számított felhasznált vízmennyiséget a vízkészletjárulék adatszolgáltatásban fel kell tüntetni. A vízkészletjárulék-kedvezmény ideje alatt kivett víz napi mennyiségét feltüntetve, a vízhasználó által aláírt dokumentumot a vízkészletjárulék adatszolgáltatáshoz mellékelni kell.

A vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999-es KHVM rendelet 6. § (2)-(4) bekezdését 2018. január 1-vel hatályon kívül helyezték, amely alapján a kedvezmény és a mentesség érvényesítése nem külön erre irányuló kérelem alapján, hanem hivatalból történik.

A kedvezmény és a mentesség érvényesítésével kapcsolatban részletes tájékoztatás a területileg illetékes megyei katasztrófavédelmi igazgatóságoktól kérhető.

Forrás: Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

AZ ELEKTROMOS EREDETŰ TÜZEK MEGELŐZHETŐEK

Az elektromos eredetű tüzek veszélyeire, megelőzésük módszereire hívta fel a figyelmet november 9-én közös sajtótájékoztatón a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és az E.ON Hungária Csoport. A Katasztrófavédelmi Oktatási Központban tartott rendezvényen a két szervezet szakemberei bemutatóval egybekötve ismertették a legfontosabb tudnivalókat. Fülep Zoltán tűzoltó ezredes, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság tűzoltósági főfelügyelője elmondta, évente átlagosan 6500-7000 lakástűz keletkezik Magyarországon, amelyek közül sok valamilyen elektromos hibára vezethető vissza. Riasztó adat, hogy a tragikus kimenetelű tüzek 81 százaléka otthoni környezetben keletkezik. Az ezredes emlékeztetett arra, a problémát egyebek mellett okozhatják régi, a mainál jóval kisebb igénybevételre tervezett elektromos vezetékek, helytelenül használt hosszabbítók, nem megbízható forrásból beszerzett berendezések, valamint feleslegesen bedugva hagyott, túlhevült készülékek.

Losonczi Gergely, az E.ON Hungária Csoport vállalati kommunikációs vezetője emlékeztetett arra, hogy a cég és a katasztrófavédelem több mint egy évtizede dolgozik együtt partnerként az elektromos- és gázhálózattal összefüggő balesetek megelőzésén, valamint azon, hogy ha mégis bekövetkezik a baj, a lehető legfelkészültebbek legyenek a veszélyhelyzet kezelésére a szakemberek. Az E.ON tanpályáin az idén is sok száz tűzoltásvezető kapott elméleti és gyakorlati képzést a leggyakoribb áram- és gázhálózati veszélyhelyzetek kezeléséről.

A szakember hangsúlyozta, az otthonok biztonságáért a családok tudnak a legtöbbet tenni, ehhez azonban ismerniük kell a veszélyre figyelmeztető jeleket, a szolgáltató és a katasztrófavédelem ezért rendszeresen felhívja a figyelmet a veszélyforrásokra.

A sajtótájékoztatót követően a szakemberek egy bemutatófalán szemléltették, mi is történik akkor, ha a régi, elavult vezetékeket és kötéseket túlterhelik. Egy átlagos lakás elavult elektromos hálózatát modellező falon kötődoboz, konnektor, kismegszakító, lámpa és kapcsoló kapott helyet. Hőkamerával folyamatosan nyomon lehetett követni, hogyan melegsenek a vezetékek. Nem kellett hozzá sok idő és 134 Celsius-fokon füstölni kezdett az egyik elavult kötés. A tűzoltók bemutatták azt is, hogy összetekert állapotban nem szerencsés használni a hosszabbítót, az eszköz ugyanis ilyenkor felmelegszik, és tűzveszélyessé válik. Az elhangzottakból és a látottakból kiderült: az elektromos tüzek elkerülése érdekében a régebben épült otthonok elektromos hálózatát ajánlott felújítani, emellett egy, a plafon közepére felszerelt füstérzékelő pedig egyenesen életmentő lehet.

Forrás: Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

LEZÁRULT A SZÚNYOG-TENYÉSZŐHELYEK FELTÉRKÉPEZÉSÉNEK ELSŐ SZAKASZA

A központi szúnyoggyérítést koordináló katasztrófavédelem kiemelt célja a hazánkban is alkalmazott biológiai csipőszúnyog-gyérítés részarányának növelése. Hatékony biológiai szúnyoggyérítést viszont csak a szúnyogok tenyészőhelyeinek pontos feltérképezését követően lehet végezni. A szúnyogok kifejlődési helyeiről ilyen térképek korábban csak az ország néhány térségéről álltak rendelkezésre. A hiányosság kiküszöbölése érdekében a katasztrófavédelem 2020-ban egy hároméves felmérési programot indított, amely célja azon régiók lárva-tenyészőhelyeinek feltérképezése volt, ahol jelentősebb szúnyogártalom szokott kialakulni.

A katasztrófavédelem által megrendelt feltérképezési munka három éven át tizenöt, szúnyog-tenyészőhelyekben gazdag, de eddig nem kellően feltárt régióban folyt. A kapott eredmények birtokában mind a biológiai szúnyoggyérítés részaránya, mind a kezelések hatékonysága növelhető. A program részeként a Duna és a Tisza teljes magyarországi szakaszán, a Dráva mentén, a Körösök vidékén és a Velencei-tó környezetében felderítették a jelentős tenyészőhelyeket. Korábban csak a Balaton környezetéről álltak rendelkezésre ilyen térképek, ahol hosszabb ideje jelentős mértékben alkalmazzák a biológia szúnyoggyérítés módszerét. A felméréseket és az adatok feldolgozását szakértők végezték, akik a nemzetközi és a hazai protokolloknak megfelelően jártak el. A korszerű térinformatikai adatbázis elkészítéséhez a terepbejárásokon túl drónokat is használtak. A feltérképezés eredményei fokozatosan beépültek a katasztrófavédelem által szervezett szúnyoggyérítésbe. Az első jelentős változás a biológiai készítmény granulátumos változatának alkalmazása volt. A granulátummal az ártéri erdőkben is lehetővé vált a hatékony biológiai szúnyoggyérítés a levegőből, a korábbi hazai gyakorlatban egyáltalán nem volt jelen ez a módszer. Mostanra a biológiai szúnyoggyérítés több mint harminc százalékát ez az eljárás teszi ki. A 2010-es években a biológiai szúnyoggyérítésre fordított összeg a szúnyoggyérítés teljes költségének csupán három-öt százalékát tette ki. A felmérési program előrehaladásával ez az arány folyamatosan emelkedett, az idén meghaladta a 15 százalékot. A szervezet célja, hogy a jövőben további régiók feltérképezése is megtörténjen.

Forrás: Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

NOVEMBERBEN IS TŰZVÉDELMI TESZT

Elérhető a katasztrófavédelem huszonkilencedik tűzvédelmi tesztje. Az online kvízben szereplő kérdések ezúttal az adventi időszakra fókuszálnak. A tesztkérdések a temetők biztonságával foglalkozó ajánlásokkal kezdődnek, majd az otthonok tűzvédelmével, a gyertyák, mécsesek elhelyezésével foglalkoznak, és érintik a konyhai tűzbiztonság kérdéskörét is.

Aki kitölti tesztjeinket, felmérheti tudását, illetve értékes információkhoz juthat a tűzmegelezéssel kapcsolatban.

Legújabb, illetve a korábbi tesztek elérhetőek az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (katasztrofavedelem.hu) oldalán, az alábbi elérési útvonalon: Lakosság → Országos Tűzmegelezési Bizottság → Tartalomjegyzék - Tűzvédelmi tesztek.

Segítheti is munkánkat. Amennyiben kitölti a tesztek alatt elérhető kérdőívünket, visszajelzést kapunk arról, hogy a jövőben milyen tűzmegelezési témákban szükséges pontosítani, bővíteni az állampolgárok ismereteit.

Forrás: Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

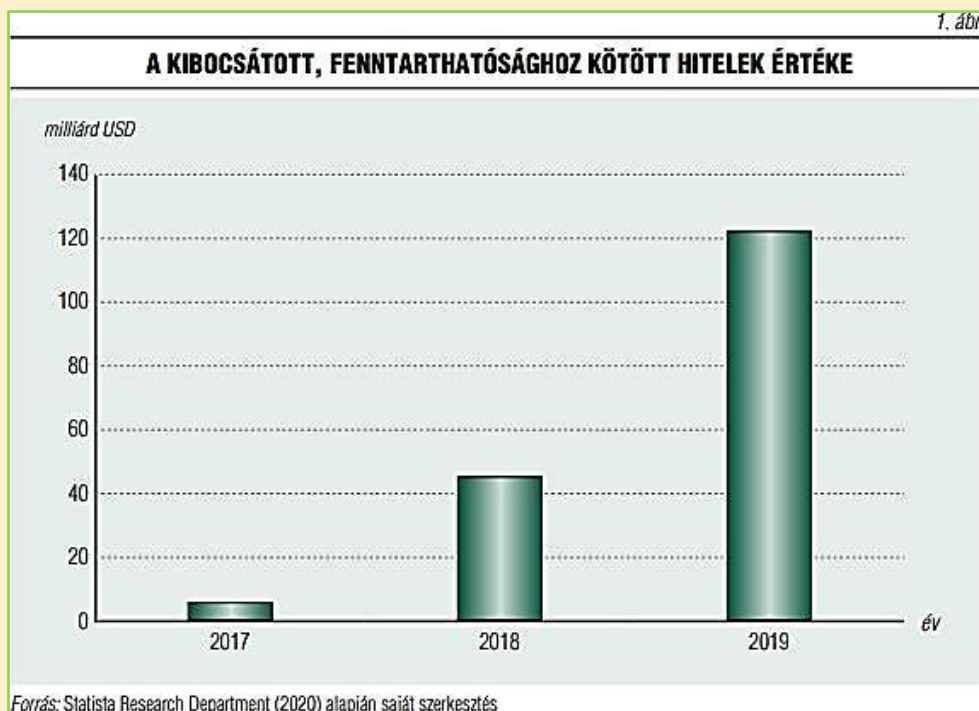
ÁSZ hírek

A PÉNZÜGYI SZEREPLŐK ÉGHAJLATVÁLTOZÁSSAL KAPCSOLATOS ATTITŰDJÉNEK ÉS A REALIZÁLÓDÓ KOCKÁZATOKNAK LEHETSÉGES REÁLGAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEI

Málits Péter, El-Meouch Nedim Márton és Drabancz Áron tanulmánya két fontos kérdésre keresi a választ, egyrészt hogy milyen szerepet töltenek be a központi és kereskedelmi bankok a klímaváltozás folyamatának lassításában, másrészt hogy a klímaváltozáshoz kapcsolódó kockázatok megjelennek-e a hiteltermékek árazásában, azaz a karbonintenzív iparágakban magasabb felárakkal szembesülnek-e a hitelfelvevők. A szerzők a bankrendszert és a vállalati szektort összekapcsoló fő csatornákat egy modellvállalaton keresztül szemléltetik, felmérve, hogy mely változókat illetve kockázatokat érdemes mérlegelnie egy vállalatnak a befektetésekkel kapcsolatos döntéshozatal során. (Pénzügyi Szemle 2022/3.)

Málits Péter - El-Meouch Nedim Márton - Drabancz Áron – A klímaváltozás elleni harc cselekvésre ösztönzi a gazdaság szereplőit, így a vállalati szektort és a bankrendszert is. A pénzügyi szektor kiemelt szerepet kap ebben a folyamatban, tekintettel arra, hogy egyrészt a szegmens a gazdaság szinte minden szereplőjével kapcsolatban áll, másrészt a bankrendszer képes akár a politikai döntéshozók támogatása nélkül is biztosítani a zöld átmenethez szükséges anyagi forrásokat. Az tehát, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem végül sikeres lesz-e, nagymértékben függ a pénzügyi rendszer – központi és kereskedelmi bankok – szereplőitől.

A tanulmány felméri, hogy a pénzügyi szektort érintő kockázatok és a rájuk jellemző attitűd hogyan érinti a reálgazdaság szereplőit, és hogy ezen hatások mely csatornákon keresztül realizálódhatnak a vállalatok működésében. Rámutat, hogy egyelőre nincs konszenzus arra vonatkozóan, hogy a központi és kereskedelmi bankoknak kell-e szerepet vállalniuk a klímaváltozás problémájának megoldásában, és ha igen, azt milyen eszközökkel és mélységben tegyék. A pénzügyi intézmények elsősorban a szabályozáson - éghajlati stresszteszt, tőkekövetelmények - és a kamatfelárakon keresztül képesek zöld irányba terelni a vállalati szektor szereplőit, vannak ugyanakkor elképzelések a mennyiségi lazítás éghajlati célú alkalmazására is.

A szerzők bemutatják, hogy a kereskedelmi bankoknak egyelőre nem áll közvetlenül érdekükben a karbonintenzív iparágak helyett az alternatív megoldások finanszírozása, ennek ellenére a fenntarthatósági szempontok szerinti tőkeallokáció irányába fokozatos elmozdulás tapasztalható.

A szakirodalmi áttekintést követően a tanulmány egy olajipari modellvállalat segítségével mutatja be a fenti folyamatot úgy, hogy egy valóságos adatokon alapuló, de leegyszerűsített vállalati projektértékelési helyzetbe építi bele a különböző aspektusokat. A modell – melyben a vállalat egy magas karbonintenzitással működő olajfinomító megépítéséről dönt - alkalmazásának célja, hogy egy valószerű példával mutassa be azokat a csatornákat, melyeken keresztül a vizsgált jelenségek befolyásolhatják a vállalati működést. Az elemzés hangsúlyozza, hogy a bankrendszer éghajlatváltozással kapcsolatos attitűdjének változása képes a karbonsemlegesség felé terelni az adott vállalatot oly módon, hogy a kamatfelárakon és/vagy a tőkekövetelményeken keresztül módosítja a projektek hozamszintjét és megtérülési idejét.

A mikroelemzés mellett a tanulmány makroszintű vizsgálat keretében állapítja meg, hogy a magyar hiteladatokon egyelőre nem látható egyértelműen a klímaváltozáshoz kapcsolódó kockázatok realizálódása a kamatfelárakban.

...

Málits Péter az EY consulting gyakornoka, El-Meouch Nedim Márton a Pécsi Tudományegyetem PhD-hallgatója, Drabancz Áron a Budapest Corvinus Egyetem PhD-hallgatója

...

A teljes tanulmány **itt olvasható**, a Pénzügyi Szemle legújabb száma **itt érhető el**.

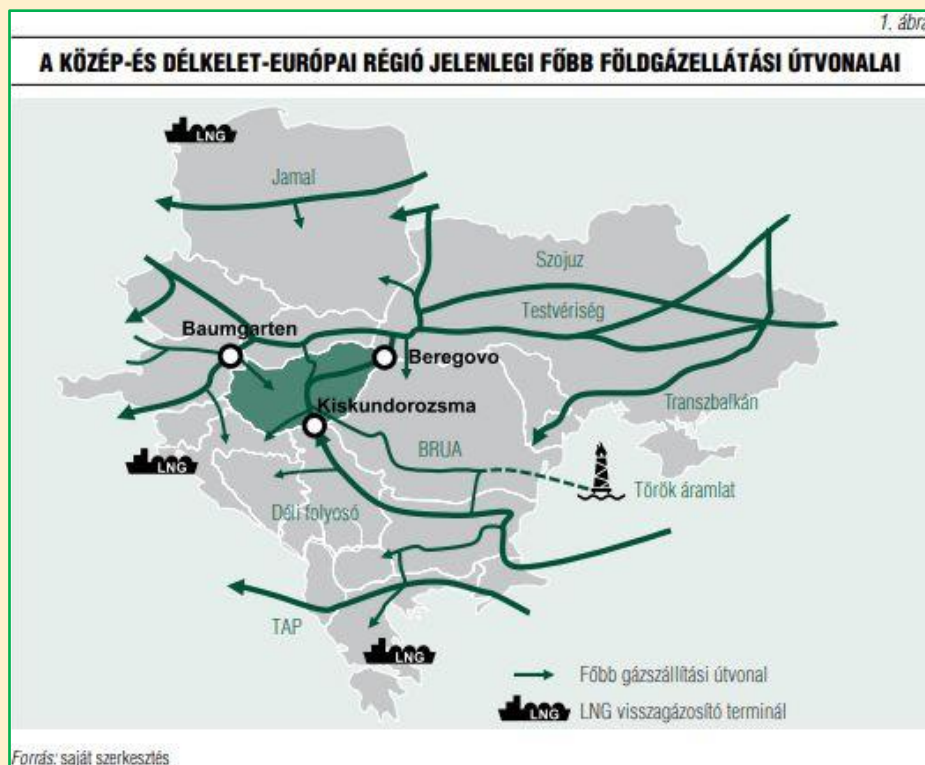
Forrás: www.penzugyiszemle.hu

A FÖLDGÁZ KÖZÉP- ÉS DÉLKELET-EURÓPÁBAN: EGYSÉGESÜLŐ PIAC ÉS ÚJ KIHÍVÁSOK

Giday András és Fritsch László tanulmánya Közép- és Délkelet-Európa földgázfelhasználását, a térségbeli fogyasztás szintjét és szerkezetét, az elmúlt másfél évtized hálózatfejlesztéseit, valamint az LNG-kikötők építését vizsgálja. Európa földgázpiaca ma már egységes, köszönhetően az EU-s szabályozásnak, a keleti irányból érkező nagy kapacitású vezetékeknek és a térség országai között épített interkonnektoroknak. A közeljövőben számos kihívás elé néz Európa, elég csak a gázpiac jelentős átpolitizáltságára, az elhúzódozó vitákat kiváltó klímapolitikai megállapodásokra, a geopolitikai feszültségekre, vagy a háborús konfliktus miatt elszálló árakra gondolni. (Pénzügyi Szemle 2022/3.)

Giday András - Fritsch László – A tanulmány témája Közép- és Délkelet-Európa földgázfelhasználása, a vizsgált régió pedig Közép-Európa korábbi szocialista országait, a Balkánt és Ukrajnát foglalja magában. A szerzők részletes adatokkal és táblázatokkal szemléltetik a térségbeli fogyasztás szintjét és szerkezetét, illetve az egyes országok rendelkezésére álló energia megoszlását az egyes energiahordozók között. A térség és Nyugat-Európa összehasonlításából kiderül, hogy Közép- és Délkelet-Európában a gáz szerepe elmarad a nyugatra jellemző szinttől, melynek okai egyrészt a jelentősebb szénkészletekben, másrészt az alacsonyabb jövedelmi szintben keresendők. Azt is megtudhatjuk, hogy a vizsgált régióon belül Magyarországon a felhasznált szén aránya alacsony, a földgáz részaránya viszont kiugróan magas.

A tanulmány mellett, hogy áttekinti az elmúlt másfél évtized hálózatfejlesztéseit és az LNG-kikötők építését, két fő kérdésre is választ keres: egyrészt, hogy a Közép- és Délkelet-Európa gázzal való ellátásának útvonalai mennyiben változtak meg az elmúlt másfél évtizedben, másrészt, hogy a térségbeli földgázfelhasználás és -infrastruktúra mennyiben tér el a nyugat-európaiktól. A tanulmány rámutat, hogy az EU által hozott szabályok a hálózat használatához való hozzáférés biztosításával egységesedő piacot teremtettek. Ezen törekvés részeként fontos mérföldkő volt az a tíz éves fejlesztési terv, amely az átjárható földgázpiac megteremtése érdekében az egyes országok vezetékrendszereit kívánta nagy kapacitású összeköttetésekkel (interkonnektorok) egybefűzni, így biztosítva mindkét irányban a gáz áthaladását. A szerzők rámutatnak, hogy a régió fogyasztásában az LNG-visszagázosító kapacitások egyelőre nagyrészt helyi jelentőségűek, ugyanakkor helyi szinten stratégiai jelentőségű forrás- és útvonaldiverzifikációs perspektívát és plusz likviditást jelentenek.

A szerzők bemutatják a régió egyes országainak gázellátását, részletesen kitérve a termelési és fogyasztási adatokra, illetve az elsősorban orosz forrásból táplálkozó import jelentőségére. Így megtudhatjuk, hogy a jelentős saját földgáztermeléssel rendelkező Románia szinte teljes mértékben önellátó, miközben Magyarország orosz gázfüggősége pedig régiós összevetésben kiugróan magas. A tanulmány áttekinti az orosz-ukrán háború gázpiaci hatásait is, elsősorban arra a kérdésre koncentrálna, hogy a konfliktus miként érinti a földgázrendszert illetve a szállításokat. Hangsúlyozza, hogy az európai gázellátást nem lehet még középtávon sem a Gazprom nélkül megoldani, mivel a LNG-terminálok kapacitása és a beszerezhető cseppfolyós gáz mennyisége egyelőre nem elégséges Európa számára. A rövid távú stratégiai tervek közt szerepel az LNG-források bővítése, a gázfogyasztás 15 százalékkal történő csökkentése, illetve a gáztárolók feltöltése.

A tanulmány zárásaként a szerzők áttekintik a földgáz árának közelmúltbeli alakulását, majd bemutatják a bécsi és a holland gáztőzsde fejlődését. Hangsúlyozzák, hogy már jóval a háború kitörése előtt, azaz 2021 második felében intenzíven emelkedett a földgáz ára, köszönhetően az ázsiai országok erős keresletének, a holland gázmezők leállításának, továbbá a Gazprom csökkenő szabadpiaci eladásainak. Ezt követően a háború és az embargós politika hírei mozgatták az árfolyamot. Záróként a szerzők rámutatnak, hogy ha a háború tartósan, akár évekig fennmarad, akkor az EU embargós politikája erős nyomás alá helyezheti azokat az országokat, ahol az orosz gáz importjának leállítását komoly gazdasági és társadalmi krízist idézhet elő

...

Giday András a Pénzügyi Szemle szerkesztőségi tagja, Fritsch László az MVM CEEnergy Zrt. vezérigazgatója

...

A teljes tanulmány **itt olvasható**, a Pénzügyi Szemle legújabb száma **itt érhető el**.

Forrás: www.penzugyiszemle.hu

Fókuszban az IKIR – Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer

ŐSZI ROADSHOW AZ IKIR II. BEMUTATÁSÁRÓL

A *Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer – IKIR* alkalmazás **2018. május 1. óta éles üzemben** működik. Eddig közel **1300 önkormányzat** és több, mint **1900 felhasználó** regisztrált a rendszerhez. Természetesen a **regisztráció lehetősége** nem zárult le, továbbra is **ingyenesen csatlakozhatnak** a rendszerhez az önkormányzatok.

Tudta?

„**KÖFOP2.3.1VEKOP-16-2021-00002 azonosító jelű - IKIR rendszer kiterjesztése és továbbfejlesztése**” című kiemelt projekt kapcsán megrendezésre került 2022. október és november folyamán egy regionális konferenciasorozat, amely az alábbi helyszíneken valósult meg: **Veszprém, Eger, Kecskemét, Nyíregyháza, Vác, Győr és Paks**. Az eseményeken nagy számban vettek részt polgármesterek, jegyzők és önkormányzati munkatársak, akik számára lehetőség nyílt kérdéseik feltevésére is, valamint személyes konzultációra az adatbázis használatával, a rendszer regisztrációjával kapcsolatban. Az IKIR rendszer továbbfejlesztése során létrejövő megyei önkormányzatoknak készült felhasználói felület bemutatása miatt, most először a megyei önkormányzatok is képviselték magukat a rendezvényen.

Az eseményen előadóként részt vett **Dr. Dukai Miklós Önkormányzati Államtitkár Úr, Kivés Zoltán Önkormányzati Helyettes Államtitkár Úr, Kutak Gábor a 4IG szakmai vezetője** valamint moderátorként az **IKIR szakmai vezetője, Laib Eszter**. Ezen felül vendégelőadóként szerepelt **Dr. Sztzker Petra a LIFE LOGOS 4 WATERS projekt szakmai vezetője** valamint **Csizmadia Petra a LIFE LOGOS 4 WATERS projekt rendezvény és szakmai koordinátora is**, akik az önkormányzati együttműködésen alapuló vízgyűjtő gazdálkodással foglalkozó projektjük eredményeiről, előrehaladásáról számoltak be. A rendezvényen bemutatásra kerültek az IKIR jelenlegi funkciói és adatkörei, valamint az IKIR továbbfejlesztések során megvalósuló új funkciók, felületek, felhasználói körök. A regionális konferencián elhangzott előadások és a konferenciáról készült beszámoló az IKIR honlapján elérhetőek. Várhatóan 2023 tavaszán, új helyszíneken további bemutatókat tartunk.

Fotó a Veszprémben megtartott IKIR II. konferenciáról (2022. október 17.)

IKIR rendszer – felhasználói támogatás

Amennyiben a **rendszer használatával**, vagy az **IKIR-hez történő regisztrációval** kapcsolatban kérdése van, kérjük, hogy jelezze az ikir@bm.gov.hu email címen, vagy a **+3615501522**-es telefonszámon. Kollégáink a hét minden munkanapján várják hívásukat!

Hamarosan folytatjuk

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda

Figyelmébe ajánljuk

KÖZIGAZGATÁSI TEHETSÉGGONDOZÁSI PROGRAM

Tájékoztató a kiterjesztett közigazgatási tehetséggondozási programban való részvétel feltételeiről

A KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú „*A versenyképes közszolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatása*” elnevezésű projekt részeként az A.3.3. „*A tehetséggondozás teljes körű kidolgozása*” program keretében 2022. IV. negyedévtől folytatódik „*A közigazgatási tehetséggondozási program*” megvalósítása az alábbi feltételekkel.

1. Információk a tehetségmentorral összefüggésben

1.1.A vezetői utánpótlás biztosítása érdekében folyó tehetséggondozási program eredményes lebonyolításához az adott célra felkészített, megfelelő elméleti tudással és gyakorlati tapasztalattal rendelkező, vezető besorolásban dolgozó olyan tehetségmentornak kell ellátnia a feladatokat, aki az alábbi feltételekkel rendelkezik:

- ☞ a Kit./ Kttv./ Kűsz./ Navtv. szervei és személyi hatálya alá tartozik;
- ☞ legalább három éves széleskörű szakmai, szervezeti és vezetői tapasztalattal rendelkezik;
- ☞ a munkáltatói jogkört gyakorló vezető elfogadja önkéntes jelentkezését és jóváhagyja részvételét a programban;
- ☞ amennyiben az Önök szervezetében van a *közszolgálati egyéni teljesítményértékelésről szóló 10/2013. (I. 20.) Korm. rendelet* szerinti teljesítményértékelés, akkor a vezető utolsó egyéni teljesítményértékelésének és/vagy minősítésének el kell érnie legalább a „Jó” szintet;
- ☞ javasolni tud az általa irányított szervezet, illetve szervezeti egység munkatársai közül legalább egy főt, akit szakmai munkavégzése, gyakorlata, felkészültsége, alapkompenciái, személyisége, elkötelezettsége, munka iránti attitűdje alapján alkalmasnak tart arra, hogy önkéntes jelentkezése és a munkáltatói jogkört gyakorló vezető jóváhagyása alapján részt vegyen a programban;
- ☞ szívesen vállalja a tehetségmentori feladatok ellátását.

1.2.A tehetségmentor feladatai:

- ☞ részvétel kompetencia felmérésen, és a mentori felkészítő programon;
- ☞ a szervezeti kultúra értékei és a szervezeti elvárások közvetítése a tehetségmentorált felé;
- ☞ részvétel a tehetségmentorált egyéni tehetségfejlesztési tervének kialakításában;
- ☞ a vezetői utánpótlás biztosítása érdekében történő tehetséggondozás és karrierépítés segítése;
- ☞ a bevont munkatárs vezetői feladatokra történő gyakorlati felkészülésének irányítása, támogatása, fejlődésének nyomon követése, a vezetői munkához kapcsolódó tudásmegosztás;
- ☞ rendszeres egyeztetés, értékelés a tehetségmentorálttal – visszajelző, értékelő és fejlesztő beszélgetések keretében – a feladatokról, tapasztalatokról, a fejlődés üteméről;
- ☞ aktív személyes és online kapcsolattartás a tehetségmentorálttal, rendelkezésre állás;
- ☞ részvétel a tehetségmentor számára meghatározott szakmai rendezvényeken, és a tehetségmentorok közötti tudás és tapasztalat megosztásában;
- ☞ a tehetségmentori tevékenység adminisztrálása;
- ☞ részvétel a tehetséggondozási rendszer módszertana szerinti mentoring lefolytatásában, részvétel a program monitoring vizsgálatában.

1.3.A programba bevont vezetőktől elvárható legfontosabb kompetenciák: vezetői tudás, tapasztalat és felkészültség, érzelmi intelligencia, határozottság, magabiztosság, jó kommunikációs képesség, együttműködés, közszolgálati motiváció, konfliktuskezelési képesség, problémamegoldó készség, mások motiválására való képesség, felelősségvállalás, pedagógiai készségek, tudásátadás képessége, személyes példamutatás, hitelesség.

1.4.A programba bevont vezetőktől elvárható legfontosabb személyiségjegyek: barátságosság, érzelmi stabilitás, nyitottság, lelkiismeretesség.

- 1.5.A jelentkezést követően a projekt során kidolgozott továbbképzési program alapján az NKE folytatja le a tehetségmentori feladatokra történő felkészítést 2 napos tréning keretében. Ezen túlmenően a feladat sikeres megvalósítása érdekében legalább egy alkalommal workshop kerül megrendezésre, amelyen a tehetségmentoroknak szükséges részt venniük. A rendezvények időpontjáról és a pontos részletekről intézményünk a későbbiekben nyújt tájékoztatást.
- 1.6.A tehetséggondozási programban való részvétel alapfeltétele, hogy a jelentkezést követően a mentorjelölt részt vegyen a Miniszterelnöki Kormányiroda Kormányzati Személyügyi Központ Főosztály II. kompetencia-felmérésén, amely egy tudományosan megalapozott módszertanon alapuló, elektronikusan támogatott tesztből és kérdőívből áll. Az eredmények kiértékelését követően visszacsatolást kapnak a jelentkezők mentori kompetenciáik szintjéről. Az eredmények nem befolyásolják a programban való részvételt, azok a mentori kompetenciák továbbfejlesztését szolgálják.

2. Információk a *tehetségmentorál*ttal összefüggésben

2.1.A vezetői tehetséggondozási programban résztvevő tehetségmentorálttal szemben támasztandó követelmények:

- ☞ a Kit./ Kttv./ Kűsz./ Navtv. szervei és személyi hatálya alá tartozik;
- ☞ legalább kétéves széleskörű szakmai és szervezeti tapasztalattal rendelkezik;
- ☞ a tehetségmentor javasolja a tehetséggondozási programban való részvételét, alkalmasnak tartja szakmai munkavégzése, gyakorlata, felkészültsége, alapkompenciái, személyisége, elkötelezettsége, munka-magatartása alapján;
- ☞ a tehetségmentor javaslata szerint, de önként jelentkezik a programra;
- ☞ szívesen vállalja a tehetséggondozási programban való aktív részvételt;
- ☞ a munkáltatói jogkört gyakorló vezető elfogadja önkéntes jelentkezését és jóváhagyja részvételét a programban;
- ☞ amennyiben az Önök szervezetében van a *közszolgálati egyéni teljesítményértékelésről szóló 10/2013. (I. 20.) Korm. rendelet* szerinti teljesítményértékelés, akkor figyelembe kell venni a tehetségmentorált utolsó egyéni teljesítményértékelésének és/vagy minősítésének eredményeit, amelyeknek el kell érnie a legalább „Jó” szintet.

2.2.A tehetségmentorált feladatai:

- ☞ részvétel kompetencia-felméréseken a programot megelőzően és azt követően, összesen két alkalommal;
- ☞ a tehetségmentor által közvetített szervezeti kultúra értékei és a szervezeti elvárások elsajátítása, mélyítése.
- ☞ aktív személyes és online kapcsolattartás a tehetségmentorral;
- ☞ részvétel a rá vonatkozó egyéni tehetségfejlesztési terv kialakításában;
- ☞ részvétel a tehetségmentorral a visszajelző, értékelő és fejlesztő beszélgetéseken módszertan szerint,
- ☞ részvétel a számára meghatározott munkafolyamatokban, értekezleteken, szakmai rendezvényeken;
- ☞ rendszeres visszacsatolás a tehetségmentornak a program során ellátott feladatokról, vállalásokról, valamint azok teljesítése utáni tapasztalatairól;
- ☞ a kapott visszajelzések fogadása és beépítése a saját munkájába;
- ☞ esetleges közreműködés a tehetséggondozási rendszer módszertana szerinti mentoring lefolytatásában, részvétel a program monitoring vizsgálatában.

- 2.3. A programba bevont tehetségmentorálttól elvárható legfontosabb kompetenciák: szakmai tudás és tapasztalat, kommunikációs készség, problémamegoldó-, konfliktuskezelő és döntési képesség, határozottság, magabiztosság, közszolgálati motiváció, szervezeti lojalitás, stratégiai szemléletmód, együttműködés, munka tervezése, szervezése, időbeosztás.
- 2.4. A programba bevont tehetségmentorálttól elvárható legfontosabb személyiségjegyek: empátia, szorgalom, proaktivitás, lelkiismeretesség, nyitottság, elfogadottság.
- 2.5. A tehetséggondozási programban való részvétel alapfeltétele, hogy a jelentkezést követően a tehetségmentorált részt vegyen a Miniszterelnöki Kormányiroda Kormányzati Személyügyi Központ Főosztály II. kompetencia felmérésén, amely egy tudományosan megalapozott módszertanon alapuló, elektronikusan támogatott tesztből áll. Az eredmények kiértékelését követően visszacsatolást kapnak a tehetséggondozottak kompetenciáik szintjéről. Az eredmények nem befolyásolják a programban való részvételt.
3. A felkészítés idejére igény esetén szállás/ellátás biztosított, melyet az NKE-vel szükséges egyeztetni.
4. A tehetségmentori program időtartama 4 hónap.
5. A projekt keretében a tehetséggondozási feladatra való jelentkezés és felkészítés térítésmentes.
6. A jelen megkereséshez kapcsolt **2. és 3. számú mellékletként** (**Szerkesztőségi megjegyzés: a jelentkezési lapok az Önkormányzati Hírlevél csatolmányaként elérhetők.**) kitöltött „Jelentkezési lap”-okat az adatok megadásával a tehetséggondozási programba jelentkező tisztviselő, az ajánlást igazoló közvetlen vezető, valamint a munkáltatói jogkör gyakorlója aláírásával és a szervezet pecsétjének lenyomatával ellátva (vagy hitelesített elektronikus aláírása) – szervezetenként összesítve – 2022. december 6-ig hivatali kapun keresztül (rövid név: MKI, KRID szám: 659551904) és a kszk@kormanyiroda.gov.hu e-mail címre is megküldeni szíveskedjenek.

Tájékoztatásért fordulhat a Miniszterelnöki Kabinetiroda, Miniszterelnöki Kormányiroda, Kormányzati Személyügyi Központ Főosztály II. kijelölt kapcsolattartóihoz:

- *Itani-Tar Zsuzsanna* szakmai koordinátor
Telefon: +36 (1) 550-2129, e-mail: kszk@kormanyiroda.gov.hu
- *Lelkes Péter*, személyzetfejlesztési munkatárs
Telefon: + 36 (1) 550-2145, e-mail: kszk@kormanyiroda.gov.hu

Forrás: Miniszterelnöki Kabinetiroda, Miniszterelnöki Kormányiroda

WEBINÁRIUM – AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSI VÍZGAZDÁLKODÁSI TERVE (ITVT) SZEREPE ÉS ELKÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATA

A jelenlegi településfejlesztési eszközökben a víz szétaprózottan van jelen, sok az átfedés, ellentmondás az ágazati stratégiákkal és programokkal. Eközben a települések 2/3 részében probléma a vízhiány, vagy többlet. A településfejlesztés és a víz okos összehangolásával, az ITVT szükségességével tehát mindenki egyetért.

A MASZESZ, az OVF és a Magyar Mérnöki Kamara ígéretet tett, hogy közös ajánlást készít a tervekkel kapcsolatos tartalmi és formai követelmények vonatkozásában, valamint áttekinti a pályázati és jogszabályi környezetet. Az elvégzett munka eredményeként kerül megrendezése a mostani webináriumnak.

Az ITVT pontos tartalmi és formai követelményeinek meghatározásához szükségesek az alábbiak:

- Az elvárható kidolgozottsági szint tisztázása
- Településrendezési Terv és ITVT kapcsolata
- Időbeli ütemezés
- Finanszírozás
- Pályázati vonatkozások

Dátum: 2022. december 8. (csütörtök), 9.00-12:00 óra

Részvételi díj: A webináriumnak ingyenes, de a részvétel regisztrációhoz kötött.

Kapcsolat: MaSzeSz Titkárság, e-mail: titkarsag@maszesz.hu; tel: +36 20 391 0909

Regisztráció az alábbi linken: <https://my.demio.com/ref/nnzbKhLEufBJiZE5>

Tervezett program

2022. december 8., 9.00 órától

09:00-09:05 **Megnyitó**

dr. Major Veronika - MaSzeSz, alelnök

09:05-09:15 **Bevezető**

Kivés Zoltán – helyettes államtitkár (Belügyminisztérium)

09:15-09:35 **Az ITVT jelentősége önkormányzati oldalról**

Domonkos Ernő – Gödöllő

09:40-10:00 **A Vízügyi igazgatás szerepe és segítségnyújtása a tervekészítésben és az ITVT elfogadásának folyamata**

Dr. Balatonyi László – Osztályvezető (OVF-Települési Vízgazdálkodási Osztály)

10:05-10:25 **Az ITVT és a TOP Plusz felhívások kapcsolata, az ITVT integrálása a pályázati folyamatba**

Molnár Ákos – Osztályvezető (PM Regionális Fejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság, Stratégiai Tervezési és Értékelési Főosztály, Felhíváselőkészítési Osztály)

10:30-11:10 **Az ITVT készítés lépcsői és tartalma**

Jancsó Béla – elnök (Magyar Mérnök Kamara, Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozat)

11:15-11:30 **Kérdések és zárszó**

dr. Major Veronika - MaSzeSz, alelnök

Az egyes előadások között kb. 5 perc áll rendelkezésre a kérdésekre és válaszokra.

A programváltoztatás jogát fenntartjuk.

A MaSzeSz 2022. évi működésének támogatója:

A webinarium támogatója:

FIGYELMÉBE AJÁNLUK AZ ORSZÁGOS GYALOGLÓ IDŐSKLUB HÁLÓZATÁT

..... mert van AKARÓKÁNK

Gyere velünk! Gyalogoljunk együtt!

LEGYEN 1000 GYALOGLÓKLUB AZ IDŐSÖDŐKNEK MAGYARORSZÁGON!

Monspart Sarolta

ORSZÁGOS GYALOGLÓ IDŐSKLUB

Tisztelt Polgármester Asszony!

Tisztelt Polgármester Úr!

SOSEM KÉSŐ ELKEZDENI!

„A gyaloglás bármely életkorban elkezdhető, olcsó és egyszerű sport, hasznos és tartalmas időtöltés, mindenkinek ajánlható kortól és edzettségi szinttől függetlenül” -

Monspart Sarolta.

Az Országos Gyalogló Idősklub-hálózat (OGYIK) 2017-ben alakult, kiépítése és fejlesztése **Monspart Sarolta** a Nemzet Sportolója címmel kitüntetett tájfutó világbajnok, 14-szeres magyar bajnok ötlete és mentorálása alapján történt. Sajnos azonban hosszantartó, súlyos betegség után fáradhatatlan küzdelmei ellenére 2021 év áprilisában elveszítettük Öt.

Volt egy ÁLMA, hogy egyszer az országban minden 60 év feletti „idősödő ember” sportolni fog! Tudta és hirdette, hogy a rendszeres testedzés elhagyhatatlan és életünket végig kíséri. Az elmúlt évtizedben munkássága minden pillanatában a méltó, minőségi idős(ödő) kor megélésének lehetőségét segítette. Az időseknek szóló rendszeres műsorsáv szorgalmazásával előmozdította a Duna televízióban az Almárium című magazinműsor létre-jöttét. Megálmodta és mentorálta, hogy a GYALOGLÁS, mint az idősek rendszeres sportja egy országos hálózattá szerveződjön.

Az OGYIK szervezői több, mint öt éve azt a célt tűzték ki, hogy a hálózat támogatást nyújtson az országban élő nyugdíjasok egészségének, fizikai és szellemi aktivitásának megőrzéséhez és a közösségi élmény megteremtésével járuljon hozzá a társas kapcsolatok megerősítéséhez. A Hálózat működését a 2022-ben szakmailag azonos küldetés mentén létrejött **Monspart Sarolta Egészséges Életmódot Alapítvány** gyalogló divíziója támogatja, annak érdekében, hogy a magyar népesség - különösen a nők és az idősek - körében az egészséges életmód kialakítását elsősorban a rendszeres testmozgással és a kiegyensúlyozott táplálkozással ösztönözze.

Közösségünk dinamikusan fejlődik, a jövőképünk és küldetésünk is lépésről lépésre erősödik. Jelenleg a hálózaton belül több, mint 100 gyaloglóklub működik, átölelve így az országot, taglétszáma meghaladja az 1000 főt. Hiszünk abban, hogy a településeken egyre nagyobb létszámmal megjelenő idős gyaloglók nemcsak kortársaiknak, a fiatalabb generációknak is példát mutatnak, ráirányítva a figyelmet nem csak a testmozgás előnyeire, de az aktív időskorra is.

Évente több alkalommal országos és regionális találkozót szervezünk, ahol a közösséghez tartozás erejét, az EGYÜTT GYALOGLÁS örömét élhetjük meg. A csatlakozó klubvezetők havi rendszerességgel elektronikus hírlevelet, valamint nyomtatott formájú tájékoztatókat, szórólapokat kapnak, melyek segítségével klubjuk tagjait tájékoztathatják.

Az Országos Gyalogló Idősklub Hálózat működését támogatja a Kulturális és Innovációs Minisztérium Családokért felelős Államtitkársága is.

Kérem Önt, hogy települése egészségügyi és szociális ellátórendszerében, illetve a helyi civil szervezetek vezetői felé kommunikálja az egészséges életmód, és ez által a gyaloglás fontosságát, segítve ezzel a Hálózat szervezetfejlesztését. Célunk az, hogy minden településen megtaláljuk azt a személyt, aki érez magában kedvet, lelkesedést ahhoz, hogy a gyaloglás megszervezésével, a csapat összetartozásával, népszerűsítésével közösségünk tagjává váljon.

Az OGYIK Facebook csoportjához csatlakozók az aktualitásokról tájékozódhatnak, azok pedig, akik a hálózathoz való csatlakozás módjáról szeretnének többet megtudni, a gyaloglo@kim.gov.hu címen kaphatnak további információt.

Türmerné Szeremi Ilona
OGYIK mentor, Alapítványi ügyvezető igazgató

VÁLOGATÁS A LECHNER TUDÁSKÖZPONT ANYAGAI KÖZÜL

„...a város életének analízise állandó jellegű feladat” – 116 éve született Weiner Tibor, Dunaújváros tervezője

Weiner Tibor alakja kevésbé van benne a köztudatban, de a Dunaújváros történetével foglalkozók számára jól ismert a város tervezőjének neve. A Műegyetem után a Bauhausban is tanulmányokat folytató építészről, Chile építészoktatásának újjászervezőjéről születésének 116. évfordulóján Végh Árpád, a Lechner Tudásközpont dokumentációs szakértője, építészettörténésze cikkével emlékezünk meg.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Arborétumok a magasból – Válogatás a Fentrol.hu légifelvételeiből

A fentrol.hu oldalon bárki számára elérhető Digitális Légifelvétel Archívum képeiből készült őszi válogatás hazánk arborétumait mutatja be: a szarvasi Pepi-kert fáinak színpompás lombkoronája mellett többek között az Alcsúti Arborétum zöldje és a badacsonytomaji Folly Arborétum fenyvesei is feltűnnek a régi felvételeken.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Mi is az a mikrotanúsítvány? – Koncepció a kormányhivatali továbbképzések korszerűsítésére

Gyorsan változó társadalmunk újszerű képzési formáinak dokumentálására és rendszerbe illesztésére világszerte egyre inkább terjednek a mikrotanúsítványok, amelyek fontos alkotóelemei a kormányhivatalok központi e-learning és tudásmegosztási rendszerére – „Az állampolgári ügyintézés lehetőségeinek szélesítése” elnevezésű projekt keretében – kidolgozott koncepciónak is. Az egyelőre nem túl közismert témáról bővebb ismereteket lehet szerezni a Lechner Tudásközpont szakértője, dr. habil. Budai Balázs Benjámin PhD szakcikkéből, amely az Új Magyar Közigazgatás legutóbbi számában jelent meg.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Ismét pontgyűjtő játék a fentrol.hu-n! – November 1. és december 31. között bárki csatlakozhat

Újabb pontgyűjtő játékra invitálja a Lechner Tudásközpont a fentrol.hu regisztrált felhasználóit. A játékosok november 1. és december 31. között szerezhettek pontokat a Digitális Légifelvétel Archívum képeinek georeferálásával. A legalább 250 pontot összegyűjtő játékosok jutalma egy általuk választott nyomtatott légifelvétel, aki pedig legalább 500 pontot szerez, műhelylátogatáson is részt vehet.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Pályázati lehetőségek

KISBOLTOK TÁMOGATÁSÁRA INDUL PÁLYÁZAT

Kistelepülések boltjainak támogatására 8 milliárd forint keretösszeggel pályázat indul a Magyar falu program keretében - mondta a modern települések fejlesztéséért felelős kormánybiztos.

Gyopáros Alpár kiemelte: a lehetőséggel minden olyan kisbolt élhet, amely 2000-nél kevesebb lakosú településen működik, nem csak azok, amelyek 2021-ben kaptak támogatást. Az elnyert összegek bérköltségre, rezsiköltségre számolhatók el.

A kormány a nehéz gazdasági helyzet ellenére továbbra is elkötelezett a magyar vidék és a kistelepülések támogatása mellett, ezért a Magyar falu program folytatódik - jelentette ki a kormánybiztos. Az eljárás során a pályázatok a Bethlen Gábor Alapkezelő oldalán jelennek meg, az egyszerűsített dokumentumok kitöltéséhez nem kell szakértő segítségét igénybe venni, ezért a pályázati írás költsége nem elszámolható.

Gyopáros Alpár emlékeztetett arra, hogy a 2021-es pályázati felhívásnak köszönhetően jelentős állami támogatással és csekély önrész vállalásával 50 milliárd forintot meghaladó kisbolt fejlesztések valósultak az országban, 1450 helyszínen.

Forrás: www.kormany.hu, Miniszterelnökség

A KORMÁNY TÖBBLETTÁMOGATÁST AD ÖNKORMÁNYZATI ÉTKEZTETÉSI FEJLESZTÉSEKRE

A kormány biztosítja a lehetőséget a korábban étkeztetési fejlesztési pályázatokon nyertes önkormányzatoknak többlettámogatás igénylésére.

A lehetőséggel a támogatói okiratban meghatározott összegen felül, maximum 15%-os többlettámogatást igényelhetnek az önkormányzatok a még folyamatban lévő projektekre. Fontos, hogy a támogatás az eredetileg támogatott tevékenységre kérhető, ennek további bővítését nem jelenti. A költségnövekedés mértéke pedig nem haladhatja meg a támogatói okiratban szereplő eredeti támogatási összeg 30%-át.

A módosított pályázati felhívás az alábbi évszámokra kattintva elérhető: [2020](#), [2021](#)

Forrás: www.kormany.hu, Pénzügyminisztérium

EGYMILLIÁRD FORINTOS TÁMOGATÁS A SZOCIÁLIS FELADATOT ELLÁTÓ CIVIL FENNTARTÓKNAK

Szociális feladatot ellátó civil intézményfenntartók pályázhatnak a korábbinál magasabb gáz- és áramszámláik támogatására – jelentette be Fülöp Attila, a Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős államtitkára kedden, Piliscsabán.

Az államtitkár a Summa Vitae Alapítvány lakóotthonában arról beszélt, hogy számos olyan civil szervezet van az országban, amelyik a fogyatékossgal élő honfitársaink életét segíti, vagy családok átmeneti otthonának fenntartója.

Ezek az intézmények is a Magyarország szomszédságában zajló háború következtében kialakított rossz szankciós politika miatt kénytelenek szembesülni az energiaárak emelkedésével. A kormány segít, és nem szeretné magára hagyni ezeket az intézményeket - hangoztatta az államtitkár.

"Remélhetőleg a kormány ezzel az intézkedésével hozzá tud járulni ahhoz, hogy ezek az intézmények továbbra is biztonságosan tudjanak működni" - mondta Fülöp Attila.

A pénzügyi keret a 2022. október 1. – december 31. közötti időszakra biztosít támogatást, a rendelkezésre álló forrás keretéig. Támogatási igényt erre az időszakra lehet benyújtani azoknak a nem állami fenntartóknak – kivéve az egyházi kiegészítő támogatásban részesülő fenntartókat –, amelyek kötelező állami feladatot látnak el. A támogatás összege a villany- és gázáremelkedés összegének legfeljebb 80 százaléka, az egy finanszírozott ellátottra jutó támogatás mértéke nem haladhatja meg a 388160 forintot.

A támogatási felhívás a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet honlapján érhető el: <https://nszi.hu/palyazatok/egyebtamogatas>

Forrás: www.kormany.hu

Pályázati hírek

KEDVEZŐBBÉ VÁLTAK AZ ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS FELTÉTELEI

Az öntözésfejlesztést szolgáló beruházások sikeres megvalósítása érdekében az Agrárminisztérium 30%-kal megemelte a megvalósításhoz kapcsolódóan elszámolható kiadási összegeket a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett, „A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése” című pályázat vonatkozásában – jelentette be Nagy István agrárminiszter.

A tárcavezető hangsúlyozta, a fejlesztések megvalósításához kapcsolódóan elszámolható kiadási összegek az emeléssel a jelenlegi piaci árakhoz lettek igazítva. Így a gazdák még nagyobb biztonsággal valósíthatják meg tervezett beruházásaikat - tette hozzá.

Kiemelte, hogy az öntözésfejlesztés a magyar mezőgazdaság versenyképességének megtartásához és további növeléséhez elengedhetetlen. Különösen fontos ezt hangsúlyozni az idei évben, amikor Magyarország termőterületeinek nagy részét súlyos szárazság sújtotta. Nagy István rámutatott, közös érdekünk az öntözött területek nagyságának a növelése. Ehhez nyújt segítséget a kiírás, amely átfogóan biztosít fejlesztési forrást minden, az öntözéshez kapcsolódó tevékenységhez.

A miniszter arra is felhívta a figyelmet, hogy az öntözésfejlesztési támogatás évek óta folyamatosan a gazdák rendelkezésére áll, és a kérelmek beadására ennek a pályázati konstrukciónak a keretében még 2023. június 30-ig van lehetőség.

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium

Folyóiratunk aktuális és korábbi számai elérhetők a kormányzati portálon (www.kormany.hu → Közérdekű adatok és információk → Dokumentumtár keresője → Hirdetmények, közlemények).

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA GAZDASÁGI ÚJRAINDÍTÁS KÜZDELEM A VÍRUS ELLEN

DOKUMENTUMTÁR

Szűrés forrás szerint

Szűrés a dokumentum típusa szerint

Szűrés kezdő dátum szerint Szűrés végső dátum szerint

önkormányzati hírlevél **KERESÉS**

Találatok száma: 1 db

Belügyminisztérium

Hirdetmények, közlemények

**Az Önkormányzati
Hírlevél kiadásáért
felel:**

• **Dr. Bekényi József**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkesztésért felel:

• **Dr. Barabás Zoltán**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkeszti:

• **az Önkormányzati Hírlevél
szerkesztőbizottsága**

Szerkesztőbizottság címe:

Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

1903. Budapest, Pf. 314.

E-mailcím:

onkormanyzati_hirlevel@bm.gov.hu

Telefon:

+36 1 441 1127